

Посібник з вивчення Біблії в Суботній школі
з коментарями для вчителів
(квітень, березень, червень 2024 року)

ВЕЛИКА БОРОТЬБА

Марк Фінлі

ЗМІСТ

Вступ. Псалми: там, де Бог і люди зустрічаються серцем до серця	2
Урок 1. Війна, що стоїть за всіма війнами (30 березня — 5 квітня)	4
Урок 2. Головне питання: любов чи егоїзм? (6–12 квітня)	20
Урок 3. У темряві сяє Світло (13–19 квітня)	37
Урок 4. Стояти за істину (20–26 квітня)	53
Урок 5. Віра всупереч усьому (27 квітня –3 травня)	70
Урок 6. Два свідки (4 травня –10 травня)	87
Урок 7. Керовані надією (11–17 травня)	104
Урок 8. Світло зі Святині (18–24 травня)	120
Урок 9. Основа Божого правління (25–31 травня)	136
Урок 10. Викриття спиритизму (1–7 червня)	151
Урок 11. Наближається конфлікт (8–14 червня)	167
Урок 12. Завершальні події на Землі (15–21 червня)	183
Урок 13. Триумф Божої любові (22–28 червня)	200
Програма зростання та розвитку вчителів Суботньої школи. Частина 6	217

ВСТУП

Якби вас запитали, яка центральна тема проходить через усю Біблію, що б ви відповіли? Ісус? План спасіння? Голгофа? Безперечно, усі три теми! Однак ці важливі теми розгортаються на тлі ще всеосяжнішої дії – великої боротьби. Тема великої боротьби пронизує всю Біблію, від книги Буття до книги Об'явлення.

Велика боротьба розпочалася на Небесах із повстання Люцифера проти Бога. В основі цього всесвітнього конфлікту лежить питання щодо Божої любові і справедливості Його Закону. Чи справді Бог є любов? Чи справді Він хоче найкращого для Свого творіння? А може, Він повновладний диктатор, Котрий домагається лише того, що відповідає Його власним інтересам?

Уроки цього кварталу простежують світову історію з позиції Бога, розкритої через пророцтва, від часів Христа до наших днів і далі. Сама сутність Бога – любов, тому всі Його дії сповнені любові, хоч цей факт не завжди може бути очевидним для обмежених людських істот і навіть для ангелів. Однак відповідно до того, як розвивається велика боротьба, поступово відкривається і Божа любов. Висоту і глибину цієї любові найкраще ми усвідомлюємо завдяки Голгофському хресту. Коли Христос заради викуплення людства пролив Свою кров на Голгофі, Усесвіт побачив безумовну Божу любов і остаточна поразка сатани була гарантована.

Проте ця боротьба ще триває. На хресті сатана намагався вбити Ісуса і протягом століть прагне погубити Божий народ. Хоч сатана жорстоко переслідував Христову Церкву та знищив мільйони людей, Господь завжди перебуває зі Своїм народом і ніколи не залишить його.

Досліджуючи уроки цього кварталу, ми простежимо основні події великої боротьби, яка почалася з повстання на Небі. Ми проаналізуємо головні причини конфлікту між Христом і сатаною. А також побачимо незламну мужність вальденців під час жорстоких гонінь та рішучість реформаторів у дотриманні біблійної істини навіть перед лицем катувань і мученицької смерті.

Коментуючи віру цих духовних гігантів, Еллен Уайт стверджує: «Біблія була для них єдиним авторитетом, нею вони перевіряли всі інші вчення і твердження. Віра в Бога та Його Слово підтримувала цих святих мужів, коли вони віддавали своє життя на вогнищі» (Велика боротьба. С. 249).

Реформація запалила смолоскип істини, який яскраво горить і донині. Основоположна віра реформаторів у Писання та їхня непохитна впевненість у спасінні благодаттю через віру проклали шлях для адвентистського руху, який утверджували Уільям Міллер та безліч інших людей по всьому світу.

Церква адвентистів сьомого дня була заснована Богом, аби будувати на закладеному реформаторами фундаменті та відновити біблійні істини, які протягом століть були забуті. Центральне місце в місії адвентистів сьомого дня посідає проголошення Триангельської вістки (див. Об'явл. 14:6–12) – останнього Божого попередження приреченому світові. Ця вістка викликає гнів сатани, якого апостол Іван зображує змієм (драконом): «Тож змій розлютився на жінку і пішов воювати з рештою її нащадків, які зберігають Божі заповіді й мають свідчення Ісуса» (Об'явл. 12:17).

Досліджуючи уроки поточного кварталу, ми поговоримо про заключні події великої боротьби, зокрема про перемогу Божої любові над усіма силами пекла, яка завершиться створенням Нового Неба та Нової Землі.

Хоч основою уроків є Біблія, ми також використовуватимемо книгу Еллен Уайт «Велика боротьба» як тематичний план для вивчення цієї неосяжної теми. Розділи, на яких ґрунтується кожен урок, будуть позначені зірочкою, аби допомогти читачеві знайти їх у книзі та використати, як допоміжну літературу для подальшого вивчення й обговорення. Наша мета – повніше «пізнати Христову любов, яка сягає за межі пізнання» (Ефес. 3:19).

*Уродженець штату Коннектикут, США, **Марк Фінлі**, усесвітньо відомий євангеліст, був віце-президентом Генеральної Конференції упродовж 2005–2010 років. Нині він помічник президента Генеральної конференції. У пастора Фінлі та його дружини Ернестини троє дітей та п'ятеро онуків.*

Війна, що стоїть за всіма ВІЙНАМИ

Субота, 30 березня

Біблійні тексти для дослідження:

Об'явл. 12:7–9; Єзек. 28:12–15; Ісаї 14:12–14; Бут. 3:15, 21;
Івана 17:24–26.

Пам'ятний текст:

«І сталася на небі війна: Михаїл та його ангели розпочали бій зі змієм. І змій воював, і його ангели. І не перемогли: не знайшлося для них більше місця на небі» (Об'явл. 12:7, 8).

Якщо Бог такий добрий, чому світ такий поганий? Як може Господь любові допустити, щоб існувало стільки зла? Чому з добрими людьми трапляються погані речі? В уроці цього тижня ми досліджуватимемо споконвічний конфлікт між добром та злом. Розпочавши від повстання Люцифера на Небесах, ми розглянемо питання походження зла та довготерпіння Бога у вирішенні проблеми гріха.

* Урок цього тижня ґрунтується на розділах 29, 30 книги «Велика боротьба».

Бог є любов, неймовірна любов! Сама Його сутність – любов (див. 1 Івана 4:7, 8). Усі Його дії сповнені любові (див. Єрем. 31:3). До любові неможливо змусити силою, залякуванням чи вимогами закону. Еллен Уайт висловила цю думку так: «Любов можна викликати тільки любов'ю» (Бажання віків. С. 22). Відкинути можливість вибору означає зруйнувати здатність любити, а зруйнувати здатність любити означає викоринити можливість бути по-справжньому щасливим. Господь завойовує нашу відданість Своєю любов'ю. Він вирішує проблему великої боротьби між добром і злом у такий спосіб, щоб гріх більше ніколи не виник у Всесвіті. Мета Бога – продемонструвати перед усіма світами, що Він завжди діяв на користь Свого творіння. Споглядаючи світ через призму Божої любові й у світлі великої боротьби між добром і злом, кожен з нас може бути певен, що добро назавжди перемаже зло.

Неділя, 31 березня

ВІЙНА НА НЕБЕСАХ

Прочитайте Об'явл. 12:7–9. Що цей уривок повідомляє про свободу на Небесах та про походження зла? Коли Люцифер повстав проти Бога, як Він міг відреагувати?

Наведені вірші описують вселенський конфлікт між добром і злом. Сатана та його ангели повстали проти Христа і зрештою були вигнані з Неба. Здається вкрай дивним, що війна може вибухнути в такому чудовому місці, як Небеса. Чому так сталося? Невже люблячий Бог створив демонічного ангела, котрий розв'язав війну? Можливо, цей ангел мав якусь фатальну ваду, яка змусила його збунтуватися? Біблія чітко пояснює походження гріха й відкриває завісу в конфлікті між добром і злом.

Порівняйте тексти Єзек. 28:12–15 та Ісаї 14:12–14. Що відбувалося в розумі ангельської істоти на ім'я Люцифер і що призвело до його повстання? _____

Бог не створював диявола. Він створив істоту неперевершеної краси на ім'я Люцифер. Ця ангельська істота була досконалою, що включало свободу вибору – фундаментальний принцип Божого правління, заснованого на любові, а не на насильстві. Гріх виник у Люцифері в небесних оселях. Немає жодного логічного пояснення, чому це сталося. Люцифер, створена істота, жадав поклоніння, яке належало лише Творцеві. Цей ангел намагався узурпувати Його престол, ставлячи під сумнів Божу владу. Незабаром бунт призвів до відкритої війни на Небесах.

Хоч Господь довго терпів Люцифера, проте не міг дозволити йому зіпсувати своїм бунтом усіх небесних мешканців. «На небесних нарадах Люцифера благали усвідомити свою помилку і неправоту. Син Божий представив перед ним усю велич, доброту і справедливість Творця, а також святу і незмінну природу Його Закону. Сам Бог запровадив порядок на Небесах і, порушуючи його, Люцифер зневажав свого Творця і губив самого себе. Проте висловлені в душі безмежної любові та милості застереження викликали в нього тільки дух опору» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 494, 495).

Що ми дізнаємося про Божий характер із того, як Він боровся зі злом?

Понеділок, 1 квітня

ЛЮЦИФЕР ОБМАНЮЄ, ХРИСТОС ПЕРЕМАГАЄ

Немає жодного логічного пояснення, чому Люцифер, досконалий ангел, дозволив гордості й задрощам укорінитися в його серці та перерости у відкрите повстання проти Творця. Він звинувачував Бога в несправедливості й жорстокості та заразив ангелів своїми сумнівами і звинуваченнями.

Прочитайте Об'явл. 12:4. Що цей текст відкриває про здатність сатани обманювати? Скільки ангелів упало через його обман? _____

Коли на Небесах спалахнула війна, ангели мали вирішити, за ким піти: за Ісусом чи за Люцифером? Якою була природа цієї

війни на Небесах? Чи була це реальна війна, війна ідей чи те, й інше? Ми не знаємо подробиць, але конфлікт був достатньо матеріальним, щоб сатана та його ангели зрештою були вигнані геть, і «не знайшлося для них більше місця на небі» (Об'явл. 12:8, 9). Ця війна явно включала якийсь фізичний елемент.

Одне можна сказати точно: кожен з ангелів мав зробити вибір за чи проти Христа. За ким вони підуть? До якого голосу прислухаються? Вірні ангели вирішили підкоритися сповненим любові заповідям Христа, але третина ангелів послухалася Люцифера, повстала проти Бога і втратила Небеса. Сьогодні, у цей критичний час земної історії, ми також покликані зробити вибір за або проти Христа. Нам необхідно вирішити, на чиєму ми боці – на боці Христа чи сатани.

Прочитайте Бут. 2:15–17; Вих. 32:26; І. Нав. 24:15; 1 Цар. 18:20, 21; Об'явл. 22:17. Про який фундаментальний принцип великої боротьби повідомляють тексти? _____

Створюючи людину, Господь наділив її здатністю думати, аналізувати й вибирати. Ми не роботи. На відміну від інших живих істот, ми були створені на Божий образ, як здатні робити моральний вибір і жити за вічними духовними принципами. Від часу повстання Люцифера на Небесах Господь закликає Свій народ відгукнутися на Його любов, обрати служіння Йому та бути слухняними Його Заповідям.

Які уроки ми можемо почерпнути з описаної боротьби на Небесах? Як ці уроки можуть допомогти нам у боротьбі зі злом? Якщо сатана зміг обманути праведних, святих небесних істот, то що це говорить про його злісні прагнення обманути нас?

Вівторок, 2 квітня

ПЛАНЕТА ЗЕМЛЯ ЗАЛУЧЕНА ДО БОРТЬБИ

Бог створив Землю досконалою. Біблія повідомляє: «І оглянув Бог усе, що створив. І було воно дуже добре» (Бут. 1:31). Ніде не було жодної плями гріха чи зла. Господь дарував Адамові

та Єві таку саму свободу вибору, як і Люциферу. Бог не бажав створювати роботів ані на Землі, ані на Небі.

Творець підтвердив, що люди володіють цією свободою. Посадивши в Едені дерево та назвавши його деревом пізнання добра і зла, Він розповів нашим прабатькам про це дерево, аби вони знали, що мають вибір.

Сатана сховався серед гілок дерева пізнання добра і зла; коли ж Єва затрималася біля нього, спокусник сказав їй: «Ні! Ви не помрете! Адже знає Бог, що того дня, коли скуштуєте з нього, відкриються ваші очі, і станете ви, як боги, одержавши пізнання добра і зла» (Бут. 3:4, 5). Інакше кажучи: «Скуштувавши плід цього дерева, ви увійдете в нову сферу існування. Ви сповнитесь наснаги, зазнаєте таких гострих відчуттів, яких ніколи раніше не переживали. Єво, Бог щось приховує від тебе. Ось, візьми заборонений плід та з'їж його».

Коли Єва, а потім і Адам зробили свій вибір, вони відчинили двері, які Господь хотів залишити назавжди зачиненими. Це були двері до гріха, страждання, горя, хвороби, смерті.

Прочитайте Бут. 3:1–3, а також Римл. 3:23; 5:12. Що об'єднує ці тексти? Опишіть наслідки гріха, від яких страждає все людство.

За своєю сутністю гріх – це бунт проти Бога. Гріх розділяє людину з Господом. Оскільки Він – Джерело життя, відокремлення від Нього веде до смерті. Гріх також призводить до хвилювань і тривог, втоми і хвороб. А страждання є наслідком життя на спустошеній гріхом планеті. Це, звичайно, не означає, що ми страждаємо чи хворіємо тому, що згрішили. Це означає, що на кожного з нас впливає перебування на спустошеній гріхом планеті.

Прочитайте Бут. 3:15, 21; Левит 5:5, 6 та Івана 1:29. Що Бог пообіцяв Адамові та Єві після їхнього гріхопадіння? Чому ця обітниця давала їм надію, усупереч їхньому розпачеві й почуттю вини? Яке служіння було ініційоване в Едені, котре вказує людям на майбутнє розв'язання проблеми гріха?

ЛЮБОВ ПРОКЛАДАЄ ШЛЯХ

Адам та Єва згрішили, і Господь звелів їм покинути Еденський сад. Відтепер їхньою долею будуть праця і страждання. Невже тепер їм доведеться все життя страждати і врешті-решт померти без надії? Невже смерть є завершенням усього?

Саме тоді Бог дав їм обітницю, записану в Бут. 3:15. Звертаючись до сатани, змія, Він сказав: «Я покладу ворожнечу між тобою й жінкою, між твоїм насінням і її насінням. Воно розчавить тобі голову, а ти будеш жалити його в п'яту». Можливо, на той час наші прабатьки не зовсім розуміли, що саме означає ця обітниця, проте тепер вони знали: у них є надія! Через «насіння жінки» відбудеться їхнє викуплення.

«Насіння жінки» – це, звичайно, Ісус Христос (див. Гал. 3:16). На хресті сатана ужалив Його в п'яту. Проте перемога Ісуса – наша гарантія, що одного разу голова змія буде розтрощена, а двері страждання й смерті, які відчинили Адам і Єва, зачиняться.

Прочитайте Євр. 2:9; Гал. 3:13; 2 Кор. 5:21. Що ці вірші повідомляють про безмежну всеосяжність хресної жертви Христа? _____

Ви коли-небудь замислювалися над тим, чи справді Бог любить вас? Подивіться на Голгофський хрест, подивіться на терновий вінок, на цвяхи в Його руках і ногах. Кожною краплею крові, пролитою Ісусом на Голгофі, Бог запевняє: «Я люблю тебе. Я не хочу бути без тебе на Небесах. Так, ти згрішив, продав себе до рук ворога. Фактично ти не вартий вічного життя, але Я заплатив викуп, аби повернути тебе додому». Якщо ви споглядаєте хрест Христа, то більше ніколи не запитуватимете, чи Бог любить вас.

Біблія розповідає про Ісуса, Котрий прийшов у наш світ і відчував страждання, розчарування, біль, як і все людство. Вона відкриває нам Христа, «Який, подібно до нас, був випробуваний у всьому, за винятком гріха» (Євр. 4:15). Христос переміг начальства й сили пекла як у Своєму житті, так і через Свою смерть на хресті, і все це для кожного з нас!

Подумайте: Ісус – Творець безмежного Всесвіту (див. Івана 1:3) – зійшов з Небес і не тільки жив у цьому грішному світі, а й постраждав у ньому так, як ніхто з нас (див. Ісаї 53:1–5). Він здійснив це, бо любить людей, кожного з нас! Яка вагома причина для надії!

Як Христос на хресті відповів на звинувачення сатани? У світлі великої боротьби між добром і злом, що звершив Ісус Своєю смертю? _____

Четвер, 4 квітня

НАШ ПЕРВОСВЯЩЕННИК

Хресний подвиг Ісуса дозволяє Йому сьогодні заступатися за нас на Небесах. Наш воскреслий Господь, наш великий Первосвященник дарує нам усе необхідне для спасіння й вічного життя в Божому Царстві.

Прочитайте Євр. 4:15, 16; 7:25. Яку впевненість дарують нам ці тексти у світі спокус, страждань, хвороб і смерті?

Апостол Павло пише, що Ісус, «подібно до нас, був випробуваний у всьому, за винятком гріха» (Євр. 4:15). І додає: «Тому приступаймо сміливо [тобто з упевненістю] до престолу благодаті, щоб одержати милість і знайти благодать для своєчасної допомоги» (вірш 16).

Спаситель представляє нас перед Усесвітом зодягненими в Його праведність, спасеними Його смертю й викупленими Його кров'ю. Усе, що повинні були заплатити ми, заплатив Він. У Христі немає осуду за гріхи нашого минулого. У Христі ми невинні, і завдяки Його могутньому заступництву влада гріха в нашому житті знищена. Господь розірвав ланцюги гріховного рабства, і ми вільні!

Прочитайте Івана 17:24–26. Чого найбільше бажає Христос Своїм дітям у великій боротьбі між добром і злом?

«Після того, як велика Жертва була принесена і Христос вознісся на Небеса, Він відмовився прийняти поклоніння ангелів, доки не представив Отцеві Своє прохання: “Отче, хочу, щоб ті, яких Ти Мені дав, були зі Мною там, де Я” (Івана 17:24). Тоді від престолу Божого надійшла відповідь, сповнена невимовної любові й сили: “І хай поклоняться Йому всі Божі ангели!” (Євр. 1:6). Ісус залишився непорочним. Його приниженню настав кінець, Його жертва була прийнята, і Йому було дано Ім'я, вище від усякого ймення» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 501, 502).

Найбільше Ісус бажає, щоб ми були з Ним у раю. Наше спасіння – це прагнення Його серця, причина Його смерті та заступництва. Якщо ви переживаєте проблеми, розкажіть про них Ісусові. Він дарує засмученим утіху, боязким – мир, винним – прощення, слабким – силу.

Як ви вважаєте, чому Христос по жертвував Собою заради нас? Що робить нас такими цінними для Нього?

П'ятниця, 5 квітня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Прогнавши з Небес сатану, Бог підтвердив цим справедливість і підтримав честь Свого престолу. Проте коли людина згрішила, не встоявши перед спокусою, яку запропонував їй цей відступницький дух, Бог довів Свою любов тим, що віддав Сина Свого Єдинородного, щоб Він помер за грішне людство. У викупленні людини відкрився характер Божий. Могутнє свідчення хреста переконує Всесвіт у тому, що обраний Люцифером шлях гріха аж ніяк не є наслідком недоліків правління Божого» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 500, 501).

«Голгофський хрест, проголошуючи незмінність Закону, підтвердив перед Усесвітом, що плата за гріх – смерть. У передсмертному вигуку Спасителя «Звершилося!» (Івана 19:30) пролунав смертний вирок для сатани. Результат великої боротьби, що тривала так довго, був вирішений, і стало можливим остаточне викорінення зла. Син Божий пройшов через ворота могили, “аби Своєю смертю знищити того, хто має владу смерті, тобто диявола” (Євр. 2:14)» (там само. С. 503, 504).

Питання для обговорення:

1. Якщо Бог знав, що Люцифер повстане, то чому взагалі дав йому право вибору? Коли Люцифер повстав, чому Господь не знищив його? Як би відреагував безгрішний Усесвіт, якби Бог негайно знищив Люцифера? Чому думка про те, що Всесвіт зацікавлений у Плані спасіння (див. 1 Петра 1:12; Об'явл. 5:13; 16:7), важлива для розуміння великої боротьби?

---

2. Які причини смерті Христа на хресті ви можете назвати? Чи помер Він тільки для того, щоб відкрити характер Бога? Чи це було платою за гріх? Якщо так, то кому було заплачено цю ціну? Поділіться своїми думками й аргументуйте їх біблійними текстами.

---

3. Використовуючи словосполучення «велика боротьба», що ми маємо на увазі? Обговоріть різноманітні аспекти великої боротьби. Які уроки ви отримали з пройденого матеріалу та як можете застосувати їх у своєму житті?

---

4. Які біблійні тексти засвідчують реальність великої боротьби? (Див., наприклад, Йова 1, 2; Ефес. 6:12).

---

5. У чому унікальність розуміння великої боротьби адвентистами порівняно з іншими християнськими конфесіями?

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Пам'ятний вірш:

Об'явл. 12:7, 8.

Біблійні тексти для дослідження:

Об'явл. 12:7–9; Колос. 1:16; Єзек. 28:12–15; Ісаї 14:12–14;
Івана 17:24; Бут. 3:15.

ВСТУП: Урок цього тижня знайомить нас із темою вселенського конфлікту, або великої боротьби, між Христом і сатаною. Ми почнемо наше дослідження з питань походження зла та вирішення проблеми гріхопадіння людства.

Кілька аспектів цього космічного конфлікту заслуговують нашої особливої уваги. *По-перше*, велика боротьба не вічна. Вона виникла на Небі, коли Люцифер, створена істота, очолив групу повсталих ангелів, котрі кинули виклик Богові, вічному Творцю й Царю всіх істот. Однак Біблія повідомляє: як зло й диявол мали початок, так вони неодмінно матимуть і кінець.

По-друге, вселенський конфлікт свідчить про радикальну несумісність добра зі злом. Жодна сторона цього конфлікту не може співіснувати з іншою або терпіти іншу: кожна група прагне зникнення іншої. Коли почало існувати зло, воно поставило під сумнів саму ідею права Бога на існування та правління, незважаючи на вічну природу Бога.

Крім того, велика боротьба усуває будь-яку форму філософського чи релігійного дуалізму, згідно з яким і зло, і добро є вічними, рівноправними й необхідними. Біблійний світогляд чітко виключає необхідність зла. Нам не потрібне зло, щоб знати й цінувати добро. Також зло не є необхідним для збільшення добра.

По-третє, той факт, що зло і велика боротьба виникли на Небі, пробуджує в умах осіб, наділених розумом і моральною свободою, думку про те, що цей конфлікт носить насамперед духовний характер, отже повинен мати духовне вирішення. Хоча зло виникло без жодного сприяння з боку Бога (фактично воно повстало проти Бога), зло неможливо знищити без Бога. За своєю природою воно смертельно шкодить усьому живому й Усесвіту. Отже, тільки Бог Своєю надприродною силою й усемогутністю може повністю знищити зло й усунути його катастрофічні наслідки.

Тому Божий План спасіння полягає не в тому, аби просто виявити, визнати, присоромити чи покарати зачинателів зла. Такі заходи не є ані ефективними, ані достатніми для знищення зла у Всесвіті. Навпаки, Бог вирішує проблему гріха, узявши наслідки гріха на Себе, у Христі. Своєю безмежною силою Бог активно бере участь у знищенні зла й очищенні та відновленні Всесвіту.

Теми уроку: Урок цього тижня висвітлює три основні теми:

1. Зло і вселенський конфлікт виникли на ідеальному Небі. Потім вони поширилися на Землю, пускаючи коріння в серцях та умах істот, наділених моральною свободою і створених за образом Божим.
2. Кінцевим наслідком зла і гріха є повстання проти Бога та Його Царства.
3. Єдиний шлях до спасіння, а також до завершення цього космічного конфлікту лежить через Голгофський хрест, посередництво Христа і Його творчу, відновлювальну силу.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Адвентистська доктрина про велику боротьбу

Адвентисти сьомого дня мають унікальне вчення про походження гріха та вирішення проблеми гріха. На відміну від інших християн, адвентисти не мають «основ віри», присвячених доктрині про гріх. Натомість вони об'єднують своє розуміння гріха в рамках доктрини про «велику боротьбу». Джон Фаулер правильно зазначає, що «жодна доктрина про гріх не може

бути повною без розуміння цієї великої теми боротьби між Христом і сатаною, між добром і злом. У її центрі – суверенітет і характер Бога. Коли Люцифер спричинив на Небі повстання проти Бога... і коли це повстання досягло свого апогею, у Бога не було іншого виходу, окрім як скинути з Неба бунтівне ангельське військо» (J. M. Fowler. «Sin» in *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*/ ed. by Raoul Dederen. Hagerstown, MD: Review and Herald, 2000. P. 241).

Хоч інші християни також вірять у гріхопадіння Люцифера й Адама і, певною мірою, у космічний конфлікт між Богом та сатаною, адвентисти сформулювали ці концепції у формі унікальної доктрини в «Основах віровчення» № 8:

«Усе людство зараз залучене у велику боротьбу між Христом і сатаною щодо характеру Бога, Його Закону та верховної влади над Усесвітом. Цей конфлікт виник на Небі, коли створена істота, наділена свободою вибору, у самозвеличенні стала сатаною, противником Бога, та підштовхнула до бунту частину ангелів. Ця істота внесла дух бунту в цей світ, коли ввела Адама і Єву в гріх. Людський гріх призвів до спотворення образу Божого в людстві, до розладу створеного світу та його кінцевого спустошення під час усесвітнього потопу, як це представлено в історичній розповіді Буття 1–9. Цей світ, за яким спостерігає все творіння, став ареною вселенського конфлікту, у якому буде остаточно виправдано Бога любові. Щоб допомогти Своєму народові в цій боротьбі, Христос посилав Святого Духа й вірних ангелів, щоб направляти, захищати та підтримувати його на шляху спасіння» (*Fundamental Belief 8*, «*The Great Controversy*». Режим доступу: <https://www.adventist.org/the-great-controversy/>).

Біблійне вчення про гріхопадіння людства також присутнє в «Основах віровчення» № 7 під назвою «Природа людства»:

«Чоловік і жінка були створені за образом Божим з індивідуальністю, силою і свободою думати й діяти. Хоч вони створені вільними істотами, кожна з них є неподільною єдністю тіла, розуму й духу, життя якої, дихання та все інше залежать від Бога. Не послухавшись Бога, наші пработьки зреклися своєї залежності від Нього і втратили своє високе становище.

Образ Божий був затьмарений у них, і вони стали підвладними смерті. Їхні нащадки поділяють цю занепалу природу та її наслідки. Вони народжуються зі слабкостями та схильністю до зла. Проте Бог у Христі примирив із Собою світ і Своім Духом відновлює в розкаяних смертних образ їхнього Творця. Створені для слави Божої, вони покликані любити Його й один одного, а також піклуватися про своє середовище» (*Fundamental Belief 7, «Nature of Humanity»*). Режим доступу: <https://www.adventist.org/nature-of-humanity/>).

Заслугують нашої уваги два додаткових аспекти адвентистської доктрини про велику боротьбу: (1) походження теми великої боротьби та (2) її історичність.

По-перше, тема великої боротьби ґрунтується на Святому Письмі і лежить в основі адвентистського тлумачення Біблії та доктринального розвитку. Коментуючи біблійне тлумачення, Еллен Уайт зазначає:

«Біблія — свій власний тлумач. Один біблійний текст потрібно порівнювати з іншим. Учень має навчитися дивитися на Слово, як на єдине ціле, і бачити зв'язок між його частинами. Він повинен здобути знання його величній центральній темі: первісного Божого задуму щодо світу, виникнення *великої боротьби* та справи викуплення. Ученеві необхідно розуміти природу *двох принципів, які змагаються за верховенство*, і навчитися простежувати їхню дію в літописах історії та пророчих книгах до великого завершення. Він повинен бачити, як ця боротьба проникає в кожну фазу людського досвіду, як у кожному власному вчинку він сам виявляє один із двох антагоністичних мотивів та як навіть зараз (бажає він цього, чи ні) вирішує, на якому боці боротьби перебуватиме» (Виховання та освіта. С. 192; курсив додано).

Унаслідок такого біблійного підходу до тлумачення тема великої боротьби вплетена в усі інші біблійні доктрини адвентистської теології. Інтеграція теми великої боротьби в адвентистську теологію починається з доктрини про Бога, із самої сутності Його природи як вільної, люблячої, милостивої, праведної, справедливої, вірної. У всьому Святому Письмі тема великої боротьби продовжує переплітатися з такими доктринами:

1. Учення про Творіння як вираження любові, свободи та сили Бога.
2. Первісна людська природа, її теперішній стан та остаточна доля.
3. Втрата людством своєї первісної праведності та розірваний зв'язок з Богом.
4. Спасаючі дії Бога, виявлені у втіленні, служінні, смерті, воскресінні, вознесінні та посередницькому служінні Христа в Небесній Святині, а також у Його Другому приході.
5. Божий викупний План виправдання, освячення та обітниця майбутнього прославлення для людського роду.
6. Існування народу Божого протягом усіх періодів людської історії, кульмінацією якого є покликання Останку завершального часу з-поміж протестантських церков задля проголошення Його останнього милостивого запрошення до людства.
7. Божі суди (перед Пришестям, тисячолітній та виконавчий), які досягають кульмінації у знищенні зла та у відновленні всього суцього.

По-друге, велика боротьба має історичний характер. Оскільки традиційне християнство інтегрувало грецькі філософські передумови й концепції, такі як нематеріальна, позачасова, позапросторова природа Неба, багато християн тлумачать біблійні послання на вселенський конфлікт і гріхопадіння людей, як алегорії або теологічні міфи. Однак адвентистська історико-граматична інтерпретація Біблії відкриває Бога як особисто й історично задіяного в історії гріхопадіння людства та в історії спасіння. Бог, Люцифер, ангели (як бунтівні, так і праведні), Адам і Єва та їхнє гріхопадіння – усе це реальні історичні персонажі й події. Ісус згадував сатану як буквального історичного індивіда, котрого Він знав ще до початку історії цієї Землі та котрий був призвідником зла і гріха. Одного разу Христос пояснив фарисеям, що вони не були ані дітьми Авраама (див. Івана 8:39, 40), ані дітьми Бога (вірші 41, 42), а радше були дітьми їхнього батька «диявола», який «був душоубом від самого початку і в істині не встояв, бо немає в ньому істини. Коли говорить неправду, тоді своє говорить, бо він неправдомовець і батько неправди» (вірш 44).

Іван Богослов також зображує і диявола, і спровокований ним вселенський конфлікт, як історичні реалії. Іван називає диявола «давнім змієм», «котрий зветься диявол і сатана, який обманює весь світ» (Об'явл. 12:7–9); представляє його ініціатором війни, зла й обману як на Небі, так і на Землі. Безпосередній контекст уривка Об'явл. 12:7–9 свідчить: апостол Іван вважав і диявола, і вселенський конфлікт історичними реаліями, такими ж історичними, як і Сам Бог (вірші 5–6, 10, 17), як народження й вознесіння Ісуса (вірш 5), як існування Церкви та переслідування проти неї (вірші 1, 6, 13–15), як хрест Ісуса, кров'ю Котрого ми спасаємося (вірш 11). Хоч ми не знаємо, коли відбувся цей вселенський конфлікт на Небі, однак вважаємо, що його можна датувати «до створення Адама та Єви, і що він був таким же історичним, як гріхопадіння людства за намовою того ж сатани» (*Handbook of Seventh-day Adventist Theology*. P. 241, 242).

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Обговоріть зі своїми учнями в класі такі запитання:

1. Що люди у вашій культурі думають про очевидне існування конфлікту між добром і злом як у нашому світі, так і в людському суспільстві? Як вони розуміють питання походження зла? Чи вірять вони, що зло колись припинить своє існування? Чому ні або чому так? Чи ці люди вже втратили будь-яку надію на припинення зла? Якщо так, то чому? Можливо, вони вважають, що зло нікуди не зникне або що воно навіть необхідне для підтримування якогось балансу у Всесвіті й історії. Якщо так, поясніть, чому вони можуть так вважати. Як ви можете поділитися з ними біблійним поглядом на зло?

---

2. У який спосіб різноманітні теорії про походження конфлікту між добром і злом впливають на розуміння людської моральності й відповідальності? Як, наприклад, теорія

еволюції впливає на наше розуміння походження зла та відповідно на розуміння людської моральності? Які ще теорії про походження зла, крім теорії еволюції, поширені у вашій культурі?

---

3. Подумайте: як ми можемо описати й пояснити людям доктрину адвентистів про походження зла, про велику боротьбу та біблійну надію. Чи готові ви поділитися цими біблійними істинами зі своїми друзями, сусідами, колегами з інших християнських конфесій, з інших релігій, філософій чи світоглядів? Які елементи ви долучили б до своєї розповіді про велику боротьбу?

Головне питання: любов чи егоїзм?

Субота, 6 квітня

Біблійні тексти для дослідження:

Луки 19:41–44; Матв. 23:37, 38; Євр. 11:35–38; Об'явл. 2:10; Дії 2:44–47; Івана 13:35.

Пам'ятний текст:

«Не бійся, бо Я з тобою! Не лякайся, бо Я – твій Бог! Я додаю тобі сили і допоможу тобі! Я підтримаю тебе правицею правди Своєї!» (Ісаї 41:10).

Припустимо, ви пастир, який пасе своїх кіз на схилі Оливної гори, звідки добре видно місто Єрусалим. Раптом чуєте голоси, серед яких відразу пізнаєте голос Ісуса. Ви вражені тим, що Він каже. Навіть Його учням це важко зрозуміти. Призахідне сонце освітлює храм із золотим куполом та відбивається в білому мармурі масивних стін, коли Учитель рішуче заявляє: «Чи не бачите все це? Запевняю вас: не залишиться тут каменя на камені, який не

* Урок цього тижня ґрунтується на розділах 1, 2 книги «Велика боротьба».

буде зруйнований» (Матв. 24:2). Учні і ви збентежені. Що означають ці слова Ісуса? І як вони пов'язані з кінцем світу, про який запитували учні?

Ви уважно слухаєте, як Господь досконало поєднує події, які мали призвести до зруйнування Єрусалима, з подіями, що відбудуться безпосередньо перед Його поверненням. У зруйнуванні Єрусалима ми бачимо прообраз стратегії сатани, спрямованої на те, щоб ошукати і знищити Божий народ останнього часу. Настанови Ісуса у 24-му розділі Євангелія від Матвія ясно зображують події останніх днів у контексті падіння Єрусалима.

Ми проаналізуємо подвійну стратегію сатани, спрямовану на те, щоб обманути та знищити Божий народ. Чого лукавий не може здійснити через гоніння, він сподівається досягти за допомогою компромісів. Однак Господа неможливо застати зненацька, і навіть у найважчі часи Він охороняє Свій народ.

Неділя, 7 квітня

СПАСИТЕЛЬ З РОЗБИТИМ СЕРЦЕМ

Коли Ісус сів на Оливній горі, що височіє над Єрусалимом, Його серце було розбите. У Євангелії від Івана читаємо: «До своїх Він прийшов, та свої Його не прийняли» (Івана 1:11). Ісус зробив усе, щоб урятувати Свій народ від майбутньої руйнації їхнього улюбленого міста.

Любов Ісуса до Свого народу виходила з глибини Його співчутливого серця. Він неодноразово з любов'ю закликав їх покаятися та прийняти Його благодатне запрошення.

Прочитайте Луки 19:41–44; Матв. 23:37, 38; Івана 5:40. Що ці вірші повідомляють нам про ставлення Ісуса до Свого народу та про їхній відгук на Його милостиве запрошення? Яке одкровення Божого характеру ми бачимо в наведених текстах? _____

Важко зрозуміти таку подію, як зруйнування Єрусалима, у світлі люблячого характеру Бога. Історія свідчить: коли рим-

ський полководець увірвався зі своєю армією до міста, десятки тисяч євреїв – чоловіків, жінок, дітей – загинули. Єрусалим був спустошений. Де був Бог, коли Його народ так сильно страждав? Відповідь на це запитання нелегко зрозуміти. Серце Ісуса було розбите, Його очі наповнилися сльозами. Протягом століть Він з любов'ю і добротою звертався до Свого народу. Повставши проти Бога, юдеї втратили Його захист. Господь не завжди втручається, щоб обмежити результати вибору Свого народу. Він дозволяє розвиватися природним наслідкам бунту. Не Бог став причиною вбивства невинних дітей під час зруйнування Єрусалима; трагічна загибель невинних була справою рук сатани, а не Господа.

Сатана насолоджується війною, бо вона збуджує найгірші пристрасті в людському серці. Протягом століть його метою було обманювати й руйнувати, а потім у своїх злодіяннях звинувачувати Бога.

Прочитайте Матв. 24:15–20. Які вказівки Ісус дав Своєму народові, щоб урятувати його від майбутньої руйнації Єрусалима? _____

Слід пам'ятати, що переважна більшість християн, які жили в Єрусалимі в 70 році н. е., були єврейського походження. Люблячий Бог хотів зберегти якнайбільше Своїх людей. Ось чому Він дав їм вказівку втекти з міста при наближенні римських військ.

Подумайте над таким твердженням: не треба судити про характер Бога згідно з подіями навколо нас, необхідно сприймати їх через призму Його люблячого характеру, розкритого в Біблії. Чому це слухна порада?

Понеділок, 8 квітня

ХРИСТΙΑНИ ЗБЕРЕЖЕНІ БОЖИМ ПРОВИДІННЯМ

Милість, благодать, співчуття і провидіння Господа ясно виявляються в подіях, які призвели до зруйнування Єрусалима. Римські війська на чолі з Цестієм Галлом оточили місто,

але несподівано, коли їхня атака здавалася неминучою, вони відступили. Єврейські війська переслідували їх та здобули велику перемогу.

Коли римляни побігли, а євреї почали їх переслідувати, християни втекли з Єрусалима до регіону Перея, що за річкою Йордан. «Християнам був даний знак, і тепер усі мали змогу послухатися слів Спасителя! Події розгорталися так, що ані юдеї, ані римляни не могли перешкодити втечі християн» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 30).

Прочитайте Псал. 46:2 та Ісаї 41:10. Що ці уривки говорять нам про Божу передбачливу турботу?

Господь – суверенний Володар Усесвіту. Він керує всіма подіями на Землі так, щоб здійснити Свої Божественні наміри. Хоча іноді Він змінює власні початкові плани через вибір людей, проте неминуче виконає Свій остаточний план для нашої планети. Будуть часи, коли за свою віру в Христа Божий народ зіткнеться з труднощами, гоніннями, тюремним ув'язненням і навіть смертю. Однак у найважчі періоди, у часи найжорстокіших атак сатани Господь підтримуватиме й оберігатиме Свою Церкву.

Прочитайте Євр. 11:35–38; Об'явл. 2:10. Що ці тексти повідомляють про нашу битву із силами зла? Чи не суперечать ці уривки ідеї про Божий захист, зазначеній у наведеному вище коментарі? Як можна узгодити істину про заступництво Господа з істиною про те, що Він допускає Своїм дітям переживати болісні страждання і навіть мученицьку смерть за Христа?

«Даремними були намагання сатани шляхом насильства знищити Церкву Божу. Велика боротьба, у якій учні Ісуса жертвували своїм життям, не припинилася й тоді, коли ці вірні прапороносці впали на своєму посту. Однак у поразці була їхня

перемога. Слуг Божих убивали, але Христова справа неухильно просувалася вперед» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 41).

Що означає для нас факт, що автори Біблії, котрі самі пережили біль і страждання, знову й знову писали про реальність Божої любові? Як ми можемо пізнати цю любов серед горя і страждань?

Вівторок, 9 квітня

ВІРНІ СЕРЕД ГОНІНЬ

Протягом перших століть християнська Церква швидко зростала, незважаючи на тюремні ув'язнення, тортури й переслідування. Вірні християни, повністю віддані Ісусові, сповнені Святого Духа, з великою силою проголошували Його Слово, і десятки тисяч людей наверталися до Бога.

Прочитайте Дії 2:41; 4:4, 31; 5:42; 8:1–8. Що ці тексти повідомляють про проблеми, з якими зіткнулася новозавітна Церква? Чому вона так швидко зростала? _____

_____

_____

Учні зіткнулися з погрозами (див. Дії 4:17), в'язницею (див. Дії 5:17, 18), гоніннями (див. Дії 8:1) і навіть смертю (див. Дії 7:59; 12:2). Але під впливом Святого Духа вони продовжували мужньо сповіщати про воскреслого Христа, і церкви множилися по всій Юдеї, Галілеї та Самарії (див. Дії 9:31). Бастіони пекла здригнулися. Диявольські кайдани були розбиті. Поганські забобони впали перед силою воскреслого Христа. Євангеліє тріумфувало над силами зла. Учні більше не ховалися у світлиці. Страх зник, як ранковий туман. Серця учнів сповнювала віра. Споглядання воскреслого Господа змінило їх. Ісус дарував їм нову ціль життя. Наш Господь дав Своїм послідовникам не тільки велике доручення (див. Марка 16:15), а й велику обітницю: «Але ви приймете силу, коли Святий Дух зійде на вас, і ви будете Моїми свідками в Єрусалимі, по всій Юдеї та Самарії – і аж до краю землі!» (Дії 1:8).

Євангеліє проникло в найвіддаленіші куточки Землі (див. Колос. 1:23). Останній з учнів, Іван, помер наприкінці першого

століття, але інші віруючі підхопили факел істини та продовжували проголошувати вістку про живого Христа. Пліній Молодший, губернатор римської провінції Витинії (нині це місцевість на північному узбережжі Туреччини), приблизно 110 року н. е. надіслав особливого листа імператорові Траяну. Повідомлення Плінія важливе, оскільки було написане майже через 80 років після розп'яття Христа. Пліній описав офіційні судові процеси, які він проводив з метою пошуку і стратити християн. Він повідомляв: «Багато людей різного віку, усіх класів та обох статей наражаються на небезпеку через звинувачення, і це триватиме. Зараза цього забобону [християнства] поширилася не тільки в містах, а й у селах, і сільських районах» (Henry Bettenson. *Documents of the Christian Church*. New York: Oxford University Press, 2011. P. 4).

Незважаючи на найжорстокіші атаки диявола, християнська Церква швидко зростала.

Чого ми можемо навчитися від братів і сестер Ранньої Церкви, що могло б допомогти нам – Церкві останнього часу?

Середа, 10 квітня

ТУРБОТА ПРО СУСПІЛЬСТВО

Рання християнська Церква зростала тому, що її члени не тільки проповідували Євангеліє, а й жили за Євангелієм. Віруючі наслідували служіння Христа, Який «ходив по всій Галилеї, навчаючи в їхніх синагогах, проповідуючи Євангелію Царства та зцілюючи всяку недугу і всяку хворобу в народі» (Матв. 4:23). Ісус щиро дбав про людей, і новозавітна Церква теж. Саме ця безкорислива любов і турбота про людей у поєднанні з поширенням Доброї звістки в силі Святого Духа вплинули на світ у перші століття існування християнської Церкви.

Прочитайте Дії 2:44–47; 3:6–9; 6:1–7. Хоч обставини нашого життя можуть відрізнятися від тогочасних, які принципи справжнього християнства ми можемо почерпнути з наведених уривків? _____

Новозавітні віруючі наслідували приклад Христа, про Котрого апостол Петро писав: «...помазав Його [Ісуса] Бог Духом Святим і силою, і Він ходив, роблячи добро й оздоровлюючи всіх поневолених дияволом, тому що Бог був з Ним!» (Дії 10:38). Церква Христа була Його тілом на Землі, і в ті ранні віки вона відображала жертовну любов свого Господа і Його турботу про стражденне, зламане людство. Ці віруючі були живим утіленням Божого співчуття.

У великій боротьбі, яка вирує у Всесвіті, диявол намагається спотворити в людстві Божий образ, а мета Євангелія – відновити його. Таке відновлення включає фізичне, розумове, емоційне й духовне зцілення.

У тексті Івана 10:10 Ісус відкриває свій план щодо кожного з нас. «Злодій приходить тільки для того, щоб украсти, вбити і погубити. Я ж прийшов, щоб ви мали життя і щоб надміру мали». Господь бажає, щоб ми були фізично здорові, розумово бадьорі, емоційно стабільні й духовно цілісні.

Це особливо актуально у світлі обіцяного повернення Христа. Наш світ переживе велику кризу. У 24-му розділі Євангелія від Матвія й у 21-му від Луки Ісус передбачив, що на Землі перед Його поверненням відбудуватимуться катастрофічні події. Якщо Ісус доторкнувся до нас Своєю цілющою благодаттю, ми також намагатимемося ділитися Його благодаттю з іншими, щоб і вони могли зцілитися. Господь посилає нас у багатостраждальний світ як Своїх вісників, щоб через нас явити людям Свою любов. Новозавітні християни сповнені любов'ю один до одного та до всіх людей.

Як Церква, співпрацюючи із Христом, спростовує звинувачення сатани проти Бога та Його Закону?

Четвер, 11 квітня

СПАДЩИНА ЛЮБОВІ

Прочитайте Івана 13:35 та 1 Івана 4:21. Що відкривають ці вірші в контексті виклику сатани Божому правлінню? Що вони повідомляють про сутність справжнього християнства?

Упродовж перших кількох століть любов була нормою християнських громад. Тертуліан стверджував: «Переважно саме вчинки такої шляхетної любові спонукують багатьох накласти на нас тавро. “Дивіться, – кажуть, – як вони люблять одне одного”» (Tertulian. *Apology*. Ch. 39).

Одне з найбільших одкровень Божої любові було продемонстровано, коли 160-го та 265-го років н. е. вибухнули дві спустошливі епідемії. Тоді християни служили хворим та помираючим. Ці епідемії погубили десятки тисяч людей, залишивши цілі села й міста без мешканців. Безкорисливе, жертвне, дбайливе, любляче служіння християн вплинуло на населення. Згодом тисячі, потім сотні тисяч, а зрештою мільйони людей у Римській імперії повірили в Ісуса під час цих двох епідемій. Любов, щира зацікавленість та організована безкорислива турбота про хворих і помираючих викликали захоплення цими віруючими та Христом, Котрого вони представляли.

«Тріумф християнства» Родні Старка – це сучасна історична розповідь, яка зображує згадані вище історичні події в новому світлі. Автор описує, як під час другої епідемії (260 р. н. е.) уся християнська громада, яка значною мірою все ще була юдео-християнською, перетворилася на ефективну армію медсестер, котрі забезпечували основні потреби стражденної громади. У розпал другої епідемії Діонісій написав великого листа, у якому висловив щирі дань поваги героїчним зусиллям місцевих християн, багато з котрих померло, піклуючись про інших.

«Більшість наших братів-християн виявляли безмежну любов і вірність, ніколи не шкодуючи себе й думаючи тільки одне про одного. Незважаючи на небезпеку, вони взяли на себе опіку над хворими. Дбаючи про кожну їхню потребу та служачи їм у Христі, вони разом з ними пішли із цього життя спокійними й щасливими. Вони заразилися цією хворобою від інших, несучи на собі тягар своїх ближніх та з радістю приймаючи їхній біль» (Rodney Stark. *The Rise of Christianity*, Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1996. P. 82).

Яка звістка для нас міститься в цьому історичному факті? Як нам навчитися не думати тільки про себе, натомість виявляти такий самий безкорисливий дух? Це нелегко, чи не так? _____
_____
_____

П'ятниця, 12 квітня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Даремними були намагання сатани шляхом насильства знищити Церкву Божу. Велика боротьба, у якій учні Ісуса жертвували своїм життям, не припинилася й тоді, коли ці вірні прапороносці впали на своєму посту. Однак у поразці була їхня перемога. Слуг Божих убивали, але Христова справа неухильно просувалася вперед. Євангеліє продовжувало ширитися, і число його прихильників зростало. Добра вістка дійшла до країв, недоступних навіть для римського орла. Один християнин у відповідь на погрози правителів-язичників, що закликали до переслідування, сказав: “Ви можете вбивати, катувати й засуджувати нас... але ваша несправедливість є доказом нашої невинності... Ваша жорстокість не принесе вам користі”. Переслідування лише сприяли тому, що багато людей приймали ці переконання. “І що більше ви нас будете знищувати, то більше людей ставатимуть на наші місця, бо кров християн – це насіння” (Tertulian. *Apology*. Ch. 50)» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 41, 42).

«Часто для слабких у вірі таємниче Провидіння, Яке допускає праведним терпіти гоніння й переслідування від рук нечестивих, є причиною великого збентеження і нерозуміння. Деякі майже втрачають віру в Бога через те, що Він дозволяє, аби найгірші люди жили добре, а праведні й благородні зазнавали від них утисків і страждань. “Хіба можливо, – запитують вони, – щоб Той, Хто справедливий, милосердний, а також усемогутній, міг зносити таку несправедливість і пригноблення?” Це запитання недоречне. Бог дав нам достатньо доказів Своєї любові. Ми не повинні сумніватися в Його доброті лише

через те, що не здатні зрозуміти планів Його Провидіння» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 46, 47).

Питання для обговорення:

1. Як ви вважаєте, чому Бог іноді дозволяє Своему народові страждати?

---

2. Ваш друг запитує вас: «Де був Бог, коли я страждав? Якщо Він любить мене, то чому допустив такі важкі часи в моєму житті?» Що ви відповісте йому?

---

3. Як ваша місцева громада може стати дбайливою спільнотою та впливати на світ? Обговоріть практичні способи застосування того, що ви вивчили цього тижня.

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Пам'ятний вірш:

Ісаї 41:10.

Біблійні тексти для дослідження:

Луки 19:41, 42; Матв. 23:37, 38; 24:9, 21, 22; Євр. 11:35–38; Ісаї 41:10; Об'явл. 2:10; Дії 2:44–47; Івана 13:35.

ВСТУП: минулого тижня ми досліджували тему про походження великої боротьби на Небі та на Землі. Цього тижня зосередимо свою увагу на тому, як велика боротьба розгортається в житті й історії Божого народу, особливо на перехресті Юдеї, народу Божого в останній частині Старого Завіту, із Церквою, Божим народом у Новому Завіті.

Теми уроку: Урок цього тижня висвітлює дві основні теми:

1. Унаслідок того, що Юдея офіційно (як політичне утворення) відкинула Христа, вона втратила свій привілейований національний статус як особливий Божий народ і зазнала жахливого досвіду знищення Єрусалима.
2. Бог створив Свій народ, останок Ізраїлю, охопивши і євреїв, і язичників, та врятував його від катаклізмів, які спіткали Єрусалим у 70 р. н. е. Господь провадив Свою Церкву в її місії проголошення Євангелія Ісуса Христа, закликаючи людей з усіх народів прийняти Добру звістку та приєднатися до Його нового народу.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Кілька коротких фактів про Єрусалим

Трагічне падіння Єрусалима можна відобразити принаймні частково за допомогою таких історичних подробиць:

1. Єрусалим був зруйнований під час Першої юдейської війни (66–73 рр. н. е.), його знищення почалося наприкінці правління імператора Нерона (54–68 рр. н. е.). Ця війна спалахнула, коли Гесій Флор, щойно призначений римський прокуратор Юдеї, забрав велику суму грошей зі скарбниці Єрусалимського храму.
2. Для придушення повстання були послані два великі римські полководці – Веспасіан та його син Тит. Обидва пізніше стали імператорами.
3. Активна облога Єрусалима почалася 70 р. н. е. Здебільшого протягом облоги захисники міста були розділені на фракції та боролися між собою, об'єднуючись лише для того, щоб відбити безпосередні атаки римлян.
4. Єрусалим захищали три стіни. Перші дві стіни впали перед римлянами у квітні 70 р. н. е., а третя була зруйнована через кілька місяців, 30 серпня. Того ж дня було спалено храм.
5. За словами єврейського історика Йосипа Флавія, під час облоги Єрусалима загинуло понад мільйон людей, а приблизно 100 000 потрапило в полон. Єрусалим і храм були зруйновані. Здобич, яку римляни взяли з Єрусалима, фінансувала будівництво Колізею – однієї з найбільш відвідуваних пам'яток Рима.
6. Утративши своє місто Єрусалим та свій храм, юдаїзм зазнав глибоких змін. Центр єврейської релігії перемістився від храму, жертвоприношень і священників до Закону. Садукеї втратили більшу частину своєї влади, а юдаїзм став рабинським.

Падіння Єрусалима

Невипадково Еллен Уайт починає книгу «Велика боротьба» з розділу під назвою «Зруйнування Єрусалима». Вона розуміла, що ця трагічна подія єврейської нації мала центральне значення

для великої боротьби, а також для ідентичності й місії Церкви. Чому? Щоб відповісти на це запитання, нам потрібно спочатку зрозуміти, чому впав Єрусалим.

З погляду світської історії, Єрусалим і другий храм були знищені через те, що євреї повстали проти наддержави того часу – Римської імперії. Вони були безжально розгромлені її могутністю – це був і акт помсти, і застереження для інших потенційних повстанців. Протягом століть, що минули після падіння Єрусалима, віруючі євреї вважали його зруйнування дисциплінарним заходом, який допустив Бог. Деякі юдейські вчені казали, що євреї згрішили, порушивши Божий Закон, ставши аморальними; інші вважають, що євреї були надто розрізненими та розділеними, так і не засвоївши уроку єдності. У кожному разі, Бог зберіг останок для виконання Його намірів.

Однак Біблія, особливо Новий Завіт, пропонує інше пояснення зруйнування храму. Безперечно, повстання, беззаконня, моральна і соціальна розбещеність, внутрішні чвари й розділення були основними чинниками, які призвели до падіння Єрусалима та зруйнування храму. Проте ситуація, яка спричинила цю трагедію, була глибшою за самі ці чинники. Щоб допомогти нам зрозуміти, що стало причиною зруйнування храму, необхідно висвітлити кілька важливих моментів як зі Старого, так і Нового Завітів. Загалом ці моменти допомагають нам зрозуміти головну причину знищення храму, а саме: керівники Ізраїлю відкинули Христа і Божий завіт.

Перший храм

Перший храм Ізраїлю, побудований Соломоном, був зруйнований вавилонянами 586 р. до н. е., приблизно через 20 років після того, як Навуходоносор завоював Юдею (див. Дан. 1:1, 2). Зруйнування відбулося приблизно через 100 років після того, як ізраїльтяни Північного царства припустилися відступництва і були завойовані асирійцями. Однак ці дві події – занепад Ізраїлю та знищення храму Соломона вавилонськими військами – відбулися не лише тому, що єврейська нація не навчилася об'єднуватися, або через її моральний занепад. Північний Ізраїль зник як нація, оскільки вони відкинули Божий завіт і пішли за

іншими богами (див. 1 Цар. 12:26–33; 2 Цар. 17:7–23). Подібно до Ізраїлю, Юдея мала злочестивих царів та корумповану еліту, схильну до ідолопоклонства. Згодом періоди ідолопоклонства Юдеї також почастишали і стали інтенсивнішими. Однак, на відміну від Північного Ізраїлю, Юдея не мала постійної офіційної національної політики заміни Божої релігії язичництвом. Саме тому Бог допустив знищення храму Юдеї та її столиці 586 р. до н. е., а також тимчасове вигнання її народу, як стратегію для національного оновлення.

Другий храм

Другий храм був зруйнований римлянами 70 р. н., приблизно через 40 років після того, як Ісус передрік наступні три події: (1) Бог забере царство в Юди та віддасть його іншому народові (див. Матв. 21:43); (2) дім Божий (храм) буде залишений «порожнім» (Матв. 23:38); (3) храм буде повністю зруйновано (див. Матв. 24:1, 2). Яка ж причина цього потрійного вироку? Керівництво Юдеї не тільки не змогло принести плід Царства Божого (див. Матв. 21:43), але, як і стародавній Північний Ізраїль, свідомо відмовилося залишатися під юрисдикцією та захистом Божих крил (див. Матв. 23:37). На жаль, 31-го р. н. е. керівники ухвалили офіційне, свідоме й обдумане рішення для єврейської нації; вони відкинули завіт Бога, Його спасіння та Його Месію (див. Матв. 26:1–4, 14–16, 57–68; 27:15–25; Івана 19:1–15). Унаслідок цього Бог, забравши Свій захист, дозволив зруйнувати земний храм.

Божа благодать

Бог дав Ізраїлеві та Юдеї всю благодать, необхідну для викуплення й відновлення, перш ніж Він дав їм пожати наслідки порушення Його завіту. Від часів Мойсея до зруйнування другого храму 70 р. н. е., протягом понад 1500 років, Юдея відчувала невпинну Божу любов. Незважаючи на їхні помилки, Господь бажав працювати з ними доти, доки вони бажали залишатися в Його завіті та бути перетвореними Його благодаттю й силою. Навіть коли єврейські лідери зрештою вирішили відкинути Бога, після чого Ісус провістив їхню за-

гибель, Господь дав їм понад 40 років, перш ніж виконав цей вирок. Під час цього випробувального періоду християни, такі як Петро (див. Дії 2–4), Степан (див. Дії 7) і Павло (див. Римл. 9–11), благали юдеїв прийняти Ісуса як Месію та долучитися до Божого нового завіту. Проте керівники не прислухалися до цих закликів, натомість запечатали своє рішення відкинути Христа жорстоким переслідуванням християн, кульмінацією якого стало вбивство Степана 34 р. н. е. Однак навіть у рішенні відкинути Юду як народ, котрий був Його представником, Бог продовжував закликати окремих євреїв увійти в Його новий завіт і бути спасеними в Його Царстві.

Отже, падіння Єрусалима ілюструє Божі стосунки з грішниками під час великої боротьби. Ця перспектива допомагає частково відповісти на наше початкове запитання про те, чому Еллен Уайт вважала, що ця трагедія мала дуже велике значення для великої боротьби, а також для ідентичності й місії Церкви. Крім того, Еллен Уайт розуміла, що падіння Єрусалима допоможе нам зрозуміти парадокс суду: тобто в який спосіб Божественне милосердя може поширюватися на грішників, водночас задовольняючи вимоги Божественної справедливості. З одного боку, Господь, сповнений любові, співчуття, терпіння, благає грішників повернутися до Його Царства. Він не бажає, щоб грішники померли другою смертю (див. Єзек. 33:11). З другого боку, Бог справедливий, праведний, святий, тому не може терпіти зло у Своїй присутності. Однак Він поважатиме остаточне рішення людей, котрі бажають піти власним шляхом, відмовившись від Божого Царства, відкинувши завіт Господа, Його захист і джерело життя. Проте Бог дає грішникам серйозне попередження: вони помруть, якщо відмовляться від захисту Його Царства та милостей Його завіту. Поза Божим завітом немає радості чи життя з тією простою причиною, що жодна створена істота не має в собі власного, незапозиченого життя.

План спасіння

Незважаючи на помилки людей та їхню зраду завіту, Господь продовжував виконувати Свій План спасіння. Він зробив

усе, щоб здобути перемогу у великій боротьбі. Бог пообіцяв, що Ісус, Насіння Єви (див. Бут. 3:15), Авраама (див. Бут. 12:2, 3; Гал. 3:16, 29) і Давида (див. 2 Сам. 7:12–15; Марка 12:35–37), принесе спасіння людству, звільнивши його від панування диявола, та відновить Боже правління на Землі. Водночас Бог пообіцяв, що Ісус, істинний Агнець Божий, у Котрому виконаються всі прообрази земної святині (див. Івана 1:29; 2:19–22), спасе людство від вини та влади гріха. Хоч історія людства іноді може здаватися безцільною та відданою на поталу дияволу й людській природі, Святе Письмо показує чіткий прогрес у цілеспрямованому й усвідомленому виконанні Богом Його Плану та обітниці спасіння. Коли Його власний народ підвів Його, Бог невпинно працював, щоб повернути їх до Себе та врятувати людство з трясовини гріха. Авраам, Мойсей, Давид – усі вони є прикладами спасених та викуплених. Ніщо не може перешкодити Богові виконати Його обітниці й реалізувати Його плани.

Образи та прообрази

Земне святилище й система жертвоприношень були лише прообразами прийдешньої жертви та служіння Ісуса. Коли перший храм було зруйновано і Юдея оплакувала свою колишню славу, Бог сказав їм, що справжня слава ще в майбутньому і вона залежить не від матеріалів й архітектури, а від Того, на Кого вказує святилище (див. Ездри 3:12; Огія 2:9; Матв. 23:16–22). Тому, коли 70 р. н. е. був зруйнований другий храм, християни не втратили надії. Навпаки, вони розуміли, що земне святилище виконало свою місію вказувати на Ісуса, на Його жертву та служіння спасіння в справжній Небесній святині. Образ зустрівся з прообразом; символ зустрівся з реальністю. Після втілення, служіння, смерті, воскресіння й вознесіння Ісуса велика боротьба тепер була зосереджена на Небесній святині. Послання до євреїв широко обговорює значення цих змін. Отже, Матв. 24 і зруйнування другого храму, Послання до євреїв і його зосередженість на Небесній Святині є надзвичайно важливими для адвентистського розуміння великої боротьби та для всієї адвентистської теології загалом.

Саме це комплексне розуміння зруйнування храму надихнуло апостольських і післяапостольських християн протягом перших кількох століть, а також твори Еллен Уайт у ХІХ столітті на розуміння ідентичності й місії Церкви. Переживши зруйнування храму, перші християни перенесли свою увагу з храму на Небесне святилище. Вони подолали страх переслідувань і смерті, бо отримали прощення гріхів у жертві Христа на хресті та з вірою дивилися на служіння Христа праворуч Бога на Небі. Вони знали, що були Божим народом, Новим Ізраїлем, покликаним Господом проголошувати Його чудову звістку про спасіння всьому людству, охопленому владою диявола, гріха і смерті. Вони ділилися своєю любов'ю, допомагаючи людям тими засобами, які були їм доступні. І вони спрямовували увагу інших на кінець великої боротьби, на кінець страждань і смерті, коли Господь Ісус Христос повернеться на Землю та назавжди переможе диявола і гріх.

ЧАСТИНА ІІІ: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

1. Що люди вашої культури думають про любов і справедливість? Чи вони все ще сподіваються, що настане час, коли людське суспільство загалом характеризуватиметься любов'ю та справедливістю? Чому так або чому ні? Як ви могли б пояснити їм, що не може бути справжньої тривалої любові та справедливості без Ісуса, без споглядання цих Божественних якостей у Його жертві? Як можна пояснити людям, що тільки Христос через Святого Духа може дарувати їм любов та праведність?

---

2. Перегляньте свою особисту євангелізаційну діяльність. Наскільки чітко ви розумієте, що означають слова Ісуса «Євангеліє Царства»? Як ви можете жити за цим Євангелієм? Як ви і ваша церква можете ділитися Благою звісткою з ближніми?

У темряві сяє Світло

Субота, 13 квітня

Біблійні тексти для дослідження:

Івана 8:44; Прип. 23:23; Дії 20:27–32; 2 Сол. 2:7–12;
Псал. 119:105, 116, 130, 133, 160; Прип. 16:25; 2 Кор. 4:3–6.

Пам'ятний текст:

«Тоді Ісус сказав їм: Ще деякий час Світло є між вами. Ходіть, доки маєте Світло, щоб вас не огорнула темрява, а хто ходить у темряві, не знає, куди йде» (Івана 12:35).

В останній книзі Біблії, Об'явленні, диявол зображений, як дракон та змій (див. Об'явл. 12:9). Він дракон, бо прагне занапастити Божих дітей; він також змій, тому що використовує весь свій підступний обман, аби ошукати їх. Тисячі християн були замучені, кинуті на шматування диким звірам і спалені на вогнищі імперським Римом за відмову поклонятися його «божествам». Однак навіть перед таким жорстоким покаранням християни залишилися вірними Христу. Євангеліє продовжувало поширюватися, і Церква зростала.

* Урок цього тижня ґрунтується на розділі 3 книги «Велика боротьба».

Тому сатана змінив свою стратегію. Безліч язичників хрестилося, але вони не були наставлені в біблійній істині. Коли лідери об'єднали істини Писання з народними звичаями, до Церкви ринули омани. Четверте і п'яте століття були епохою компромісу, коли церковні прелати поєднували язичницькі практики з християнським ученням.

Однак навіть у найважчі часи Господь постійно перебував зі Своїми дітьми. Вони знайшли Ісуса, дорогу, правду й життя, і завдяки силі Святого Духа непохитно стояли навіть перед величезним тиском з боку панівної церкви, яка змушувала їх відмовитися від своїх переконань. Незважаючи ні на що, вони залишалися вірними Божій волі, відкритій у Святому Письмі.

Неділя, 14 квітня

КОМПРОМІС: ХИТРА СТРАТЕГІЯ САТАНИ

Порівняйте тексти Івана 14:6 та 8:44. Який контраст між характером Ісуса та характером сатани зображений у цих текстах? _____

Слова Ісуса істинні, оскільки Він – Автор істини. Істина походить із серця премудрого, люблячого, усезнаючого Бога. Він – основа дійсності й всякої істини.

А сатана, навпаки, – неправдомовець і батько неправди. Він готовий використовувати обман, дезінформацію, спотворення істини, щоб звести Божий народ з правдивого шляху. Він обманув Єву в Едені, спотворивши істину, посіявши сумнів і нахабно заперечуючи Божественне застереження. Заява сатани: «Ні! Ви не помрете!» явно суперечила словам Господа. Протягом століть лукавий використовує ту саму стратегію. Він підриває довіру до Священного Писання, спотворює його й суперечить відкритій волі Бога.

Прочитайте Прип. 23:23; Івана 17:17; 8:32. Що ці тексти повідомляють про істинність Божого Слова? Яка головна вістка текстів? _____

«Сатана добре знав, що завдяки Священному Писанню люди зможуть розпізнати його обман та протистояти його силі. Саме за допомогою Слова Спаситель світу відбивав його атаки. При кожному нападі Христос виставляв щит вічної істини, кажучи: “Написано...”. Кожній пропозиції ворога Він протиставляв мудрість і силу Слова. Щоб утримувати владу над людьми та встановити авторитет папського узурпатора, сатана повинен був тримати народ у кайданах незнання Святого Письма. Адже Біблія звеличує Бога, а смертну людину ставить на належне місце, тому святі біблійні істини мають залишатися прихованими й забороненими, – саме таку тактику взяла на озброєння Римська церква. Протягом цілих століть не дозволялося розповсюдження Біблії. Народові було заборонено читати її та навіть зберігати вдома, тоді як безпринципні священники і прелати перекручували її значення так, щоб довести правомірність власних домагань. Отже, майже весь світ визнав папу намісником Бога на Землі, наділеним верховною владою як у церкві, так і в державі» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 51, 52).

Обговоріть, як сьогодні сатана намагається перекрутити і неправильно витлумачити Боже Слово.

Понеділок, 15 квітня

ХИЖІ ВОВКИ

Прочитайте Дії 20:27–32. Які конкретні застереження висловив апостол Павло пресвітерам Ефеса щодо майбутнього відступництва? _____

Павло хотів підготувати Церкву до майбутнього. У наведеному уривку він описує дві основні проблеми.

По-перше, апостол турбується про те, що після його відходу «прийдуть до вас хижі вовки, які не будуть щадити отари» (вірш 29). Іншими словами, віруючі зіткнуться із жорстокими переслідуваннями, але вже всередині Церкви. Це пророцтво виконалося в першому і другому століттях. Християн, які від-

мовлялися поклонятися римським богам, катували, ув'язнювали і спалювали на вогнищі.

Далі Павло називає другу проблему: «І з-поміж вас самих постануть мужі, які будуть говорити перекручене, аби потягти учнів слідом за собою» (вірш 30). До Церкви увійде ересь. Божественні істини будуть замінені хибними вченнями, поширяться язичницькі звичаї. У четвертому і п'ятому століттях християнська Церква в багатьох питаннях біблійного вчення пішла на компроміс із язичництвом, виправдовуючи це просуванням християнської місії. Проте жакливим результатом став відступ від істин Божого Слова.

Прочитайте 2 Сол. 2:7–12. Як апостол Павло охарактеризував майбутнє відступництво? _____

Слова Павла: «Таємниця беззаконня вже діє» мають велике значення. Навіть за часів Павла відбувався поступовий відступ від біблійної істини щодо послуху Божому Запові. У наступні століття це відступництво посилювалося.

Усупереч другій заповіді, християнське богослужіння наповнилося ідолами. Упродовж тисячоліть ідоли були на першому місці в усіх язичницьких релігіях. Щоб зробити християнство більш прийнятним для язичників, котрі приєднувалися до Церкви, язичницькі божества були перейменовані на так звані святих. Неділя, день поклоніння богові сонця, поступово стала днем християнського поклоніння на честь Христового воскресіння. Цей хибний, несанкціонований Писанням день поклоніння люди святкують і досі.

Які компроміси ми бачимо сьогодні в християнських церквах? Проте для нас важливіше відповісти на наступне запитання: на які компроміси готові погодитися ми? Чи можуть ці компроміси бути результатом переплетення істини й омани? _____

ПІД ЗАХИСТОМ СЛОВА

Порівняйте тексти Івана 17:15–17 та Дії 20:32. Що сказали Ісус та апостол Павло про захист віруючих від спокус сатани?

Біблія – це непогрішиме одкровення Божої волі. У ній представлено небесний План спасіння людства. Оскільки «усе Писання богонатхненне», воно «корисне для навчання, для докору, для виправлення, для виховання в праведності...» (2 Тим. 3:16). Отже, Богом натхнене «усе Писання», а не лише деякі його частини або якісь тексти – більше за інші. Уся Біблія має бути прийнята як Боже Слово. Інакше широко відчиняються двері для омани.

Біблія ясно відкриває нескінченну любов Бога у світлі великої боротьби. Вона також викриває сатанинські підступи й оману. Диявол ненавидить Боже Слово і протягом століть робив усе можливе, аби перешкоджати його впливу.

Зрештою, що б ми знали про План спасіння без Біблії? Чи багато ми зрозуміємо (якщо взагалі щось зрозуміємо) про народження, життя, учення і служіння Ісуса? Чи могли б ми без Святого Письма хоч трохи зрозуміти глибину жертви Христа, Його славу воскресіння, силу заступництва та велич Другого приходу?

Усі ці найважливіші істини відкриті, викладені й наголошені в Божому Слові. Воно, і тільки воно, має бути повним остаточним еталоном для розуміння всієї священної істини.

Отже, ми повинні боротися проти будь-яких спроб підірвати авторитет Писання або посіяти сумнів щодо його богонатхненності. Особливу пильність нам необхідно виявляти, спілкуючись із людьми, які, заявляючи про свою велику любов до Біблії, піддають сумніву її істини (нехай навіть невловимо). На жаль, сьогодні, унаслідок впливу сучасного мислення, багато богословів і християн настільки зосереджуються на людській стороні Писання, що воно стає словом людини, а не Словом Божим. Вони стверджують: Біблія – це писання королів, пастухів, риба-

лок, священників, поетів та інших авторів, які ділилися своїми розумінням та уявленнями про Бога, природу й реальність такою мірою, якою самі розуміли їх свого часу та на своєму місці.

Невже це так? Якщо це правда, то навіщо нам, жителям ХХІ століття, турбуватися про те, що думали ті люди, а тим паче робити те, що, як вони вважали, є основою нашої надії на вічність? Це безглуздя.

Прочитайте тексти Псал. 119:105, 116, 130, 133, 160. Що говорить псалмист про значення Божого Слова в Плані спасіння? _____

_____

_____

Середа, 17 квітня

ЛЮДСЬКЕ МИСЛЕННЯ І СЛОВО БОЖЕ

Святий Дух діє через наш розум. Він запрошує нас досліджувати таємниці Всесвіту. Як влучно зауважив хтось: «Ми, християни, не перевіряємо свій мозок біля дверей церкви». Проте блискучі людські міркування самі по собі не здатні відкрити Божественні істини Писання. Істина не залежить від людської думки. Істина – це Божественне одкровення.

Прочитайте Прип. 16:25; Суд. 21:25; Ісаї 53:6. Що ці тести повідомляють про сатанинську стратегію обману?

_____

_____

_____

Одна з найефективніших оман диявола полягає в тому, щоб змусити нас повірити, ніби людського міркування, не підкріпленого Святим Духом і не поінформованого Словом Божим, достатньо для розуміння Божої волі. Цей шлях може видаватися правильним нам і навіть цілим культурам, але кінець його – загибель.

Кілька років тому ми з дружиною вирішили прогулятися лісом неподалік готелю, у якому зупинилися на ночівлю. Переважно я досить добре орієнтуюся в напрямках і, пройшовши близько години різними стежками, був абсолютно впевнений, що зможу легко знайти дорогу назад. Однак невдовзі виявив,

що ми безнадійно заблукали в лісі. Сонце сідало за обрій, і я боявся гіршого. На щастя, ми зустріли інших туристів, які знали цю місцевість. Ми відхилилися від курсу майже на 8 км, але були поряд з головною дорогою. Свою машину туристи припаркували неподалік, і вони запропонували підвезти нас до готелю. Знайти людей, котрі знали дорогу і могли повернути нас до місця призначення, мало для нас вирішальне значення!

Господь не залишив нас самих у нашій подорожі до Небесних осель. Святий Дух указує нам на Слово Боже, яке веде нас додому. Істина й омана, правильне й хибне, добро і зло – усе це можна правильно зрозуміти лише у світлі Писання. Усе, що суперечить Богові та Його Слову, – обман, а обман завжди небезпечний. Усе, що гармоніює з Богом, – істина і добро. Як важливо, щоб ми зробили Боже Слово нашим остаточним арбітром у всіх питаннях!

Чому без допомоги Святого Духа людський розум не може відкрити Божественну істину? Поговоріть про зв'язок між людським розумом та Божественним одкровенням. Як розум допомагає нам збагнути Божественне одкровення? Наприклад, подумайте про другий розділ книги Даниїла, де записане пророцтво, яке охоплює світову історію від часів Вавилону і до кінця часів. Чи може людський розум сам по собі збагнути таке пророцтво?

Четвер, 18 квітня

БИТВА ЗА РОЗУМ

Прочитайте 2 Кор. 4:3–6. Що означає вислів: «...для невіруючих, яким бог цього віку засліпив розум» (вірш 4)? Ким засліплені уми цих людей? Як вони можуть прозріти?

Грецьке слово, що означає «розум» у цьому уривку, – *ноема*. Буквально воно означає «сприйняття», «розумові здібності». Біблійний коментар АСД пояснює цей вірш: «Битва між Христом і сатаною – це битва за розум людей (див. Римл. 7:23, 25; 12:2; 2 Кор. 3:14; 11:3; Филп. 2:5; 4:7, 8). Основна робота сатани

полягає в тому, щоб засліплювати й затуманювати уми людей. Він робить це, утримуючи їх від вивчення Слова Божого, розладнуючи сили розуму надмірностями тіла й душі, повністю займаючи розум звичайними речами та апелюючи до гордині й самопіднесення» (Т. 6. С. 854).

Заблудлим бракувало знань не тому, що вони не могли знати, а тому, що не хотіли знати. Багато хто мав усі можливості пізнати істину, проте волів не вірити, і сатана засліпив їхні очі. Царство сатани – це царство птьми. Як додає Біблійний коментар АСД: «Євангеліє – єдиний засіб, за допомогою якого задуми й обмани сатани можуть бути викриті і люди зможуть побачити шлях від темряви до світла» (там само). Суть вістки Нового Завіту – життя, смерть і воскресіння Ісуса. Він – центр Слова Божого. Усе Писання свідчить про Нього (див. Івана 5:39).

Прочитайте Івана 1:4, 5, 9, 14. Що ці тексти повідомляють про Ісуса? Зверніть особливу увагу на вірш 14.

Упродовж перших століть існування християнської Церкви новозавітні віруючі були повністю віддані Христу – Світлу в темряві. Вони були викуплені Його благодаттю, перетворені Його силою й керовані Його любов'ю. Навіть смерть не змогла похитнути їхню вірність Христові. Завдяки славному світлу Євангелія християни розпізнавали обман диявола. Спаситель завжди мав чоловіків і жінок, котрі силою Його благодаті мужньо відстоювали Божу істину. У ці ранні віки світло любові, благодаті й істини Ісуса сяяло в темряві.

П'ятниця, 19 квітня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Той самий дух ненависті та протидії істині керував ворогами Божими в усі віки, тому від слуг Христа завжди вимагалися пильність і вірність. Слова Христа, сказані Ним колись першим учням, звернені й до Його послідовників останнього часу: “А що Я вам кажу, кажу всім: Пильнуйте!” (Марка 13:37)» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 56, 57).

У багатьох частинах світу, особливо там, де люди мають вільний доступ до Біблії, сатана використовує інші засоби, аби послабити її вплив. Одними з найефективніших є різні наукові докази і навіть біблійні дослідження, викладені в такий спосіб, що можуть підірвати довіру до Слова Божого. Наприклад, хоча книга Даниїла датується VI ст. до н. е., багато дослідників Біблії датують її серединою II ст. до н. е. Вони стверджують, що ця книга могла бути написана лише в цей час; інакше пророк точно передбачив майбутнє, а такого не може бути. Ця неправда про Біблію є однією з багатьох, які сучасна наука намагається нам нав'язати. На жаль, чимало людей приймає цю неправду, адже її викладають так звані біблеїсти. Не дивно, що Павло попереджає нас: «Усе дослідуйте і доброго держіться» (1 Сол. 5:21).

Питання для обговорення:

1. Перечитайте матеріал уроку за вівторок і подумайте над таким запитанням: як сатана використовує подібні методи сьогодні, щоб непомітно підірвати авторитет Писання?
_____
_____
2. Яку найкращу гарантію ми маємо проти неправильного тлумачення Божого Слова?
_____
_____
3. Основних зусиль у великій боротьбі між добром і злом сатана докладає до того, щоб зганьбити характер Бога та представити Його авторитарним, жорстоким тираном. Як лукавий намагається це зробити і як Господь відповів на його обман?
_____
_____
4. Апостол Петро стверджує: «Насамперед знаючи те, що жодне пророцтво в Писанні не постає з власного тлумачення» (2 Петра 1:20). Як ми можемо бути впевнені, що не спотворюємо біблійних істин для досягнення власних цілей? Чому та в який спосіб ми маємо захистити себе від таких дій?
_____
_____

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД**Пам'ятний вірш:**

Івана 12:35.

Біблійні тексти для дослідження:

Об'явл. 12:7-9; Івана 8:44; Прип. 23:23; Прип. 4:18;
Івана 12:35; Псал. 119:30; Дії 20:27-32; 2 Сол. 2:7-12;
Івана 8:32.

ВСТУП: Цього тижня ми побачимо, як апостольська, а також післяапостольська Церква вступає у велику боротьбу між Богом і сатаною.

Народжена від Ісуса, Церква приєдналася до великої боротьби на Його боці. Проте незабаром вона зіткнулася з тією ж спокусою, що й Адам і Єва: засумнівалася в Слові Ісуса та зажадала компромісу між Його авторитетними повеліннями й оманливими доктринами сатани.

Урок цього тижня підкреслює, що у великій боротьбі беруть участь дві нерівні і непримиренні сили. Ці сили нерівні через те, Ким є Бог, а ким диявол. Тим часом як Бог – Вічний, Творець, а також люблячий і праведний Цар Усесвіту, диявол і зло мають початок, а отже, матимуть кінець. Диявол, гріх і зло – тимчасове відхилення, яке, хоч і впливає на Бога й Усесвіт, однак буде знищене нашим усемогутнім, люблячим і справедливим Богом. Отже, залучені у велику боротьбу дві сторони, Бог і сатана, просто не можуть піти на компроміс.

Біблія зображує велику боротьбу як конфлікт між двома радикально протилежними силами, такими як світло й темрява, або правда й омана. Сили зла вимагають компромісу з істиною, бо такий компроміс є для них єдиним шансом вижити. Вони

прагнуть забезпечити своє виживання чого б то не вартувало, аби знищити все добре, що є від Бога. Ось чому диявол постійно працює, намагаючись спонукати Церкву до компромісу. На жаль, вона пішла на компроміс, як і прабатьки людства. Наслідки цих компромісів спостерігаються й відчуваються досі. Однак Бог – Джерело істини та світла – ніколи не піде на компроміс. Довіра до Нього та вірність істині, відкриті в Ісусі через Святе Письмо, захистять Церкву від компромісів і не дадуть нам стати жертвою диявола.

Теми уроку: Урок цього тижня висвітлює чотири основні теми:

1. Зображуючи велику боротьбу, Біблія використовує діаметрально протилежні терміни, такі як світло і темрява, аби підкреслити факт, що Бог і Його народ у жодний спосіб не можуть піти на компроміс між істиною й неправдою.
2. Від перших днів служіння Ісуса та під час подальшої діяльності Його апостолів диявол невпинно тиснув на Церкву, щоб вона відійшла від Божої істини або, принаймні, скомпрометувала її.
3. Проте скомпрометувати істину – все одно що зрадити Бога та знищити саму істину. Зрештою, такий компроміс означає стати на бік сатани.
4. Єдиний спосіб, за допомогою якого Церква може вийти переможницею у великій боротьбі, – залишатися вірною Божественному одкровенню в Ісусі Христі та в Божому Слові.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Компроміс

У різних соціальних контекстах, таких як сімейне життя й політика, компроміс вважається прийнятним, а в багатьох ситуаціях навіть бажаним. Узагалі слово «компроміс» означає досягнення згоди, домовленість шляхом взаємних поступок задля знайдення золотієї середини між позиціями двох чи більше сторін. Ключ до такої згоди полягає в «поступці»: кожна сторона має чимось поступитися, щоб обидві або всі сторони могли продовжувати співіснувати або жити разом. У деяких

випадках кожна сторона йде на компроміс, оскільки жодна з них не може переконати, подолати або контролювати іншу сторону силою. В інших випадках сторони йдуть на компроміс просто тому, що хочуть мирно жити разом, як сусіди, або як сім'я, у любові або взаємній повазі.

У цьому контексті компроміс, безперечно, має позитивний відтінок, постаючи як вирішення конфлікту та можливість для мирного співіснування. Такі типи компромісів є звичними в нашому повсякденному житті, передбачаючи перемовини або толерантність. Проте загалом компроміс сприймається як негативне явище, яке передбачає втрату невід'ємної цінності, принципу, істини чи якості. Зниження стандартів лікування, національної ідентичності, освіти, моралі, — усе це небажані й неприйнятні компроміси, оскільки вони загрожують самому нашому способу життя.

А що можна сказати про Бога? Хіба Він не міг піти на компроміс із бунтівними ангелами чи грішними людьми, щоб уникнути війни на Небі й дозволити всім мирно співіснувати? Чи не міг Він, принаймні, терпіти протилежну сторону? Якби протилежна сторона хотіла незалежності або автономії, чи не міг Бог задовольнити це прохання? Хіба не міг Він просто дати повстанцям якийсь регіон десь у куточку Всесвіту, де вони могли б жити самі по собі, а не бути знищеними?

Знайти відповідь на ці запитання складно. Проте кілька моментів можуть допомогти її з'ясувати.

Жодного компромісу з боку Бога

Перший момент: існує якісна різниця між нашими щоденними поступками та компромісом, якого прагнув досягти Люцифер. Бог створив нас з усією свободою, необхідною для нашого самовираження, взаємодії та погодження з іншими в любові та праведності. Однак існують певні фізичні й моральні обмеження, якими не можна поступитися, оскільки вони складають саму основу нашого існування. Ця основа включає істини про те, що Бог – наш Творець, наш Податель, наш Законодавець (тому відкриває, як ми маємо жити, аби бути щасливими) і наш Цар. Бог – Джерело нашого життя. Ми просто не можемо існувати

без Нього. Люцифер хотів змінити саме цю основу. Він кинув виклик характеру, статусу і владі Бога, стверджуючи, що люди є богами (див. Бут. 3:4, 5), котрі існують самі по собі та здатні створювати власні поняття і стандарти для життя й щастя.

Другий момент тісно пов'язаний з наведеним вище, і це – природа гріха. Гріх є не просто дотриманням погляду, відмінного від біблійного. Гріх – це свідомий, навмисний бунт проти Божого твердження, що Він єдиний Творець, Податель, Законодавець і Цар, та заперечення цього твердження. Гріх не може терпіти існування такого Бога. Основний імпульс гріха полягає в тому, щоб скинути цього Бога з Його трону і поставити себе царем. Однак диявол пропонує компроміс. Він був би готовий відмовитися від свого заклик до повного відкидання існування Бога, доки його, Люцифера, також визнають богом. Проте Господь не залишає місця для такого компромісу чи перемовин із гріхом. Чим Він може поступитися зі Свого боку? Сказати, що Він не Творець, не Податель? Сказати, що Він не Джерело життя та не мірило щастя й моралі? Сказати, що ангели і люди можуть жити без Нього? Будь-що із цього – обман. Компроміс був би тріумфом для диявола, але для Бога компроміс означав би капітуляцію.

Третій момент тісно пов'язаний з першими двома пунктами: описана вище ситуація стосується не лише істини та честі, але також являє собою єдино правдиву картину життя і смерті. Уявімо на мить, що ми – Адам і Єва. Ми перебуваємо в ситуації, коли сатана і Бог пояснюють нам свої позиції перед нашим гріхопадінням. Сатана стверджує, що Бог обманює нас, що ми автономні, ми боги і безсмертні. Крім того, він запевняє, що ми можемо відкинути Божі вимоги і не помремо (див. Бут. 3:4), оскільки володіємо споконвічним незапозиченим життям. Також сатана звинувачує Бога, що Він використовує Своє твердження про те, що Він Джерело й мірило життя, аби контролювати всіх нас; це Божественне твердження, на думку сатани, – диктатура, автократія, насильство, обман і несправедливість. За словами сатани, факт, що Бог не бажає йти на компроміс, підтверджує його звинувачення. Тому диявол закликає нас звільнитися від цієї «омани» й цього «насильства», відчути нову свідомість й

автономію, у якій ми відкриваємо наш нескінченний, вічний божественний потенціал та будемо насолоджуватися ним. Проте хіба це лише звинувачення та спекуляції? Чи не ризикуємо ми померти, зникнути з життя, якщо від'єднаємося від Бога? Чи варто намагатися просто довести цю теорію емпіричним шляхом? Люцифер, звичайно, вважав, що варто ризикнути.

Бог, з іншого боку, говорить нам, що Він – єдиний Творець і Податель, тому ми не можемо існувати без Нього. Він застерігає нас: якщо ми не віримо Йому, якщо відкидаємо Його та Його твердження, то від'єднаємося від Нього, Джерела життя, і померемо, тобто зникнемо з життя. Бог пояснює нам, що цей результат – не просто припущення, а факт, оскільки Він – наш Творець. Ми не створювали себе, і ми не вічні. Лише цього факту, який базується на Його слові, має бути достатньо, щоб ми повірили Йому. Однак Господь зазначає, що про Його твердження також свідчить наше минуле і теперішнє життя: тобто, поки ми вірили в Нього і жили з Ним, усі були щасливі. Увесь Усесвіт працював злагоджено, і ніхто не помер. Далі Бог пояснює нам, що не може піти на компроміс не лише тому, що Він істинний, але й ось чому: якщо Він зречеться Свого престолу, усі ми та весь Усесвіт зникнемо з життя, оскільки Він єдиний Податель та Підтримувач існування й життя. Тому Господь закликає нас вірити й довіряти Йому, залишатися з Ним, вічно й щасливо жити з Ним.

Якби ви були свідком такої дискусії, кому б повірили?

Четвертий момент: на жаль, наші прабатьки прийняли спекуляцію Люцифера. Чи варто було ризикувати? Ні. Вибір Адама та Єви обернувся трагедією для них і для всього людського роду. Цей висновок не є простим припущенням, а базується на історичних та емпіричних доказах. Замість того щоб почуватися божественним і жити вічно після непослуху Божому Законові, людство відчуло себе порожнім, оголеним, сповненим сорому; їхні серця і стосунки були розбиті (див. Бут. 3:7, 8). Крім того, людський рід почав страждати й помирати. Однак Люцифер не припинив своїх спекуляцій проти Божого правління, а запропонував більше компромісу. Він стверджував: оскільки Адам і Єва не померли відразу після

порушення Божої заборони, його так звана теорія була правильною. Ми безсмертні, стверджував тепер диявол, тому що в нас є безсмертна душа, яка після смерті переходить у духовну, неземну сферу. На жаль, більшість людей потрапили в пастку, повіривши в цю оману. Ба більше, тепер Люцифер почав закликати Бога та людство прийняти реальність існування гріха і смерті як нової норми. У багатьох небіблійних релігіях, які домінували протягом історії людства, сатана запропонував переосмислити та по-новому витлумачити страждання і смерть, щоб уникнути їх повсюдної присутності, яка постійно підриває його оманливі твердження.

П'ятий момент: Бог залишився вірний Собі. Він пояснив, що Адам і Єва не померли відразу після свого падіння не тому, що сатана мав рацію, стверджуючи, що ми безсмертні, і не тому, що Бог пішов на компроміс. Навпаки, Адам і Єва не померли тому, що Бог, у Своїй вічній любові до людства, мав План спасіння, котрий почав діяти, щойно люди впали в гріх. Згідно з цим Планом, Господь, не йдучи на компроміс із гріхом, дав нам нову можливість вибрати спасіння, життя і перебування з Ним. Однак ця нова можливість і спасіння не були результатом компромісу. Ми не повинні плутати компроміс із терпінням, любов'ю та благодаттю Бога. Навпаки, спасіння і нова можливість для життя походять з Божої жертви. Саме тому, що Всевишній не пішов і не міг піти на компроміс із беззаконням, Він приніс жертву. Проте Він не приніс у жертву нас, натомість пожертвував власним життям. Якби компроміс був можливим, Йому не довелося б помирати замість нас. Оскільки ж Він не пішов на компроміс, то вирішив краще померти замість нас, щоб відстояти Свою істину, виявити Свою любов і праведність та спасти нас від вини й сили гріха. Крім того, Він не пішов на компроміс, бо знав наслідки компромісу: страждання, нещастя, горе, смерть усього людства і Всесвіту.

Саме тому вірний Божий народ також не йде на компроміс. Щоправда, традиційне християнство скомпрометувало одкровення Божої істини у Святому Письмі. Однак Бог працював для відновлення Своєї істини, щоб спасти якомога більше людей. Тому Його вірна Церква останку радісно співпрацює з

Ним, щоб допомогти поширювати Божу істину, відображаючи Його світло.

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

1. Які критерії застосовує ваша культура, щоб визначити, що є істиною? Які джерела істини існують у вашому суспільстві, у вашій релігії, культурі? Чи ваше суспільство вважає Біблію джерелом істини про походження, значення, напрямки і долю нашого світу?

---

2. Як ви можете поділитися адвентистським розумінням Святого Письма як головного надійного джерела істини? Як таке розуміння Святого Письма допомагає нам розвинути правильний світогляд і знайти шлях до спасіння?

---

3. Проаналізуйте своє життя. Чи існують у вашому житті сфери, які є результатом компромісу зі світом? Якщо так, то що це за сфери? Що ви можете зробити задля виправлення цієї ситуації?

Стояти за істину

Субота, 20 квітня

Біблійні тексти для дослідження:

Дан. 7:23–25; Об'явл. 12:6, 14; Юди 3, 4; Об'явл. 2:10;
Дії 5:28–32; Псал. 19:8–12; 1 Івана 5:11–13.

Пам'ятний текст:

«Як Мойсей підняв змія в пустелі, так має бути піднятий Син Людський, щоб кожний, хто вірить у Нього, [не загинув, але] мав вічне життя» (Івана 3:14, 15).

Сучасне турецьке прибережне місто Ізмір розташоване на території біблійного міста Смирни, згаданого в книзі Об'явлення. Стародавнє місто з населенням близько 100 000 чоловік процвітало в I–II ст. н. е. і було палко віддане владі Риму.

Щороку всім жителям Смирни було наказано спалювати пахощі римським богам. Упродовж II ст. у Смирні швидко розвивалася християнська громада, і багато християн вирішило не підкорятися цьому наказові. Полікарп, один з лідерів Ранньої

* Урок цього тижня ґрунтується на розділах 4–6 книги «Велика боротьба».

Церкви, був замучений на міській площі Смирни і спалений на вогнищі за те, що відмовився зрадити свого Господа, запаливши фіміам римським богам. Коли його востаннє попросили зректися Христа, старець відповів: «Я служив Йому 86 років, і Він не зробив мені нічого поганого. Як я можу лихословити мого Царя, Котрий мене спас?»

Упродовж століть віруючі чоловіки й жінки були готові прийняти мученицьку смерть, але не відмовитися від своєї віри в Ісуса. Їхня жертва зміцнює нашу мужність. Історія їхнього посвячення Христу відновлює наше посвячення. Цього тижня ми розглянемо деякі біблійні принципи, які надихали вальденців і пізніших реформаторів, таких як Гус та Єронім. Ці християни залишалися вірними Господу, незважаючи ні на що, навіть перед загрозою смерті від тієї самої сили, яка вбила Полікарпа, – від Риму, але тепер уже папського.

Неділя, 21 квітня

ПЕРЕСЛІДУВАНИЙ, АЛЕ ТРИУМФУЮЧИЙ

Прочитайте тексти Дан. 7:23–25; Об'явл. 12:6, 14. Про які пророчі періоди йдеться в уривках? _____

_____

_____

Щоразу, коли діти Господа залишаються вірними Йому, сатана лютує й переслідує їх. Пророк Даниїл описав майбутній час, коли середньовічна церква провадила війну та гнобила Божий народ (див. Дан. 7:21, 25). Пророк Іван описав цей самий період, коли Церква Христова була змушена тікати в пустелю, де мала «переховуватися впродовж часу, часів і пів часу» (Об'явл. 12:14). У тексті Об'явл. 12:6 сказано: «А жінка втекла в пустелю, де мала місце, приготовлене Богом, щоб там утримувати її [щоб там годували її, *переклад І. Огієнка*] тисячу двісті шістьдесят днів». Господь годував Своїх дітей у пустелі. Боже Слово зміцнювало й підтримувало їх, коли велика боротьба особливо вирувала впродовж довгого темного періоду папського панування.

Християни знайшли «місце, приготовлене [для них] Богом». У найбільших випробуваннях життя Він завжди готує місце для Своїх вірних послідовників. Під час найбільших випробувань народ Господа знайшов захист у Його любові й турботі (див. Псал. 46)

Період 1260 днів, «час, часи і пів часу» (Об'явл. 12:6, 14) – це один і той самий відрізок часу (3½ часу, або року × 360 днів = 1260 днів). У біблійних пророцтвах часто використовується символічна мова. У пророцтвах Даниїла й Об'явлення один пророчий день дорівнює одному буквальному рокові. Принцип «день за рік» ми знаходимо в текстах Чис. 14:34 та Єзек. 4:6.

Принцип «один день за рік» ґрунтується не лише на цих двох текстах. Доктор Уільям Ши, хронолог і дослідник Старого Завіту, наводить 23 старозавітні вірші на підтвердження цього принципу. Глумачі Біблії використовували цей принцип упродовж століть.

Вірування племен вестготів, вандалів та остготів відрізнялися від офіційного вчення Риму. Період 1260 днів почався тоді, коли остготи (останні із цих варварських племен) були вигнані з Риму 538 р. н. е. Період духовної темряви продовжувався до 1798 р. н. е., коли французький генерал Берт'є узяв папу в полон та вислав з Рима. Упродовж цього довгого періоду мільйони християн прийняли мученицьку смерть за те, що дотримувалися Божого Слова. Проте навіть у час смерті вони тріумфували. У Христі вони були вільні від панування гріха й почуття вини, бо перемогли кров'ю Агнця. Хресна перемога Христа над сатаною була їхньою перемогою. Хоч вони померли, їхня смерть – це лише сон до повернення Спасителя.

Як виконання цього біблійного пророцтва зміцнює вашу віру?

Понеділок, 22 квітня

СВІТЛО ПЕРЕМАГАЄ ТЕМРЯВУ

Прочитайте Юди 3, 4. Про що апостол попереджає віруючих і як це попередження можна застосувати до пізнішої християнської Церкви? _____

Книга Юди була написана приблизно 65-го року н. е. Вона адресована вірним християнам, «покликаним, улюбленим у Бозі

Отці та збереженим Ісусом Христом» (Юди 1:1). Віруючі були покликані «боротися за віру, одного разу передану святим. Адже ввійшли деякі люди, віддавна призначені на цей осуд, безбожні, які благодать нашого Бога обертають на розпусту та відрікаються від єдиного Володаря [Бога] і Господа нашого Ісуса Христа» (Юди 1:3, 4). Це застереження мало ще більше значення для віруючих Середньовіччя, коли Церкву наповнили язичницькі звичаї, а істини Божого Слова були відкинуті на догоду людським традиціям. Упродовж багатьох століть такі люди, як вальденці, відстоювали біблійне вчення. Вони вірили, що Христос – їхній єдиний Посередник, а Біблія – їхнє єдине авторитетне джерело. «У кожному столітті були Божі свідки – люди, котрі зберігали віру в Христа як єдиного Посередника між Богом і людиною, дотримувалися Біблії як єдиного правила в житті та святкували істинний Божий день – суботу» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 61).

Прочитайте Об'явл. 2:10. Що Бог обіцяє тим, хто зберігає вірність Йому навіть перед обличчям смерті?

Ці слова були написані церкві в Смирні. Одним із богів-покровителів міста був Діонісій, бог веселоців та родючості. Коли жерці Діонісія помирали, на їхні голови під час похорону поклали корону. Іван протиставляє цей земний вінець, покладений на голову при смерті, вінцю життя, покладеному на голови тих, хто перемагає сили зла. Вінець життя отримують ті, хто зазнав випробувань, труднощів, страждань і навіть смерті заради Христа.

Думки про Христа й вінець життя надихали християн бути вірними Господу навіть перед лицем смерті. Ці думки підтримували вальденців серед болю й переслідування. Мученики знали, що одного разу побачать Ісуса та вічно житимуть з Ним. Вінець життя має значення і для нас: зараз ми можемо проходити через випробування, але якщо спрямуємо свій погляд на Ісуса, то переможемо й отримаємо вінець життя.

Що надихає вас у важкі часи? Що лякає? На які обітници ви можете покладатися, коли вам тяжко?

МУЖНІСТЬ ДЛЯ СТІЙКОСТІ

Порівняйте тексти Дії 5:28–32; Ефес. 6:10–12 та Об'явл. 3:11. Який основний принцип викладено в текстах?

Відмітними рисами вальденців і реформаторів були абсолютна вірність Богові, дотримання біблійних істин та відданість Христу. Їхні уми були насичені новозавітними історіями про віру й мужність. Разом з Петром та апостолами ці християни могли сказати: «Потрібно більше слухатися Бога, ніж людей!» (Дії 5:29). Вони прислухалися до застереження Павла: «Зміцнюйтеся Господом та могутністю Його сили» (Ефес. 6:10). Вони серйозно сприйняли пораду Ісуса: «Тримайся ж того, що маєш, щоб ніхто не забрав твого вінця» (Об'явл. 3:11). Замість того щоб підкоритися традиціям Римської церкви, ці стійкі чоловіки й жінки мали мужність відстоювати істини Божого Слова.

Вальденці одними з перших читали Біблію рідною мовою. Зворушливий письмовий звіт Жана Леже, переписувача Біблії вальденців, містить інформацію з перших уст про те, як вони переписували Слово Боже та перемальовували ілюстрації. Вальденці таємно копіювали Святе Письмо у своїх гірських громадах Північної Італії та Південної Франції. Батьки наставляли дітей з раннього віку вивчати напам'ять великі уривки з Писання. Команди переписувачів працювали разом, щоб старанно робити нові копії Біблії. Багато молодих вальденців подорожували Європою як торговці, тихо ділячись істинами Писання. Деякі вступали до університетів та читали біблійні уривки однокурсникам. Керовані Святим Духом, відчуваючи сприйнятливість з боку якогось щирого шукача, вони ділилися вибраними текстами своїх дорогоцінних сторінок Святого Письма. За свою вірність і відданість багато хто з них заплатив життям. Хоч деякі біблійні істини вальденці розуміли не повністю, вони століттями зберігали істину Божого Слова, звіщаючи її іншим.

«Дорога ж праведних, як проблиск світанку, який стає дедалі яснішим, – аж поки не настане світлий день» (Прип. 4:18). Соломон порівнює шлях, яким Бог провадить Своїх дітей, зі сходом сонця. Якби Господь просто натиснув на космічний «вимикач» і сонце миттєво засяло в усій своїй силі, воно заслпило б нас. Після того як упродовж століть світ був занурений у темряву, Бог покликав відданих Його Слову чоловіків та жінок, котрі продовжували шукати більшого.

Як ми можемо відображати світло Христа і сяяти в нашій громаді? Чи робимо ми це?

Середа, 24 квітня

РАНКОВА ЗІРКА РЕФОРМАЦІЇ

Прочитайте Псал. 19:8–12; 119:140, 162; Єрем. 15:16. Як ставилися до Слова Божого Давид та Єремія? Чому таке ставлення до Біблії стало наріжним каменем Реформації?

Кожен з реформаторів «радів» Божому Слову. Вони «насолоджувалися» виконанням волі Господа та «полюбили» Його Закон. Однією з найбільш значущих основоположних істин Реформації була радість, яку приносило вивчення Писання. Дослідження Біблії не було трудомістким завданням, виконанням церковних постанов або суворою вимогою. Для реформаторів вивчення Слова Божого було задоволенням.

Коли вони опрацьовували Біблію, Святий Дух перетворював їх. «Характер Уїкліфа свідчить про виховну й перетворювальну силу Священного Писання. Саме Біблія зробила його тим, ким він став. Прагнення пізнати великі істини Божественного об'явлення оживляє та зміцнює людські здібності, розвиває розум, загострює сприйняття, робить наші судження зрілими. Дослідження Біблії, як ніщо інше, піднесе кожную нашу думку, почуття й прагнення. Воно розвиває цілеспрямованість, терпіння, сміливість і силу духу, очищує характер та освячує душу. Серйозне, шанобливе вивчення Біблії, яке об'єднує розум дослід-

ника з безмежною Мудрістю, дало б світові людей із сильнішим, енергійнішим розумом та благороднішими принципами, ніж це здатна зробити людська філософія з її найкращими методами виховання» (Велика боротьба. С. 92, 93).

Прочитайте 2 Тим. 2:1–3. Яку пораду апостол Павло дав Тимофієві щодо проголошення Божого Слова?

Істини Божого Слова і радість спасіння в Христі настільки сповнювали серця реформаторів, що вони не могли мовчати. Джон Уїкліф присвятив своє життя перекладу Слова Божого англійською мовою з двох причин: живий Христос змінив його через Слово і любов Христа спонукала його ділитися з іншими тим, про що він дізнався.

До Уїкліфа практично не існувало Біблії англійською мовою. Хоч його смерть перешкодила Римові розправитися з ним, однак за наказом папської влади останки реформатора вийняли з могили, спалили і попіл кинули до річки. «Цей невеликий потік, – зауважив один письменник, – поніс його попіл до Ейвону, а звідти до Северну, а Северн – до маленької затоки і далі, до безмежного океану. Отак попіл Уїкліфа символізує його вчення, яке зараз поширилося по всьому світу» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 95, 96). У такий спосіб Бог використав Уїкліфа – «ранкову зірку Реформації».

Четвер, 25 квітня

ПІДБАДЬОРЕНІ НАДІЄЮ

Прочитайте Євр. 2:14, 15. Як віруючі переживали реальність великої боротьби за часів Середньовіччя?

Що підтримувало й надихало вірних вальденців під час страшних переслідувань, з якими вони зіткнулися? Що додавало мужності Гусу та Ієроніму, Тиндалю, Латимеру та іншим мученикам, аби протистояти полум'ю й мечу? Віра в обітницю Божі. Вони вірили в обітницю Христа: «Бо Я живу, і ви будете

жити» (Івана 14:19). Вони вважали Його силу достатньою для перемоги над найбільшими життєвими випробуваннями. Вони навіть раділи, що є співучасниками Христа в Його стражданнях. А їхня вірність була сильним свідченням для світу.

Вірні християни дивилися далі сьогодення, вони споглядали далеке майбутнє. Вони знали: завдяки воскресінню Христа смерть – переможений ворог. Над цими безстрашними чоловіками й жінками мертва хватка смерті вже не мала влади. Вони міцно трималися за обітниці Божого Слова та вийшли переможцями.

Прочитайте Івана 5:24; 11:25, 26; 1 Івана 5:11–13. Які гарантії дарують ці обітниці вам? Як вони допомагають вам у життєвих випробуваннях? _____

Ян Гус не здригнувся перед тюремним ув'язненням, несправедливістю і навіть смертю. Він місяцями знемагав у в'язниці. Холод і вогкість викликали лихоманку, яка мало не обірвала його життя. Проте «Божа благодать підтримувала Яна Гуса. Протягом усіх тижнів страждань, яких він зазнав до остаточного вироку, небесний спокій наповнював його душу. “Я пишу цього листа, – звертався він до друга, – у в'язниці, закутою в кайдани рукою, завтра мені буде винесений смертний вирок... Коли завдяки Ісусові Христу ми знову зустрінемося в майбутньому прекрасному житті, ти довідаєшся, як милосердний Бог допомагав мені та як незмінно підтримував мене серед спокус і випробувань”... У похмурій в'язниці Гус бачив триумф правдивої віри» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 107, 108).

Апостол Павло закликає віруючих: «Непохитно тримаймося визнання надії, адже вірний Той, Хто обіцяв» (Євр. 10:23). Нині цей заклик стає дедалі актуальнішим. Як Божі обітниці підтримували Його народ у минулі століття, так підтримують сьогодні і нас.

Що означає втратити все заради Христа? Однак що насправді ми втрачаємо? (Марка 8:36.) Які уроки ми можемо почерпнути з досвіду вальденців і реформаторів? Як ці істини можуть підтримати нас в останній земній битві?

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Бог освітив великим світлом розум цих вибраних мужів, відкривши їм багато хибних поглядів Риму, проте вони не отримали всієї повноти світла, яке мало злитися на світ. За допомогою цих Своїх слуг Бог виводив народ із темряви Римської церкви, але на них чекали численні серйозні перешкоди, тому Господь провадив їх крок за кроком, відкриваючи стільки, скільки вони були здатні витримати. Реформатори не були готові відразу прийняти все світло. Люди, які тривалий час перебували в темряві, не можуть витримати сяйва полуденного сонця; щось подібне могло трапитися і з ними. Тому Бог відкривав їм істину поступово і такою мірою, якою народ міг її сприйняти. У кожному столітті щоразу нові вірні працівники провадили народ усе далі й далі шляхом Реформації» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 102, 103).

«В іншому листі, звертаючись до священника, котрий став учнем Євангелія, Гус із глибокою покірною писав про свої помилки, картаючи себе за те, що “із задоволенням носив багатий одяг та витрачав багато годин на порожні заняття”. Далі він додав зворушливе застереження: “Нехай твої думки зосереджуються на славі Божій та справі спасіння душ, а не на чинах і маетках. Будь обережний, не прикрашай свого дому більше, ніж свою душу, а понад усе піклуйся про духовне зростання. Будь благочестивим і покірним щодо бідних, не розтринькуй свого майна на бенкети й учти. Якщо не будеш удосконалювати свого характеру та стримуватися від надмірностей, я боюся, що ти будеш жорстоко покараний, як і я... Ти знаєш моє вчення, бо з дитинства отримував настанови від мене, тому я вважаю зайвим знову писати тобі про це. Але закликаю тебе милосердям нашого Господа: не наслідуй мене в жодному прояві марнославства, яке помітив у мене» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 105, 106).

Питання для обговорення:

1. Як ви розумієте словосполучення «повнота світла»? Чому Бог відкриває істину поступово? Як ці принципи можна застосувати до Божої Церкви сьогодні?

---

2. Як нові відкриття істини пов'язані з попередніми істинами, котрі зрозуміли діти Божі? Чому нове світло ніколи не повинно суперечити попередньому?

---

3. Незалежно від того, де ми проживаємо, наше суспільство впроваджуватиме цінності, ідеї й моральні правила, які суперечать біблійному вченню. Визначивши ці розбіжності, як ми особисто і Церква загалом маємо реагувати на них? Як нам залишатися добрими громадянами і водночас не приймати фальшивих цінностей, які проголошує наше суспільство?

---

4. Яке враження справив на вас процитований вище лист Яна Гуса? Яка думка реформатора найбільше приголомшила вас?

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Пам'ятний вірш:

Івана 3:14, 15.

Біблійні тексти для дослідження:

Івана 14:6; Юди 3, 4; Об'явл. 2:10; 1 Івана 1:7; Івана 3:14, 15; Євр. 11:6; Дії 4:12; Матв. 10:18–20; Об'явл. 1:9.

ВСТУП: вірних християн часів Ранньої церкви та Середньовіччя характеризувала не лише їхня особиста вірність Богові та Його Слову, але й публічна позиція, яку вони займали, проголошуючи принципи Божого Царства і спасіння. Цього тижня ми знову будемо свідками того, як Церква виступала на боці Бога у великій боротьбі протягом періодів Середньовіччя та під час Реформації. У цей час ранні реформатори і церковні лідери черпали натхнення з прикладу Христа й апостолів, а також мучеників, таких як Полікарп.

Однак ця епоха реформ не є звичайним періодом переслідування; радше вона являє собою пророчий період тривалістю 1260 років, від 538 до 1798 роки н. е. Як і інші пророчі періоди переслідування, ця епоха також указує на факт, що час переслідування обмежений і що Бог усе контролює.

Протягом цієї епохи численні християни, такі як вальденці, Уїкліф і Гус, не тільки зазнали переслідувань з боку Божих ворогів, але й пішли в наступ проти сил духовної темряви. Зброя для їхнього наступу не походила з їхніх сили, бачення чи мудрості. Крім того, ці захисники віри не організовували напад на сили зла за допомогою хитрих військових стратегій. Натомість місія справжніх християн і секрет їхньої сили по-

лягали в об'явленні Слова Божого, любові до нього та в його проголошенні, незалежно від того, скільки б це їм не коштувало.

Діяльність реформаторів вилилася в подвійне досягнення як для людства, так і для Бога. Їхнім першим досягненням було розуміння того, що явлена в Біблії Божа любов змінює життя Його дітей і дає їм надію на Царство Боже. Другим досягненням було проголошення світові біблійної істини на підтвердження ідентичності й характеру Бога, які були знеславлені силами зла у великій вселенській війні. Тоді, як і тепер, духовна темрява відступає перед проголошенням Слова Божого, яке освітлює світ надією й любов'ю.

Теми уроку: урок цього тижня особливо підкреслює три основні теми:

1. Переслідування середньовічною церквою християн, які вірили Біблії, відбувалося протягом обмеженого пророчого періоду та під верховним наглядом Бога, як передбачено Словом Божим.
2. Вальденці, Уїкліф і Гус ілюструють, що означає бути з Богом та проголошувати біблійні істини в найтемніші часи вселенського конфлікту.
3. Боже Слово – наше єдине джерело надії й сили, яке дає нам змогу жити для Бога.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Коріння переслідування

Зазвичай історики Церкви класифікували причини переслідування ранніх християн за такими категоріями:

- Економічні (наприклад, віросповідання людини впливало на її угоди з місцевими та регіональними підприємствами, а часто й обмежувало їх (див. Дії 19:23–27).
- Соціальні (наприклад, християни відмовлялися брати участь в аморальних заходах).
- Політичні (наприклад, для вирішення політичних проблем християн звинувачували в усіх негараздах).
- Релігійні (наприклад, вірування, практики та кількісне зростання християн сприймалися як загроза домінуючим релігіям).

Головним ініціатором усіх цих переслідувань був сатана. Яким був його мотив нападу на християн у його тривалій війні проти Христа? Хіба не сатана, зрештою, спочатку звинувачував Бога в контролі, утиску й обмеженні свободи? Чому сатана тепер став головним джерелом переслідувань та утиску?

Ми можемо назвати дві можливі причини. По-перше, Люцифер побудував усе своє повстання та свою пропозицію щодо нового світового порядку на омані, безумних спекуляціях та безпідставних і згубних звинуваченнях проти Бога, Його характеру, статусу і суверенітету (див. Івана 8:44). Як ошуканець, сатана спотворював реальність не лише для інших; він сам був уражений обманом, який оприлюднював, а також самим актом обману. Омана спотворює саму основу особистості. Як швидко неправда стає керівною силою в людині, намагаючись заявити про себе як про істину всупереч велінням розуму й совісті!

Хоч обман існує лише у свідомості людини, він контролює її дії й поведінку. Обман викликає катастрофічні викривлення розуміння людиною реальності. Це викривлення відбувається тому, що омана не може вижити природним шляхом; вона не відповідає дійсності, тому хоче пристосувати реальність до своїх постулатів. Інакше зустріч із правдою просто відкинула б інсинуації. Тому омана повинна постійно змушувати себе існувати. Будь-яка спроба перевірити правду є екзистенціальною загрозою для неправди, тому ошуканець придушуватиме будь-яку спробу пошуку правди. Тому надзвичайно зла природа Люцифера, спотворена його власною оманою, тепер діяла, аби придушити будь-які спроби Божого народу отримати, відкрити істину, жити за нею та проголошувати її.

По-друге, немає свободи без Бога. Сам Бог – вільний. Він створив нас за Своїм образом: вільними, а отже, моральними й люблячими. Бог не тільки створив нас вільними; як наш Податель, Він є мірилом та опорою нашої свободи. Ми не можемо мати справжньої свободи без Бога або всупереч Йому. Будь-яке намагання встановити повну автономію від Бога, як того хотів Люцифер, означало б позбавити Бога Його статусу Творця й Подателя. Крім того, таке намагання означало б скинути Його з престолу. Отже, щоб досягти абсолютної автономії, Люцифер

почав своє повстання проти Бога. Однак незабаром ватажок повстання зрозумів, що для збереження своєї автономії йому потрібно буде постійно заперечувати саме існування Бога, Який за визначенням був Творцем і Подателем. Ба більше, сатані також потрібно було придушувати в собі та в інших будь-яке бажання повернутися до Бога і принципів Його царства. Тому Люцифер повинен був знищити будь-яку згадку про існування Бога. А оскільки Божий народ свідчить про існування Бога та поклоняється Йому як своєму Творцю й Подателю, сатана не міг дозволити, аби Божий народ існував безперешкодно. Адже дозволити це – означало б визнати крах його теорій, а саме: що не було свободи без Бога та Його правління.

Вальденці, францисканці та Святе Письмо

На початку другого тисячоліття від Різдва Христового Римо-католицька церква стала грізним централізованим ієрархічним гігантом у Європі. Це також була глибоко корумпована установа. Члени церкви не могли не помітити ці зміни. Вони відчували потребу визначити причини корупції в церкві та запропонувати рішення. Результатом цього процесу стали численні релігійні й жєбручі ордени.

На початку XIII ст. Франциск Ассізький (1181–1226 рр.), доволі світський син заможної сім'ї, пережив містичний досвід навернення, після чого відмовився від будь-якої власності і заявив про свій намір наскільки можливо наслідувати бідність Христа. Франциск заснував орден францисканців, який пропагував бідність як чесноту. Францисканці були відомі своїми вуличними проповідями. Від 1209 року Франциск домагався офіційного визнання свого ордену Папою Інокентієм III, який був при владі від 1198 до 1216 року. Після деяких вагань, 1210 року папа задовольнив прохання Франциска. Франциск також заснував жіночий орден св. Клари, який, як і Третій орден, складався з пересічних людей.

Лише за кілька десятиліть по тому, наприкінці XII ст., Пітер Вальдо (помер 1205 р.), успішний діловий чоловік з південно-східної Франції, також пережив навернення, відмовився від свого багатства та проповідував добровільну бідність.

Він теж заснував орден для бідних і звернувся до папства за схваленням. Хоч Папа Олександр III, який очолював західну церкву від 1159 до 1181 року, спочатку прийняв дану Пітером Вальдо обітницю бідності, однак його наступник, Папа Луцій III, який очолював папський престол від 1181 до 1185 року, засудив Вальдо та його рух (вальденців) як еретичний і заборонив їм проповідувати. Ба гірше, протягом наступних кількох сотень років Римо-католицька церква влаштувала щодо вальденців жакливі переслідування, які ледь не призвели до їхнього зникнення.

Розглянемо подібність між цими двома рухами відродження та релігійними орденами, які виникли приблизно в той самий час в історії. Засновники обох рухів, Франциск Ассізький і Пітер Вальдо, мали досить схожий досвід навернення. Спочатку обидва чоловіки заснували свої ордени на подібних духовних правилах: бідність і вулична проповідь. Обидва чоловіки мали однакове бажання реформувати церкву, обидва звернулися до папства за схваленням своїх орденів. Проте ці два ордени мали кардинально різні стосунки з папством, а отже, мали різні долі та різний фінал. Прохання францисканців про папське схвалення спочатку було зустрінуте з ваганнями, але пізніше було вдоволено. А обітницю бідності Вальдо, яку папство спочатку схвалило, пізніше воно ж і скасувало. Францисканці перетворилися на один із найвпливовіших римо-католицьких орденів. (Сьогодні ми бачимо його вплив, найбільш помітно відображений у факті, що нинішній Папа Римський, хоча і єзуїт, ушанував Франциска Ассізького, прийнявши його ім'я). З іншого боку, вальденці зазнали найжорстокіших переслідувань в історії, спрямованих на їхнє винищення.

Питання «Чому?» тут найбільш доречне. У чому полягала різниця між цими двома рухами чи орденами? Відповідь полягає в їхній найвищій вірності. Францисканці отримали папське схвалення, виявивши повну вірність Папі. Вони визнали папство найвищою духовною та світською владою на Землі, присягнувши беззастережно підтримувати його авторитет у питаннях доктрини і практики.

Вальденці, ж найвищим авторитетом у своєму житті та вченні вважали Святе Письмо. Вони зробили Біблію центром

своїх досліджень, проповіді й життя. Як наслідок, вальденці незабаром виявили та відкинули численні омани й компроміси Римо-католицької церкви, такі як:

- шанування святих;
- більшість із семи католицьких таїнств;
- поняття переестлення (трансубстанціації)*;
- приватна сповідь гріхів перед священником;
- практика хрещення немовлят;
- продаж індульгенцій;
- вчення про чистилище;
- молитви за покійних.

Натомість вальденці звіщали, що Бог – єдиний Творець і Спаситель. Вони також проголошували, що лише Христос – Посередник, лише Він дає благодать і прощає гріхи. Вони навчали, що поклоніння Богові не обмежується фізичним простором римо-католицьких церков, а може звершуватися будь-де.

За життя вальденці не здобули винагороди за свою вірність. Однак їхні ідеї та мужність у відстоюванні Божого Слова проти компромісу й омани диявола незабаром надихнули ранкових зірок Реформації – Джона Уїкліфа та Яна Гуса, а також інших реформаторів, починаючи із XVI століття. Ці реформатори, яких не вшанувало людство, будуть ушановані Самим Христом під час Його славного повернення. Вальденці залишили нам у спадок свою безумовну довіру до авторитетної сили Святого Письма як частину своєї вічної спадщини віри. Вони розуміли, що успіх християнства полягає не у вродженій геніальності чи стратегіях його послідовників, а в їхньому свідченні іншим про те, що здійснив Христос. Вони вказували на Слово Боже як на джерело Божественного одкровення та спасіння. Тому реформатори просто дотримувалися заклику апостола Павла: «Проповідуй Слово, утверджуй за сприятливих і несприятливих обставин» (2 Тим. 4:2). На своєму шляху вони розповсюджували Біблію або її фрагменти, а результати

---

*Трансубстанціація, або переествлення (від слова «ество») – учення про те, що за молитвою священника на Причасті хліб та вино перетворюються на буквальні тіло та кров Христа (*прим. експерта*).

залишали Святому Духові. У цій праці вальденців спонукав великий основоположний принцип *sola scriptura*, тобто: Святе Письмо – це Слово Боже, яке передає вістку від Господа всім людям та є самодостатнім і важливим для всіх його читачів. Саме цей дух пізніше дав поштовх ідентичності, місії, єдності та життю адвентистського руху 1800-х років.

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

1. Вальденці поширювали Слово Боже в часи переслідувань. Можливо, як і вони, ви зазнаєте гонінь. Або, можливо, зараз перебуваєте в ситуації релігійної толерантності й миролюбства. Так чи інак, що ви можете зробити для поширення Слова Божого у ваших обставинах, аби воно було значущим для навколишніх людей?

---

2. Розробіть план із трьох пунктів, який допоможе вам вірно стояти за Божу правду в часи переслідувань. Поділіться цим планом зі своєю родиною або класом Суботньої школи.

Віра всупереч усьому

Субота, 27 квітня

Біблійні тексти для дослідження:

Псал. 119:162; Івана 16:13–15; 2 Петра 1:20, 21; Ефес. 2:8, 9; Римл. 3:23, 24; 6:15–18.

Пам'ятний текст:

«Я бережу Твоє слово у своєму серці, щоби мені не грішити проти Тебе» (Псал. 119:11).

Протестантські реформатори знали, у чому полягає сенс життя. І саме цього надзвичайно потребують жителі ХХІ століття. У своїй книзі *«The Empty Self»* («Порожнє “я”») відомий американський психолог Філіп Кушман зображує людей, які ведуть безглуздий спосіб життя. Їхні переконання поверхневі. Для них мало що справді має значення. Їхнє життя порожнє, безцільне, безперспективне, вони не знають, заради чого живуть.

Однак чоловіки, жінки, діти, котрі прийняли світло протестантської Реформації, були зовсім іншими. Вони мали

* Урок цього тижня ґрунтується на розділах 7–11 книги «Велика боротьба».

незмінну мету, заради якої було варто жити. Те, у що вони вірили, мало значення. Вони не хотіли жертвувати своїми переконаннями, бо це була невід'ємна частина їхньої природи, їхньої ідентичності. Навіть перед лицем смерті вони зберігали внутрішній спокій.

В урочі цього тижня ми на прикладах героїв Реформації дослідимо, як Писання змінює людей, даруючи їм справжню мету й сенс життя. Розуміння цих вічних істин підготує нас до останньої великої битви між добром і злом. Боротьба, яку вели реформатори, ще не закінчена, тому ми покликані продовжити її з того місця, де вони зупинилися. Ми також можемо відкрити для себе Бога, Котрий достатньо могутній для вирішення будь-якої нашої проблеми та Котрий дарує нам істинну мету і сенс життя.

Неділя, 28 квітня

ТІЛЬКИ БОЖЕ СЛОВО

Прочитайте тексти Псал. 119:103, 104, 147, 162. Як Давид ставився до Божого Слова? Як воно вплинуло на реформаторів та як впливає на наше життя сьогодні?

Біблія була основою віри реформаторів та суттю їхнього вчення. Вони розуміли, що мають справу з богонатхненним «живим Божим Словом, що перебуває [вічно]» (1 Петра 1:23). Вони дорожили кожним словом Писання. Завдяки дослідженню Біблії та вірі в її обітниці їхня віра зміцнювалася, мужність оновлювалася. «Це стосується усіх обітниць Божого Слова. Через них Господь промовляє до кожного з нас особисто настільки прямо, ніби ми чуємо Його голос. Саме через ці обітниці Христос передає нам Свою благодать і силу. Вони є листям з дерева “для оздоровлення народів” (Об’явл. 22:2). Прийняті й засвоєні, вони стають силою характеру, натхненням та підтримкою життя. Ніщо інше не може наділити мужністю й вірою, котрі дають життєво необхідну енергією всьому еству» (Е. Уайт. Служіння зцілення. С. 122).

Писання дарує нам радість у смутку, надію в зневірі, силу в слабкості, світло в пільмі. Воно вказує нам шлях серед збентеження, дарує впевненість серед розгубленості, мудрість – серед невігластва. Коли ми роздумуємо над Словом Господа й довіряємо Його обітницям, життєдайна сила Святого Духа наповнює енергією всю нашу істоту фізично, розумово, емоційно, духовно.

Реформатори насичували свій розум Писанням. Вони жили Божим Словом, і багато хто з них загинув заради нього. Реформатори не були самовдоволеними, недбалими людьми, які живуть поверхневим релігійним життям. Вони знали: без могутнього Божого Слова їм не встояти перед силами зла, що повстали проти них.

Джон Уїкліф горів бажанням перекласти Біблію англійською мовою, щоб її могла прочитати і зрозуміти звичайна людина. Оскільки це суперечило тодішнім законам, його засудили до страти як еретика. На суді Уїкліф виступив із серйозною апеляцією. «Як ви вважаєте, із Ким ви боретесь? – нарешті запитав Уїкліф. – Зі старцем, що стоїть на краю могили? Ні! Ви боретесь з правдою, а правда сильніша за вас, і вона переможе вас» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 88, 89). Передсмертні слова Уїкліфа справилися тоді, коли світло Божої істини розвіяло темряву Середньовіччя.

Як Святе Письмо підтримувало вас під час випробувань?

Понеділок, 29 квітня

ПЕРЕДАЮЧИ СЛОВО БОЖЕ

Прочитайте тексти 2 Кор. 4:1–6; 2:14. Що ці уривки повідомляють про впевненість Павла всупереч усім труднощам, пов'язаним із проголошенням Божої істини?

Апостол Павло зустрівся з величезними труднощами у своїй праці поширення Євангелія. Проте він був упевнений, що Боже Слово зрештою переможе. «Адже ми нічого не можемо проти істини, але за істину» (2 Кор. 13:8).

Реформатори зіткнулися з аналогічними випробуваннями, проте залишалися вірними Божому Слову. Прикладом мужності перед обличчям, здавалося б, непереборних труднощів є Уїльям Тиндаль. Його найбільшим бажанням було дати Англії точний читабельний переклад Біблії. Він вирішив перекласти її з мов оригіналу та виправити деякі неточності в перекладі Уїкліфа, зробленому 200 років тому. Зрештою Тиндалю теж арештували й віддали під суд. Багато його перекладів Біблії, надрукованих у Вормсі, Німеччина, були конфісковані й публічно спалені. Суд над ним відбувся 1536 року в Бельгії. Реформатора звинуватили в ересі та засудили на спалення. Спочатку кати задушили його, прив'язавши до стовпа, а потім спалили його тіло. Свої передсмертні слова Тиндаль виголосив упевненим голосом: «Господи, відкрий очі королю Англії!» Бог чудово відповів на молитву Тиндалю.

Протягом чотирьох років після його смерті було опубліковано чотири англійські переклади Біблії. У 1611 році була надрукована версія Біблії короля Якова, яка значною мірою ґрунтувалася на перекладі Тиндалю. 54 учених, котрі здійснили цю працю, переважно використовували більш ранній англійський переклад Тиндалю. Експерти вважають, що Старий Завіт Біблії короля Якова 1611 року на 76 % є перекладом Тиндалю, а Новий Завіт – на 83 %. У 2011 році версія Біблії короля Якова «відсвяткувала» своє 400-річчя, перетнувши рубіж в один мільярд примірників. Перекладена 2454 мовами, вона справила вирішальний вплив на десятки мільйонів людей по всьому світу. Праця Уїльяма Тиндалю не була даремною.

Які б труднощі не довелось долати Тиндалю та його соратникам, котрі вірили в Біблію, вони були впевнені: Господь усе звершує за Своєю волею. Життя Тиндалю підтвердило це.

Прочитайте Дан. 12:3 та Об'явл. 14:13. Наскільки ці тексти можна застосувати до життя Тиндалю? Подумайте про своє життя та ваш вплив на інших. Яке підбадьорення містять наведені тексти щодо вічних результатів нашої праці зі спасіння людей?

ПРОСВІТЛЕНИЙ ДУХОМ

Якось, займаючись в університетській бібліотеці, Мартін Лютер пережив поворотний момент у своєму житті. Він виявив латинську копію Біблії. Мартін не знав, що така книжка взагалі існує. З явним задоволенням він читав розділ за розділом, вірш за віршем і був вражений ясністю й силою Божого Слова. Коли він досліджував Писання, Святий Дух осяяв його розум. Лютер відчував Його керівництво, коли затемнені традицією істини, здавалося, зверталися до нього зі сторінок Святого Письма. Розповідаючи про своє перше знайомство з Біблією, він написав: «О, якби Бог дав мені таку книгу!»

Яку істину щодо дослідження Біблії ми знаходимо в наведених нижче текстах?

Івана 14:26 _____

_____

Івана 16:13–15 _____

_____

2 Петра 1:20, 21 _____

_____

Головна думка цих текстів полягає в тому, що той самий Святий Дух, Котрий надихав письменників Біблії, керуватиме й нами при її читанні. Він – Божественний Тлумач Божественної істини. На жаль, сьогодні багато людей, які сповідують християнство, применшують надприродний елемент Біблії та перебільшують людський. Оскільки сатана більше не може приховувати від нас Біблію, він робить ще хитріший хід: позбавляє її надприродного характеру, робить її просто гарною літературою або, що ще гірше, суворим інструментом релігії для контролю над масами.

Реформатори ясно бачили, що не священники, прелати й папи, а Святий Дух був безпомилковим Тлумачем Писання. Записано цікаву розмову між Джоном Ноксом, шотландським реформатором, та Марією, королевою Шотландії. «Марія від-

повіла: “Ви тлумачите Писання по-одному, а вони [римсько-католицькі вчителі] – по-іншому, кому ж мені вірити і хто має бути суддею?” “Треба вірити Богові, Котрий ясно говорить у Своему Слові, – відповів реформатор, – вірити тому, чого навчає Слово, а не різні люди. Слово Боже зрозуміле саме по собі, а якщо трапляється якесь незрозуміле місце, то Дух Святий, Котрий ніколи не суперечить Сам Собі, вияснить це незрозуміле місце іншими текстами, так що вже не виникне жодного сумніву, хіба що людина продовжуватиме вперто триматися свого невігластва”» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 251, 252).

Середа, 1 травня

ТІЛЬКИ ХРИСТОС! ТІЛЬКИ БЛАГОДАТЬ!

Прочитайте Ефес. 2:8, 9; Римл. 3:23, 24; 6:23; 5:8–10. Що ці тексти повідомляють про План спасіння? _____

Бог пропонує спасіння як дар. Його Святий Дух спонукає нас прийняти вірою те, що Христос так щедро дарував нам через Свою смерть на Голгофському хресті. Ісус, Син Божий, віддав Своє досконале життя, щоб викупити наші гріхи.

Божественна справедливість вимагає досконалого послуху. Досконале життя Христа заміщає наше недосконале життя. Божественний Закон, який ми порушили, прирікає нас на вічну смерть. Біблія ясно свідчить про це. Через свій гріховний вибір ми відхилилися від Божого ідеалу для нашого життя і є грішниками. Самі собою ми не можемо задовольнити справедливі, праведні вимоги святого Бога, тому заслуговуємо вічної смерті. Однак є й добра звістка! Апостол Павло запевняє нас: «Адже заплата за гріх – смерть, а Божий дар благодаті – вічне життя в Ісусі Христі, нашому Господі» (Римл. 6:23). Це незаслужений подарунок. Найбільш очевидна істина Євангелія така: спасіння неможливо заслужити своїми ділами.

Мартін Лютер та протестантські реформатори зрозуміли, що Христос і лише Христос – Джерело спасіння. Саме тоді Лютер почав проповідувати вістку про спасіння по благодаті Христа. Натовпи людей стікалися, щоб почути його щирі проповіді, які перетворювали життя. Його слова були як ковток свіжої води в безплідній пустелі. Народ був скутий традиціями середньовічної церкви і перебував у рабстві багатовікових мертвих обрядів. Біблійні послання Лютера торкнулися багатьох сердець, і їхнє життя змінилося.

Читаючи Новий Завіт, Лютер був вражений добротою Бога та Його бажанням спасти загиблих; а також виявив, що смерті Христа на хресті було цілком достатньо для спасіння всього людства.

«Із Христом повелися так, як того заслуговуємо ми, щоб із нами повелися так, як того заслуговує Він. Христос був засуджений за наші гріхи, до яких Він не був причетний, щоб ми могли бути виправдані Його праведністю, до якої ми не були причетні. Він прийняв нашу смерть, щоб ми могли прийняти Його життя» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 24, 25).

Яка надзвичайна євангельська вістка: ми можемо бути виправдані праведністю, до якої не причетні! Яка чудова обітниця! **Якщо спасіння – Божий дар, то яку роль у християнському житті відіграють наші добрі діла? Як ми можемо підтвердити важливість добрих діл у нашому житті, не роблячи їх основою нашої надії?**

Четвер, 2 травня

ПОСЛУХ – ПЛІД ВІРИ

Прочитайте Римл. 3:27–31; 6:15–18; 8:1, 2. Що ці вірші говорять про спасіння лише завдяки праведності Христа?

За днів Лютера в християнській Церкві повіяв свіжий вітер. Десятки тисяч людей навчилися не зосереджуватися на своїй гріховності, а споглядати Ісуса. Безперечно, ці люди, дивлячись на себе і своє минуле, бачили тільки те, що їх

розчаровувало й позбавляло надії. А хіба сучасні віруючі не переживають такого самого досвіду? Ось чому нам необхідно дивитися на Христа.

Божа благодать змінює нас. Якось Джон Уеслі відвідав моровські зібрання в Лондоні. Він був приголомшений, слухаючи «Вступ» Лютера до Послання до римлян. Уперше в житті він почав розуміти Євангеліє. Він був зворушений та відчув дивовижний потяг до цього Христа, Котрий віддав за нього Своє життя. Уеслі вигукнув: «Я відчув, що довіряю Христу і тільки Христу в справі мого спасіння. І мені було дано запевнення, що Він забрав усі мої гріхи та спас мене від закону гріха і смерті» (John Whitehead. *The Life of the Rev. John Wesley*. MA London: Stephen Couchman. 1793. P. 331).

Прочитайте 1 Петра 2:2; 2 Петра 3:18; Колос. 1:10; Ефес. 4:18–24. Які життєво важливі істини про християнське життя відкривають наведені тексти?

Реформатори систематично вивчали Слово, щоб краще пізнати правду. Не задовольняючись своїм минулим релігійним досвідом, вони постійно прагнули краще пізнати Христа. За часів Середньовіччя багато християн, які вірили Біблії, заплатили надзвичайно високу ціну за свою відданість Слову Божому. Їх катували, ув'язнювали, висилали, страчували. Їхнє майно конфісковували, будинки спалювали, землі розграбовували, а сім'ї переслідували. Вигнані зі своїх домівок, ці вірні християни шукали місто, «творцем і будівничим якого є Бог» (Євр. 11:10). Зазнаючи тортур, вони благословляли своїх катів; страждаючи в темних вогких підземеллях, вони тішилися Божими обітницями про світлий завтрашний день. Хоч їхні тіла були ув'язнені, вони були вільні – вільні в Христі, вільні в істинах Його Слова, вільні в надії на Його скоре повернення.

Коли ми дивимося на себе, чи маємо надію на спасіння?

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Вірні Божі слуги працювали не самі. Тоді як проти них об'єдналися світові правителі темряви та піднебесні духи злоби, Господь не залишив Свій народ. Якби їхні очі відкрилися, то вони, як і пророк у давнину, побачили б ті самі докази Божої присутності й допомоги. Коли слуга Єлисея звернув його увагу на війська, що оточили їх та відрізали всякий шлях до відступу, пророк молився: “Господи, відкрий, будь ласка, його очі, аби він побачив!” (2 Цар. 6:17). І ось він побачив гору, наповнену вогненними колісницями й вершниками, – небесну армію, послану для захисту Божого слуги. Так само ангели охороняли й реформаторів» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 208, 209).

«Коли могутні сили об'єдналися, щоб знищити реформовану віру, і здавалося, що тисячі мечів піднялися проти неї, Лютер писав: “Сатана лютує, безбожні папи готують змову і погрожують нам війною. Навчайте народ вірою й молитвою мужньо боротися перед Божим престолом, щоб наші вороги, переможені Духом Божим, були змушені укласти мир. Наша найперша необхідність, найголовніша праця – молитва; нехай люди знають: приречені на меч і гнів сатани, вони повинні молитися”» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 208, 209).

Виправдання вірою, велика істина, заново відкрита Лютером, – це основа Євангелія, на цій істині спочиває наша надія на спасіння. Його гімн «Могутня фортеця» містить євангельську вістку: «Ми вірили у свої сили, але наші зусилля були б даремними, якби на нашому боці не було правильної Людини – Людини, обраної Богом. Запитуеш: Хто це може бути? Ісус Христос – це Він. Владика Саваот – Його Ім'я, від віку до віку Один і Той Самий! І Він здобуде перемогу в битві!».

Питання для обговорення:

1. Як пов'язані між собою благодать і Закон, віра і добрі діла?
-
-

2. Що таке законництво? Як ви вважаєте, чому так легко впасти в законництво? Чому воно завдає шкоди християнській вірі?

---

3. Чи існує небезпека неправильно зрозуміти концепцію «спасіння благодаттю»? До чого може призвести таке неправильне розуміння?

---

4. Що означає словосполучення «дешева благодать»? Для кого благодать є дешевою, а для кого надцінною?

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Пам'ятний вірш:

Псал. 119:11.

Біблійні тексти для дослідження:

Псал. 119:162; 2 Петра 1:20, 21; Івана 16:13, 14; Ефес. 2:8, 9; Римл. 3:23-31; 5:8-10; 6:22, 23.

ВСТУП: дослідження цього тижня висвітлює три головні принципи, які характеризують велику боротьбу:

1. Найголовніші риси Божого характеру — любов і справедливість.
2. Єдиний шлях до спасіння ґрунтується на любові та праведності Господа.
3. Перші два принципи відкриті завдяки Божому одкровенню, явленому в Ісусі Христі й Біблії.

У часи Середньовіччя ці три принципи, здавалося, назавжди поглинула диявольська темрява і їх не підтримували та не проголошували. Проте Бог покликав кількох великих духовних воїнів, реформаторів, щоб вони знову підняли прапор Божої правди посеред поля бою. Цих воїнів було небагато. Однак нечисленність у лавах реформаторів мала показати, що цей рух був не людським, а Божественним як за своїм походженням, так і за діяльністю: тобто ми, люди, котрі приєдналися до Бога у великій боротьбі, не виграємо цю битву нашою мудрістю чи силою. Навпаки, ми отримуємо перемогу у великій боротьбі лише тоді, коли проголошуємо Слово Боже та свідчимо про те, що сила Божої благодаті може зробити і робить для нас і в нас. Саме тому реформатори розуміли, що їхня місія полягала в проголошенні п'яти великих *sola*:

- *sola scriptura* (тільки Писання);
- *sola gratia* (тільки благодать);
- *sola fide* (тільки віра);
- *solus* або *solo Christus* (тільки Христос);
- *solī Deo gloria* (тільки Богу слава).

Теми уроку: Урок цього тижня розглядає дві основні теми:

1. Бути на боці Бога у великій боротьбі означає виявляти непохитну віру в Писання як єдине одкровення Божого характеру, Його любові до нас.
2. Бути на боці Бога у великій боротьбі також означає виявляти непохитну віру в Божу благодать як єдине джерело і шлях спасіння.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Sola Scriptura, Sola Gratia, Sola Fide

Чому протестантський принцип *sola scriptura* такий важливий у великій боротьбі? Як він пов'язаний зі спасінням та іншими протестантськими *sola*, особливо *sola gratia* і *sola fide*? (Примітка: відповідно до тексту Ефес. 2:8, цей коментар розглядає *sola gratia* і *sola fide* як одне ціле).

Як ми знаємо, велика боротьба почалася на Небі із фальшивого звинувачення Люцифера, що Бог злий і Його правління є диктаторським. Згодом велика боротьба перемістилася на Землю, коли Люцифер обманув наших прабатьків, змусивши повірити, що вони можуть стати богами. На кожному етапі людської історії диявол працював із невсипущою злобою, аби знеславити характер Бога, Його плани, суверенітет і Закон. Господь відповів тим, що відкрив Себе людству. Він відкриває нам Себе через природу, історію та нашу свідомість. Це Божественне відкриття зазвичай називають загальним одкровенням. Однак загальне одкровення не є конкретним і точним, оскільки воно непропозиційне, тобто не передається безпосередньо словами. Крім того, гріх спричинив значні зміни в природі, історії, людській природі, моралі, людському мисленні та нашому сприйнятті реальності, що створює труднощі для правильного розуміння й адекватного сприйняття загального одкровення.

Тому Бог відкриває Себе переважно через спеціальне одкровення. Спеціальне одкровення означає, що Бог відкриває Себе особисто й пропозиційно. Завдяки цьому ми можемо пізнати і зрозуміти характер Господа, Його особистість, плани, керівництво в історії людства, а також Його принципи діяльності та правління. До гріхопадіння Боже спеціальне одкровення виявлялося через Його особисті стосунки й розмови з Адамом і Євою. Після гріхопадіння Господь не залишив людство, хоча гріх серйозно змінив Його взаємини з людським родом. Він продовжив особисто відкривати Себе Адамові та Єві й решті людства різними засобами, такими як теофанія (Божественні з'явлення в різних формах) або пророчі досвіди (сни й видіння).

Протягом тисячоліть Бог працював через патріархів і пророків, щоб протистояти дезінформації диявола, а найважливіше – щоб закликати людство правильно розуміти Його, довіритися Йому та прийняти Його План спасіння. Проте Господь не зупинився на цій формі одкровення через людського посередника. Бог-Син, Друга Особа Триєдиного Божества, став Людиною, аби Бог міг перебувати з нами особисто (див. Івана 1:1–3, 14) та особисто виявляти Свою любов до нас. Щоб спасти нас, Бог узяв на Себе вину за наш гріх, ставши гріхом за нас, аби ми могли стати в Ньому Божою праведністю (див. 2 Кор. 5:21). Ісус Христос, утілений Бог, став кульмінацією спеціального й особистого одкровення Бога людству і навіть усьому Всесвіту (див. Євр. 1:1–3). Через Ісуса – у Його втіленні, житті, служінні, жертовній смерті й воскресінні – Бог відкрив Свій характер любові та праведності, а також Свою творчу і спасенну силу. Після вознесіння Христа пророче одкровення продовжилося через присутність і діяльність Святого Духа.

Однак Боже спеціальне відкриття не зупиняється на цих історичних Божественних проявах. Через процес натхнення Господь працював безпосередньо з пророками й апостолами та через них (див. Ефес. 2:20), щоб записати Своє особливе Божественне одкровення, аби його можна було оприлюднити та проголосити всьому світові (див. 2 Тим. 3:16; Матв. 28:20). Цим записом Божественного одкровення є Святе Письмо, яке складається зі Старого й Нового Завітів та зосереджується на Божому об'явленні в Христі (див. Івана 5:39, 40; Луки 24:27).

Отже, Писання – це невід’ємна і найголовніша частина Божого спеціального одкровення, яка має печать Божественного авторитету як Його Слово. Бог бажає, щоб завдяки Писанню всі люди знали, Хто Він насправді, що Він здійснив та здійснює для їхнього спасіння.

Напади

Сатана застосував кілька стратегій, щоб підірвати Боже спеціальне одкровення. Однією з таких стратегій було змусити людей засумніватися в тому, що Господь відкрив у Своему Слові. Однак після того, як була доведена правдивість Божого Слова, – і неодноразово, – диявол переорієнтував свою увагу на головну стратегію: зробити Писання залежним від людського тлумачення і традиції. Ця зміна відбулася серед Божого народу ще в старозавітні часи. Як наслідок, у часи Нового Завіту деяким із них було важко прийняти Ісуса не тому, що Писання було неясним, а тому, що вони хотіли фільтрувати Боже Слово через власну традицію й викривлене тлумачення (див. Марка 7:1–13). У такий спосіб диявол досяг своєї тристоронньої мети: «залишити Божу заповідь», «відкинути Божу заповідь» та «усунути Боже Слово» (див. Марка 7:1–13).

Спочатку, як і в євреїв, традиція може мати добре призначення – пояснити Боже Слово. Та якщо її ретельно не регулювати біблійними принципами, зрештою традиція дає поштовх самій сутності гріха: усуненню Божого авторитету; спробі контролювати Його; а також утвердженню авторитету людини над Богом, Його Царством і Його одкровенням. Піднесення традиції над Словом Божим руйнує саму мету і значення Божого спеціального одкровення, які полягають у тому, щоб розкрити Його справжній характер, цілі й плани та показати шлях викуплення. Замість Божої любові та спасіння благодаттю, людей навчають дотримуватися вказівок релігійних експертів і йти обтяжливим шляхом спасіння (див. Матв. 23:4).

Як і Христос, перші християни відкинули традицію й переосмислили Писання відповідно до його прямого значення (див. Івана 5:39, 40; Луки 24:25–27; Дії 2:14–32). Пізніше, однак, християни наслідували приклад юдаїзму і розробили

власну інтерпретацію Писання, яка базувалася на різних культурних, політичних чи філософських передумовах. За часів Лютера Писання та його тлумачення безперешкодно перебували в руках церковного магістеріуму*. Згідно з їхніми повноваженнями, Біблія була надто Божественною і святою, щоб її тлумачили «звичайні» люди. Так само як це робили книжники за днів Ісуса, римо-католицькі прелати, священники й учені, прикриваючись збереженням ідентичності та єдності церкви, стверджували, що не всі можуть читати і розуміти Біблію. Їхнє приховування Святого Письма від народу призвело до відсутності правдивого знання про Бога та до браку духовності, що мало жахливі наслідки. Спотворення біблійної істини викликало шалену активізацію гріха; незабаром церква заявила про владу та контроль над Богом, Його Царством і шляхом спасіння. Завдяки цій траєкторії церква, як і давні єврейські лідери, нав'язала «новий» шлях спасіння: спасіння ділами. Відповідно до цього вчення, люди спасаються церквою і через неї, виконуючи веління церкви. У такий спосіб учення церкви було змінене на дотримання сакраментальних обрядів, тоді як доктрина спасіння була змінена на прийняття сповіді та індульгенцій. Це були спроби позбавити Бога того самого засобу, який Він створив, щоб досягти безпосередньо всіх людей, – Святого Письма.

Встановивши принцип *sola scriptura*, протестантські реформатори повстали проти цієї демонічної стратегії, яка діяла в церкві. Вони заявили, що Писання є єдиною формою спеціального одкровення, яке Бог дав церкві, і що люди мають потребу слухати Бога безпосередньо, самостійно читаючи Біблію. *Sola scriptura* не означає, що протестантські реформатори виключали будь-які інші форми знання, такі як міркування чи досвід. Для реформаторів принцип *Sola scriptura* означав, що Писання – це авторитетне одкровення від Бога, яке формує наш світогляд, відкриваючи нам, хто Він, що здійснив, хто ми і що сталося з нами під час гріхопадіння. Крім того, Писання

---

*Магістеріум – колегія єпископів на чолі з папою римським, яка стежить за викладанням істин віри в інтерпретації Католицької церкви (*прим. перекладача*).

відкриває, як Бог спасає нас і чого Він очікує від нас. Отже, авторитет Писання вищий за авторитет церкви та будь-який інший людський авторитет чи форму знання. Слово Боже створило церкву, а не навпаки.

Принцип *sola scriptura* безпосередньо і нерозривно пов'язаний зі встановленням іншого принципу – *sola gratia/sola fide*. Коли Мартін Лютер читав Біблію без фільтра традиції, він відкрив у ній справжній характер Бога та Його істинний шлях спасіння. У Писанні протестанти виявили головну вістку, яку Бог хотів передати людству в розпал великої боротьби: наш Бог є Богом любові та праведності, а не тираном. Навіть коли ми повстали проти Нього, Він помер замість нас. Він запропонував нам дар Своєї праведності, щоб ми могли бути відновлені для Його Царства, коли приймемо цей дар вірою.

Ліберальний наступ

На жаль, через кілька століть сам протестантизм захлисне інша стратегія диявола, щоб розірвати стосунки Бога з людством. Ліберальні протестанти не забороняли людям самостійно читати Писання. Натомість ці ліберальні мислителі переосмислили саме визначення та природу Писання. Для них Біблія більше не була спеціальним Божественним одкровенням, а лише продуктом розвитку людського розуму, культури й моралі. Тому Писання не було Божим Словом для людства, а просто людськими словами, уявленнями, міркуваннями про Бога, які впливали з культурного або історичного середовища людей. Саме тому, згідно з тлумаченням ліберального протестантизму, пряме, природне, буквальне та благочестиве читання Писання як Слова Божого просто неправильне. Навпаки, ми повинні читати Святе Письмо так само і з тією ж методологією, що вимагається при читанні літературних творів, творів з історії, культури чи філософії.

Отже, замість традиційного протестантського історико-граматичного методу читання Писання прихильники ліберального протестантського богослов'я застосовували історико-критичний метод тлумачення Писання. Протестантський принцип *sola scriptura* зазнав краху, адже, згідно з цим напрямком

міркувань, Писання більше не було єдиним авторитетним джерелом Божого спеціального одкровення. Натомість Біблія стала лише одним з багатьох історичних, або монументальних, документів, створених людством. Крім того, принцип *sola gratia/sola fide* також зазнав краху, оскільки і Писання, і шлях спасіння стали продуктом людського генія, моральних і релігійних зусиль людини. До того ж, усупереч Писанню (див. Дії 4:12), Христос є лише одним із багатьох шляхів спасіння. На жаль, такий погляд на Писання та цей метод тлумачення Біблії стали домінувати в багатьох християнських деномінаціях.

Як Божій Церкві останку в завершальний час історії Землі, адвентистам сьомого дня Господь знову довірив цю місію – проголошувати фундаментальні біблійні принципи *sola scriptura* та *sola gratia/sola fide*.

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

1. Подумайте про п'ять *sola* протестантських реформаторів. Наскільки вони актуальні для вашого життя, а також для релігій і культури навколо вас? Який внесок могли б зробити п'ять *sola* в суспільство, у якому ви живете?

---

2. Як люди вашої спільноти та культури ставляться до Святого Письма? Чи зауважуєте ви, що дотримання Писання у вашому конкретному релігійно-духовному контексті є частиною великої боротьби?

---

3. Як ви можете бути сучасним Уїкліфом, Тиндалем чи Лютером у вашому релігійно-духовному контексті?

Два СВІДКИ

Субота, 4 травня

Біблійні тексти для дослідження:

Об'явл. 11:3–6; Зах. 4:14; Об'явл. 12:5, 6, 14, 15; Дан. 7:25; Псал. 119:89; Об'явл. 11:15–18.

Пам'ятний текст:

«Трава засихає, квітка в'яне, але слово нашого Бога залишається незмінним повіки!» (Ісаї 40:8).

Упродовж століть Боже Слово перекручували, знищували, піддавали сумніву. Біблію заковували в ланцюги в монастирях, спалювали і шматували на площах. Віруючих у Слово Боже висміювали, ув'язнювали, катували і навіть убивали. Однак, пройшовши через усі ці випробування, Святе Письмо залишилося непереможеним.

Середньовічна церква переслідувала вірних християн, котрі вірили Біблії, що світила в темряві. Утиски й гоніння не зупинили проголошення Божого Слова. На суді англійського перекладача Біблії Уїльяма Тиндаля запитали, хто найбільше

* Урок цього тижня ґрунтується на розділах 12–17 книги «Велика боротьба».

допомагав йому в поширенні Божого Слова. Він подумав і відповів: «Єпископ Даремський». Судді були шоковані. Тиндаль пояснив, що одного разу єпископ купив у нього весь запас англійських перекладів Біблії та публічно спалив їх. Проте єпископ навіть не здогадувався, що цим допоміг справі істини. Він купив ці Біблії за набагато вищою ціною, ніж зазвичай. З такою великою сумою Тиндаль зміг надрукувати значно більше Біблій, ніж було спалено. Розтоптана в пилюці істина знов і знов підіймалася, щоб сяяти в усій своїй силі.

Цього тижня ми досліджуватимемо одну з найжорстокіших атак на Писання та християнську віру. Під час Французької революції на вулицях Франції лилася кров. На міській площі Парижа було встановлено гільйотину – і тисячі людей було страчено. Державною релігією став атеїзм. Проте ворогам не вдалося заглушити свідчення Божого Слова.

Неділя, 5 травня

ОСОБЛИВОСТІ ДВОХ СВІДКІВ

Прочитайте Об'явл. 11:3–6. Які п'ять особливостей двох свідків згадані в цьому уривку? _____

У розділі 4 своєї книги пророк Захарія пише, що по обидва боки від золотого світильника він побачив дві оливки. Цей самий образ згадується і в розділі 11 книги Об'явлення. У книзі Захарії сказано, що це «... два помазаники, котрі стоять перед Владикою всієї землі» (Зах. 4:14). Плоди оливкових дерев забезпечують світильник олією, щоб він продовжував світити. Згадаймо, що писав псалмист: «Твоє слово є світильником для моїх ніг, світлом на моїй стежці!» (Псал. 119:105). Олія символізує Святого Духа (див. Зах. 4:2, 6). Видіння Івана в Об'явленні 11 описує двох свідків – символ Божого Слова, яке проголошується силою Святого Духа й освітлює світ.

Ці свідки можуть пророкувати і стримувати дощ у дні свого пророцтва. Вони можуть перетворити воду на кров й уразити землю карою. Словом Божим Ілля прорік, що в Ізраїлі не буде

дощу; і саме так сталося – у відповідь на його молитву дощу не було три з половиною роки (див. Якова 5:17). Потім він помолився Богові, і з волі Творця пішов дощ, а лжепророки Ваала не змогли покласти край посуші (див. 1 Цар. 17, 18). Бог Своім Словом через Мойсея послав на єгиптян усілякі кари, зокрема перетворив воду на кров, бо фараон відмовився відпустити Божий народ на волю (див. Вих. 7).

В Об'явл. 11 зазначено: хто намагатиметься нашкодити Писанню, той буде спалений вогнем, що виходить з уст двох свідків. Бог каже: «Через те, що вони говорять такі слова, то Я перетворю Мої слова в твоїх устах у вогонь, а цей народ стане дровами, і той вогонь їх пожере!» (Єрем. 5:14). Слово Боже оголошує вирок усім, хто відкидає його. Писання подібне до вогню в устах.

У тексті Івана 5:39 містяться слова Ісуса про те, що Старий Завіт свідчить про Нього. Спаситель також сказав, що Євангеліє буде проголошене «на свідчення» всьому світові (Матв. 24:14), а Новий і Старий Завіти – основа цього свідчення. Слово «свідчення», використане в цих двох віршах, має той самий корінь (давньогр. *μαρτυρος*), що й в Об'явл. 11:3.

Хто ці два свідки? З огляду на викладену вище інформацію, ми розуміємо, що два свідки в Об'явл. 11 – це Писання Старого і Нового Завітів, які відкривають світові Боже світло й істину.

Сьогодні багато християн схильні применшувати значення Старого Завіту, вважаючи його недоречним та непотрібним, оскільки ми маємо Новий Завіт. Чому таке ставлення – велика помилка?

Понеділок, 6 травня

ПРОРОЧІ ПЕРІОДИ ЧАСУ

Порівняйте Об'явл. 11:3; 12:5, 6, 14, 15 із Дан. 7:25. Що спільного ви бачите в цих пророчих періодах?

Двоє свідків, одягнені у волосяниці, пророкуватимуть «тисячу двісті шістьдесят днів» (Об'явл. 11:3). Це той самий

період часу, що й сорок два місяці, протягом яких «язичники» (противники Божої істини) топтатимуть святе місто (Об'явл. 11:2). Вороги Господа зневажатимуть Божу істину впродовж 1260 днів ($42 \times 30 = 1260$, бо в апокаліптичному пророцтві день символізує рік); саме тоді два Божі свідки, тобто Старий і Новий Завіти, пророкують проти них.

Як ми вже досліджували в уроці 4, текст Дан. 7:25 повідомляє, що сила малого рогу, яка виникне внаслідок розпаду Римської імперії, переслідуватиме Божий народ «до часу, часів [буквально це «два часи»] і половини часу». «Час» – це один рік (360 днів). Отже, три з половиною пророчих часів – це 1260 днів/років.

У текстах Об'явл. 12:6, 13 ідеться про 1260 днів гоніння проти Божого народу. В Об'явл. 12:14 згадується про час, часи і півчасу. Об'явл. 13:5 говорить про 42 місяці. А в Об'явл. 11:2, 3 ми знаходимо згадку як про 42 місяців, так і про 1260 днів. Усі ці пророцтва описують різні аспекти одного й того самого історичного періоду часу.

Коли авторитет Святого Письма відкидають, тоді замість нього підносять інші, людські авторитети. Це часто призводить до гонінь проти тих, хто підтримує Боже Слово, що й відбувалося за папського панування з 538 до 1798 роки, коли середньовічна церква поринула в глибоку духовну темряву. Людські постанови замінили Божі Заповіді. Людські традиції затьмарили простоту Євангелія. Римська церква об'єдналася зі світською владою, аби поширити свою владу на всю Європу.

Упродовж 1260 років Боже Слово – два Його свідки – були одягнені у волосяницю. Священні істини були поховані під величезною купою традицій та ритуалів. Проте два свідки продовжували пророкувати, Біблія не замовкла. Боже Слово було збережене навіть серед духовної темряви. Вірні діти Господа дорожили Писанням та жили за його заповідями. Однак, порівняно з кількістю населення Європи, їх було небагато. Вальденці, Ян Гус, Ієронім, Мартін Лютер, Ульріх Цвінглі, Джон Кальвін, Джон і Чарльз Уеслі й інші реформатори були вірні Слово Божому так, як вони його розуміли.

Які сучасні вчення, котрих дотримується багато християн, ґрунтуються на традиції, а не на Божому Слові?

Вівторок, 7 травня

ДВОХ СВДКІВ УБИТО

Прочитайте Об'явл. 11:7–9. Що мало статися з двома Божи-ми свідками – Старим та Новим Завітами? Не забуваймо, що мова книги Об'явлення символічна. _____

У 538 році язичницька Римська імперія впала. Юстиніан, римський імператор, передав громадянську, політичну й релігійну владу папі Віглію. Почався тривалий період панування середньовічної церкви. Це тривало до 1798 року. Французький генерал Бертє за наказом Наполеона увійшов до Рима 10 лютого 1798 року, не зустрівши жодного опору. Папа Пій VI був узятий в полон і доставлений до Франції, де й помер. Ця дата знаменує передбачений пророцтвом кінець світської влади Римської церкви після 1260 днів/років, як описано в книгах Даниїла й Об'явлення (дивіться вчорашній урок).

Який великий доказ істинності біблійного пророцтва! Даниїл, котрий записав це пророцтво більш ніж за 500 років до Христа, так точно провістив події, які сталися через 2300 років. Ми справді можемо довіряти біблійним пророцтвам!

Під час цих переслідувань істина Євангелія зберігалася живою завдяки свідченню Слова Божого. Однак біблійній істині загрожували ще більші випробування. Звір, що вийшов із безодні (сатана), воював проти Писання. Він ініціював нові атаки на авторитет Біблії під час Французької революції, що почалася 1789 року.

Під час Французької революції уряд офіційно заснував Культ Розуму як спонсоровану державою атеїстичну релігію, покликану замінити християнство. 10 листопада 1793 року в країні пройшов Фестиваль Розуму. Церкви по всій Франції були перетворені на Храми Розуму, а живу жінку посадили на

престол як Богиню Розуму. Біблії спалювали на вулицях. Бога проголосили нереальним, а смерть вважали безповоротним кінцем. Щоб убити двох Божих свідків, сатана діяв через безбожників. «І їхні трупи залишить на вулицях великого міста, яке духовно зветься Содом та Єгипет, де і їхній Господь був розп'ятий» (Об'явл. 11:8).

Єгипет особлює культ багатобожжя, що заперечувало істинного Бога (див. Вих. 5:2). Содом символізує грубу аморальність. За часів Французької революції два Божих свідки – Старий і Новий Завіти – лежали мертвими через панування атеїзму й аморальності, а громадянські та морально-етичні норми були скасовані під час революції та кровопролиття.

У Об'явл. 11:9 зазначено, що тіла двох Божих свідків лежатимуть непохованими впродовж трьох з половиною днів, тобто буквальних років. Атеїзм досяг свого апогею під час Французької революції і панував близько трьох з половиною років. Цей період тривав з 26 листопада 1793 року, коли в Парижі було видано наказ про скасування релігії, до 17 червня 1797 року, коли французький уряд скасував свої обмежувальні релігійні закони.

Середа, 8 травня

ДВА СВДКИ ВОСКРЕСЛИ

Прочитайте Об'явл. 11:11. Яке пророцтво про Боже Слово містить даний текст? _____

Наприкінці Французької революції Слово Боже, образно кажучи, знову ожило. Відбулося могутнє відродження. Великий страх напав на тих, хто побачив, як Боже Слово знову стало живою Божою силою до спасіння. Наприкінці XVIII століття Бог покликав чоловіків та жінок, сповнених рішучості нести Євангеліє до краю землі. Люди швидко поширювали Слово Боже, як, наприклад, Уільям Керрі, котрий подорожував Індією та переклав Біблію на десятки індійських діалектів. Натхнені силою Святого Письма місіонери вирушали по всьому світу.

Невипадково ці місіонерські рухи у світі виникли саме після Французької революції. Боже Слово – це живе Слово, і хоч багато хто вважав його мертвим, воно продовжувало жити в серцях віруючих та повстало до повного життя, як і передбачали пророцтва Об'явлення. «Безбожний Вольтер одного разу хвалькувато заявив: “Мені набридло слухати, як люди стверджують, ніби 12 осіб заснували християнську релігію. Я доведу, що досить і однієї людини, аби знищити її”. Від дня його смерті минули роки... Мільйони людей приєдналися до нього в боротьбі проти Біблії. Але вона нездоланна; там, де за днів Вольтера були сотні примірників Біблії, сьогодні десятки і сотні тисяч. Один з перших реформаторів сказав: “Біблія – це ковадло, об яке розбився не один молот”» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 286, 287).

Прочитайте тексти Псал. 119:89; 111:7, 8. Що ці тексти повідомляють про Біблію і чому ми можемо їй довіряти?

Боже Слово ніколи не буде викорінене, хоч його можуть атакувати та знищувати. Навіть люди, котрі сповідують християнство, можуть так чи інакше підривати авторитет Біблії, піддаючи сумніву окремі її частини або настільки зосереджуючись на людській стороні Писання, що вона майже втрачає для них свою Божественну печать.

Ми в жодному разі не повинні прислухатися до цих нападок на Боже Слово. Воно живе і сьогодні, звертаючись до людських сердець та вдихаючи нове життя в тих, хто готовий слухати його і дотримуватися біблійних істин.

Які пророцтва особливо вразили вас особисто та чому?

Четвер, 9 травня

ТРИУМФ ІСТИНИ

Незважаючи на атаки ворога, Божа справа на Землі досягне славного апогею. Євангеліє буде проповідуване «усякому народові, поколінню, племені й народності» (Об'явл. 14:6).

Велика боротьба між Христом і сатаною закінчиться перемогою Спасителя над силами пекла. На Землі запанує Царство Боже, і гріх буде назавжди викоринений з Усесвіту. Розділ 11 книги Об'явлення починається з розповіді про спробу сатани зруйнувати християнство й викоринити віру в Бога за допомогою Французької революції. Але закінчується цей розділ тріумфом Царства Божого над владами й силами зла. Бог підбадьорює всіх, хто проходить через вогняні випробування за справу Христа та Його істину.

Прочитайте Об'явл. 11:15–18. Згідно з цими віршами, які події відбудуться наприкінці часу, коли зазвучить сьома сурма? _____

Царства цього світу стануть Царством нашого Господа. Христос переможе усе зло, сатана зазнає остаточної поразки. Праведність переможе, і запанує істина. Еллен Уайт пише: «Усе, збудоване на людському авторитеті, зруйнується, а все, засноване на скелі незмінного Божого Слова, стоятиме вічно» (Велика боротьба. С. 288).

Прочитайте Об'явл. 11:19. Що відкрилося на Небі і що Іван побачив там? _____

Перед поглядом Івана відкрився Божий храм на Небесах, Святе Святих і ковчег завіту в ньому. У старозавітному святилищі, яке було прообразом великого оригіналу на Небесах, між двома золотими ангелами на кришці ковчега завіту, з'являлася славна присутність Бога. У цьому ковчегу містився Божий Закон. Хоча ми спасаємося тільки благодаттю через віру, послух Божому Заповіту виявляє, чи наша віра істинна. Закон Божий – еталон, згідно з яким Бог судитиме розумних істот (див. Якова 2:12). Цей факт стає особливо актуальним і важливим наприкінці часу (див. Об'явл. 12:17; 14:12).

Про що свідчить приголомшливий контраст між безбожжям Французької революції та славною кульмінацією, зображеною в Об'явл. 11? _____

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Коли Біблія була заборонена світською й церковною владами, коли її свідчення зазнавали перекручень і було докладено всіх зусиль з боку людей і демонів, щоб відвернути людський розум від неї; коли тих, хто насмілювався звіщати її істини, переслідували, видавали, мучили, живими ховали в підземних тюрмах, страчували за їхню віру або змушували шукати собі притулку в неприступних горах, міжгір'ях, печерах, – тоді вірні свідки пророкували, зодягнуті у волосяницю. Та, незважаючи на це, вони продовжували своє свідчення протягом усього періоду 1260 років. У найтемніші часи були вірні мужі, які любили Слово Боже і ревно дбали про його честь. Цим вірним слугам була дана мудрість, сила і влада звіщати Його правду впродовж усього цього часу» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 267, 268).

«Коли Франція публічно зреклася Бога й відкинула Біблію, нечестиві люди і духи темряви тріумфували: нарешті вони досягли бажаної мети і королівство звільнилося від обмежень Божого Закону... Стримувальна сила Божого Духа, яка обмежує сатанинську жорстокість, була значною мірою забрана, і той, для кого єдина радість полягає в нещасті людей, отримав повну свободу дій. Люди, котрі служили гріху, мусили збирати відповідні плоди доти, доки всю країну не захлеснули невимовні злочини. Зі спустошених провінцій та зруйнованих міст до Неба долинали зойк розпачу і страждання. Здавалося, що Франція зазнала сильного землетрусу. Релігія, закон, громадський порядок, сім'я, держава, церква – усе було зруйновано беззаконною рукою, що піднялася проти Закону Божого» (там само. С. 285, 286).

«Якщо Церква не буде прямувати дорогою, вказаною їй Провидінням Божим, і не буде приймати кожний промінь світла, котре їй посилається, виконуючи в усьому свої обов'язки, тоді релігія неминуче перетвориться на пусте дотримання форм, і дух благочестя залишить її» (там само. С. 315, 316).

Питання для обговорення:

1. Як у Французькій революції розкрилися принципи великої боротьби?

---

2. Один атеїст написав: «Ми вільні ставити власні цілі й наважуватися виходити за будь-які інтелектуальні межі, не шукаючи заборонних знаків». Чому саме фраза «не шукаючи заборонних знаків» відкриває мотиви, через які багато хто відкидає Бога? Як це допомагає пояснити події, що сталися під час Французької революції?

---

3. Яке значення має видіння Івана про Небесне святилище у зв'язку з останніми подіями?

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Пам'ятний вірш:

Ісаї 40:8.

Біблійні тексти для дослідження:

Об'явл. 11:2-11; Об'явл. 12:6, 14, 15; Зах. 4:14; Псал. 119:105; Івана 5:39; Дан. 7:25; Ісаї 40:8; Псал. 119:89; Ісаї 54:17.

ВСТУП: Продовжуючи тему попередніх тижнів, це дослідження зосереджено на фундаментальній ролі, авторитеті й силі Слова Божого у великій боротьбі. Зокрема, ми сконцентруємо нашу увагу на Слові Божому, представленому двома свідками, які проповідували у волосяниці впродовж пророчого періоду 1260 років.

Після того як Ісус вознісся на Небо, диявол спрямував свої зусилля й енергію проти Священного Писання та проти Божого народу. Місія Церкви полягала в тому, щоб свідчити про Ісуса Христа та Його Слово, яке є одкровенням характеру й волі Бога. В Об'явл. 11 Слово Боже представлено старозавітним виразом «два свідки». Ця метафора говорить про те, що Писання має вічну присутність і силу, будучи Божественним за походженням і переданим через натхнення Святого Духа.

Паралель між Ісусом і Словом очевидна: як Ісус звершував служіння 3,5 роки під тиском і переслідуваннями з боку Його власного народу, який мав Його прийняти, так само й Писання звершувало служіння для світу впродовж 3,5 пророчих років, або 1260 історичних років, під тиском таких самих людей, котрі називали себе хранителями Слова Божого. Як Ісус, Слово Боже (див. Івана 1:1), помер і воскрес, так само Писання,

Слово Боже, «померло і воскресло». Як Ісус став Переможцем, так і Його Слово стане переможним, і Його народ також буде переможцем у Христі та в Його Слові.

Теми уроку: Урок цього тижня висвітлює дві основні теми:

1. Два свідки з Об'явл. 11 символізують Святе Письмо. Ці два свідки звершували служіння в часи переслідувань, упродовж пророчого періоду 1260 років, між 538 і 1798 рр. н. е.
2. Наприкінці цього пророчого періоду два свідки померли й воскресли, так само як Ісус помер і воскрес, а це вказує на факт, що Бог здобуде остаточну перемогу у великій боротьбі через Ісуса і в Його Слові.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Пророкування у волосяниці

Чому адвентисти стверджують, що ці два свідки, або Святе Письмо, були переслідувані в часи Середньовіччя? Хіба люди того часу не знали про Біблію? Хіба собори й церкви не були прикрашені біблійними сюжетами? Хіба схоласти не навчали своїх студентів біблійних істин на своїх заняттях в університетах? Відповідь на всі ці запитання – так, знали і навчали. Тоді навіщо наполягати на тому, що 1260-річний період між 538 і 1798 р.р. н. е. був часом переслідування, коли ці два свідки носили волосяницю – символ кризи та приниження?

Перш ніж відповісти на це запитання, необхідно заглибитися в цю тему. Дехто може поспішити зауважити, що переслідування Святого Письма існувало ще до 538 р. н. е.

Справді, римляни намагалися глузувати з Писання або переслідувати його під час ранніх гонінь на християн. Язичницький імператор Діоклетіан (час правління 284–305 рр. н. е.) поставив перед собою конкретну мету – знищити Біблію, постановивши, що християни повинні зректися своєї священної Книги й засудити її. Хоч більшість християн не мали своїх Біблій, проте деякі, хто мав біблійні рукописи, здали їх, щоб їх публічно спалили й осквернили; натомість інші померли за свою віру. Зрештою, Слово Боже вийшло шанованим і всепереможним із цього натиску. Наприкінці 1260-річного пророчого періоду

французькі революціонери, а також інші пізніші диктаторські атеїстичні й комуністичні режими також намагалися знищити християнське Писання, як і імператор Діоклетіан.

Проте, на відміну від Діоклетіана, французьким революціонерам вдалося на короткий час знищити Писання на своїй території (див. Об'явл. 11:7–9). Щоправда, і Діоклетіан, і повстанці часів Французької революції прагнули знеславити Боже Слово; але французькі революціонери зробили це, намагаючись повністю знищити його, замість того щоб дозволити йому пророкувати у волосяниці. Крім того, період 1260 років, упродовж якого два свідки зазнали приниження, значно перевищує за тривалістю й масштабами перші два чи три століття переслідувань, 10 років переслідувань під час правління Діоклетіана або кілька років Французької революції. Отже, щоб визначити символіку Слова Божого, яке звершує служіння у волосяниці, нам слід шукати в іншому місці історії.

Отже, щоб зрозуміти, коли і як два свідки, або Писання, звершували служіння у волосяниці, необхідно підкреслити два факти. Перший: два свідки звершували служіння протягом 1260 років. Як докладно розповідає наш урок, адвентисти сьомого дня розуміють, що цей період тривав від 538 р. до 1798 р. н. е. й охоплював появу, становлення та правління Римо-католицької церкви. Другий факт: двох свідків не було вбито в цей період, але вони були зодягнені у волосяницю.

Алюзії на Захарію (див. Об'явл. 11:4; Зах. 4:14), Іллю (див. Об'явл. 11:5, 6) і Мойсея (див. Об'явл. 11:6) в Об'явл. 11 дають можливість припустити, що пророче служіння двох свідків, одягнених у волосяницю, відбулося в контексті переслідування Божого народу. Об'явл. 11 не говорить, що два свідки були вбиті впродовж 1260 років; радше вони, одягнені у волосяницю, були уповноважені Богом пророкувати в цей період часу (див. Об'явл. 11:3). Ілля носив волосяницю під час глибокої духовної кризи в Північному царстві розділеного Ізраїлю, коли народ свідомо й навмисно змінив Божий Закон, ставлячи себе вище та супроти Божого одкровення. Так само головне питання полягає не в тому, чи Римо-католицька церква хоч якось знала Писання, чи взагалі використовувала Писання для занять теологією протягом 1260 років свого

панування та переслідувань. Питання ось у чому: яким було ставлення церкви до Писання в цей період переслідувань? Їхнє ставлення дуже нагадувало ставлення Північного Ізраїлю: вони знали Боже особливе одкровення, але свідомо ставили себе вище за нього.

Протестантський принцип *sola scriptura* наголошує, що Писання – це повне, самодостатнє і ясне одкровення Бога. Щоразу, коли Божественне одкровення стає незручним для людських планів або перешкоджає їм, диявол та його лжевчителі запроваджують традиції, щоб виправдати перетлумачення незручних біблійних уривків; або просто насаджують нові вчення чи практики, які грубо суперечать Писанню. Церковна традиція та магістеріум представлені як виняткові тлумачі Біблії та єдиний авторитет, котрий має владу створювати і встановлювати догми. Боже Слово применшують, очорнюють і ставлять під контроль церкви, хоч Писання чітко визначає, що має бути зовсім навпаки. Кілька цитат на цю тему із Катехізису Католицької церкви (ККЦ) просто вражають:

Відповідно до ККЦ, Боже одкровення «через Його Слово у Святому Дусі... присутнє й діє в Церкві», а отже, церковна традиція є невід'ємною частиною Божого спеціального одкровення, як і Писання пророків та апостолів (ККЦ. С. 79). Тому «Церква, якій довірено передачу і тлумачення цього одкровення, “черпає свою впевненість щодо всіх об’явлених істин не лише зі Святого Письма. Як Писання, так і Традиція повинні бути прийняті та шановані з однаковими почуттями відданості і благоговіння”» (ККЦ. С. 82).

Щоправда, ККЦ зазначає, що магістеріум, будучи єдиним тлумачем Писання (ККЦ. С. 86, 100), «не є вищим за Слово Боже, але є його слугою» (ККЦ. С. 86). Однак магістеріум черпає знання не лише з Писання, а й із традиції (ККЦ. С. 82). Оскільки традиція має рівний авторитет з Писанням, а магістеріум («Папа та єпископи в сопричасті з ним») має єдину владу «автентично» тлумачити Слово Боже (ККЦ. С. 100), значить магістеріум буде черпати матеріали як з традиції, так і з Писання, коли це зручно.

Досвід як Північного Ізраїлю, так і Юдеї свідчить: коли традицію ставлять на один рівень із Писанням, тоді Писання

не тільки відсувають на нижчий рівень (від Божественного до людського), але, зрештою, Слово Боже взагалі анулюють (див. Матв. 15:3–6), щоб задовольнити людський світогляд. У такий спосіб знищують авторитет Біблії. Саме це сталося в Римо-католицькій церкві. Оскільки церква дедалі більше наголошувала на традиції та приймала філософські передумови, її вчення і практики настільки радикально змінилися, що ця церква більше не відповідала моделі апостольської Церкви.

Отже, неправильно трактуючи Писання та навчаючи всупереч істинам Слова Божого, Римо-католицька церква поширювала неправдиві заяви, зокрема:

- Церква має владу змінити Божу суботу із сьомого дня на перший день тижня, у такий спосіб свідомо порушуючи четверту заповідь та применшуючи статус Бога як Творця і Царя.
- Христос залишив Церкву під опікою єпископа Риму та священної церковної ієрархії.
- Церква є необхідним елементом Божого спасіння.
- Церква і святі можуть бути посередниками для людей, надаючи їм заслуги для спасіння.
- Марія, мати Ісуса, народилася з безгрішною природою (непорочне зачаття).
- Марія відіграє особливу роль у спасінні: її називають Посередницею (*Mediatrix*), Заступницею, Помічницею – титули, які закріплені в Писанні лише за Христом і Святим Духом.
- Спасіння можна отримати через діла, такі як сповідь та індульгенції.
- Душа безсмертна, пекло – вічне, а чистилище – існує.
- Існує сім таїнств, які надають спасіння.
- Немовлят потрібно хрестити.
- Під час меси хліб і вино буквально перетворюються на тіло і кров Христа (транссубстанціація).
- Так звані миряни не можуть розділяти загальну чашу під час Причастя.
- Самі священники, отримавши таїнство священства через рукопокладення, мають владу надавати спасіння.
- Священники церкви не повинні одружуватися, їм належить дотримуватися celibату.

Християни можуть і, фактично, повинні вшановувати зображення і статуї та поклонятися їм, у такий спосіб грубо порушуючи другу заповідь.

З таким приголомшливим хибним трактуванням або кричущим неприйняттям Писання та його вчень протягом більш ніж тисячоліття в самозваному народі Божому не дивно, що Бог зображує Біблію, тобто двох Своїх свідків, одягненими у волосяницю.

Так, зрештою, цих двох свідків було вбито у світському, а не в релігійному контексті (під час Французької революції). Проте сама атеїстична Французька революція була реакцією на тривале беззаконня Католицької церкви проти Самого Бога, проти Його спеціального одкровення та проти людства, яке відчайдушно потребує спасіння. Велика боротьба складна. Диявол має на меті знищити Боже одкровення в Його писаному Слові. Однак особливо він прагне згасити Слово Боже в Його Церкві. Сатані не вдалося досягнути цієї мети і ніколи не вдасться. Переважатимуть протестантська *sola scriptura*, біблійні й місіонерські товариства, адвентистська Триангельська вістка й Гучний поклик. Боже Слово буде чітко звіщати про Божу любов.

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

1. Уявіть, що ви жили приблизно 700 р. н. е., тобто на початку 1260-річного пророчого періоду. Уявіть також, що, як дослідник Біблії та побожний християнин, ви зрозуміли, що 1260 років переслідування двох свідків тільки почалися, отже, мине ще багато століть, поки переслідування закінчиться. Як би ви зберігали свою надію, особливо коли ви та ваші нащадки зіткнулися з довгою перспективою очікування тривалістю в щонайменше тисячу років? Як би ви підтримували свою відданість Богові та проповіді Слова Божого, знаючи, що до перемоги залишилося понад 1000 років? Як би ви підготували своїх нащадків до такого тривалого очікування? Як ваші відповіді можуть надихнути сьогодні вашу віру, коли ми очікуємо повернення Ісуса?

---

2. Незважаючи на те, що Французька революція вплинула на весь світ своїми світоглядом, духом і діями, цей вплив більш безпосередньо відчувався в західному світі. Якщо ви живете на Заході, як можете продовжувати відзначати воскресіння та служіння двох свідків? Якщо ви живете в інших частинах світу, на які безпосередньо не вплинула світська атеїстична революція у Франції, як ваше місцеве суспільство чи громада намагалися вбити двох свідків або змусити їх звершувати служіння у волосяниці? Як ви і ваша церква можете сприяти воскресінню та служінню цих двох свідків?

Керовані надією

Субота, 11 травня

Біблійні тексти для дослідження:

**1 Сол. 4:13–18; Матв. 24:27, 30, 31; 2 Петра 1:19–21;
Дан. 8:14; 9:24–27; Ездри 7:7–13.**

Пам'ятний текст:

«І скажуть у той день: Ось наш Бог! На Нього ми покладали надію, і Він нас спас! Це – Господь, на Якого ми надіялись, тому будемо радіти і веселитися Його спасінням!» (Ісаї 25:9).

Другий прихід Христа – одна із центральних тем Писання. Це золота нить, яка пронизує священні сторінки Біблії. Один учений підрахував, що Другий прихід Христа згадується в Старому Завіті 1845 разів. У 260 розділах Нового Завіту налічується понад 300 згадок про повернення Христа, тобто в кожному 25-му вірші написано про це. Ця подія згадується у 23 із 27 книг Нового Завіту.

Після того, як Реформація в Європі зазнала краху і їй заважали розбіжності й розбрат, протестантизм укоренився в

* Урок цього тижня ґрунтується на розділах 18–21 книги «Велика боротьба».

Новому світі, зокрема в Сполучених Штатах. Тут багато віруючих прагнуло підхопити прапор істини, включно з істиною про Другий прихід.

Серед них був фермер-баптист на ім'я Уільям Міллер. Вивчаючи Біблію, він повірив, що прихід Ісуса відбудеться найближчими роками. Потім почав проповідувати цю звістку, започаткувавши рух, який, хоч і зіткнувся з великим розчаруванням, відкрив багатьом людям біблійні істини, актуальні і для нинішнього покоління.

Цього тижня ми розглянемо питання про те, чому протягом століть Другий прихід Христа наповнював серця віруючих радістю та як ми можемо підготуватися до цієї великої події.

Неділя, 12 травня

ОБІТНИЦЯ ПРО ПОВЕРНЕННЯ ХРИСТА

Протестантські реформатори й паломники, котрі вирушили з Голландії до Нового світу, з нетерпінням і радістю чекали на Пришествя Ісуса. Джон Уїкліф палко прагнув цієї події, називаючи її надією Церкви. Кальвін висловив загальний погляд усіх реформаторів, коли говорив про славне повернення Христа як про «найщасливішу з усіх подій». І сьогодні вірний Божий народ може чекати на Другий прихід Христа з радістю, а не зі страхом.

Прочитайте Івана 14:1–3; 1 Сол. 4:13–18; Тита 2:11–14. Чому впродовж століть ці біблійні уривки дарують християнам надію? _____

Легко зрозуміти, чому віра в Другий прихід Христа приносить таку надію й радість християнам, котрі довіряють Біблії. Другий прихід указує на кінець хвороб, страждань, злиднів, несправедливості, гноблення, розбратів, конфліктів, воєн і смерті. Він провіщає майбутній світ вічного спокою, щастя, постійного спілкування з Христом та викупленими всіх віків.

«Другий прихід Господа в усі віки був світлою надією Його вірних послідовників. Обітниця повернутися, яку Спаситель дав Своїм учням, прощаючись із ними на Оливній горі, проливала

світло на майбутнє, наповнювала серця радістю й надією, яких не могли затьмарити ані горе, ані будь-яке випробовування. Серед гонінь і страждань з'явлення слави великого Бога й Спасителя нашого Христа Ісуса було “блаженною надією” (Тита 2:13). Коли солунські християни зі смутком ховали своїх улюблених, котрі сподівалися побачити Прихід Господа своїми очима, їхній учитель Павло вказав їм на воскресіння, яке відбудеться під час Приходу Спасителя. Тоді мертві в Христі піднімуться та разом із живими будуть піднесені, щоб зустріти Господа в повітрі. “І так завжди, – говорив він, – будемо з Господом. Тому потішайте одне одного цими словами” (1 Сол. 4:16–18)» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 301, 302).

Чому Другий прихід такий важливий для нашої віри? Як знання про те, що мертві сплять (див. урок 10), надає цій істині особливого значення? Чому без надії на повернення Спасителя ми, за словами Павла, опинилися б у безвихідній ситуації (див. 1 Кор. 15:15–18)?

Понеділок, 13 травня

ЯКИМ БУДЕ ДРУГИЙ ПРИХІД

Хоч протестантські реформатори вірили в буквальне, видиме, чутне та славне повернення Христа, поступово розуміння цієї біблійної істини змінилося. Популярні проповідники XIX століття навчали, що Христос прийде встановити Своє 1000-літнє царство на Землі. Це призвело до духовної летаргії та занепаду духовних цінностей.

Учні Христа також неправильно зрозуміли природу Пришестя Месії. Вони думали, що Він прийде, як Полководець-Переможець, Котрий зламає ярмо римського рабства, а не як Визволитель від осуду й кайданів гріха. Тому довго не могли збагнути мети Його Першого приходу.

Прочитайте тексти Дії 1:9–11; Об'явл. 1:7; Матв. 24:27, 30, 31. Що ці вірші сповіщають про повернення нашого Господа?

Коли Христос уперше прийшов на Землю як Немовля, дуже мало хто помітив Його Пришестя. Проте коли Він прийде вдруге, Його побачить «кожне око». Кожне вухо почує сурму, що звіщатиме про повернення Ісуса. Кожна людина на Землі побачить Його славу. Не обманюймося, адже Писання ясно говорить про події, пов'язані з Його поверненням.

«Однією з найурочистіших і найславніших істин, відкритих у Біблії, є істина про Другий прихід Христа, Котрий довершить велику справу викуплення. Для Божого народу, який так довго мандрував “долиною смертної тіні”, обітниця про Другий прихід Того, Хто є “воскресіння і життя”, Хто приведе додому Своїх вигнаних дітей, є радісною надією, а наука про Другий прихід Христа – основною темою Святого Письма. Відколи перша пара із сумом покинула Едем, діти віри чекають повернення Обітованого, Котрий знищить владу губителя й поверне втрачений рай» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 299).

Один з перших адвентистських лідерів Лютер Уоррен говорив молодим людям: «Єдиний спосіб бути готовим до Приходу Христа – готуватися та залишатися готовими». Звістка про швидке повернення Спасителя наполегливо закликає кожного з нас досліджувати своє серце й оцінити своє духовне життя. Це заклик до побожного життя. В осяйному світлі слави Другого приходу Христа не буде нейтральної позиції.

Прочитайте тексти 1 Сол. 5:2–5; Євр. 9:28. Що ці вірші повідомляють про обставини Другого приходу Христа? Яке підбадьорення вони дарують нам? _____

_____

_____

Вівторок, 14 травня

УІЛЬЯМ МІЛЛЕР ТА БІБЛІЯ

Як Бог використав протестантських реформаторів з метою відкрити істину про виправдання через віру в Христа, так Він використав Уїльяма Міллера, щоб звернути увагу людей на істину про Другий прихід Христа. Досліджуючи Писання, Міллер відкрив для себе Христа, Котрий любив Його більше,

ніж він міг собі уявити. З Біблією, ручкою і записником він почав читати Буття і читав не швидше, ніж міг зрозуміти кожен прочитаний уривок. Порівнюючи текст із текстом, він дозволив Біблії пояснювати саму себе.

Прочитайте Ісаї 28:9, 10; Прип. 8:8, 9; Івана 16:13; 2 Петра 1:19–21. Які принципи тлумачення Біблії пропонують ці уривки? _____

_____

Коли Уїльям Міллер порівнював текст із текстом, йому відкривалися таємниці Біблії. Він шукав їх, як захований скарб, і був щедро винагороджений. Святий Дух відкрив Боже Слово для його розуміння. Міллер досліджував пророцтва з такою самою старанністю, як і інші біблійні уривки.

Прочитайте Дан. 1:17; 2:45; 1 Петра 1:10, 11; Об'явл. 1:1–3. Що ці тексти повідомляють нам про розуміння біблійних пророцтв? _____

_____

Біблійні пророчі книги не вкриті таємницею. Люблячий Бог дав нам Своє пророче Слово, щоб підготувати нас до вирішальних подій, які незабаром розгорнуться у світі. Уїльям Міллер ясно розумів, що Біблія – найкращий тлумач своїх пророцтв та образів. Звірі символізують царів чи царства (див. Дан. 7:17, 23), вітер – руйнівні сили (див. Єрем. 49:36), вода – народи чи нації (див. Об'явл. 17:15), жінка – Церкву (див. Єрем. 6:2; Ефес. 5:22–32). Часові пророцтва Даниїла та Об'явлення також викладені символічною мовою, де один пророчий день – це один буквальний рік (див. Чис. 14:34; Єзек. 4:6). Застосувавши ці принципи біблійного тлумачення, Уїльям Міллер був вражений, бо подумав, що може визначити час повернення Христа.

Чому правильне розуміння пророчого символізму надзвичайно важливе для нашої віри?

2300 ВЕЧОРІВ І РАНКІВ

Уїльям Міллер зауважив, що провіщені пророками події точно відбулися: 400 років мандрівки нащадків Авраама, 40 років блукання Ізраїлю по пустелі, 70 років полону Ізраїлю та 70 тижнів із книги Даниїла, призначених для Ізраїлю (див. Бут. 15:13; Чис. 14:34; Єрем. 25:11; Дан. 9:24).

Прочитайте Марка 1:15; Гал. 4:4; Римл. 5:6. Що ці тексти повідомляють про Божественний розклад щодо часу Першого приходу Христа? _____

_____

_____

Коли Міллер вивчав біблійні пророцтва, порівнюючи текст із текстом, він дійшов такого висновку: якщо в Біблії міститься Божественний розклад щодо багатьох подій, то цей розклад має бути і щодо Другого приходу нашого Господа.

Прочитайте Дан. 8:14. Яка подія мала статися через 2300 днів? _____

_____

_____

Уїльям Міллер вірив у поширену тоді думку, що вислів «Святиня буде знову очищена» означає очищення Землі вогнем. Він старанно вивчав Писання, щоб зрозуміти подію такого величезного значення, та виявив зв'язок між розділами 8 і 9 книги Даниїла. У Дан. 8 зазначено, що ангелові Гавриїлові було доручено: «Поясни йому видіння!» (вірш 16). До кінця розділу єдиним незрозумілим фрагментом у видінні в Дан. 8 (див. вірш 27) залишався вислів про 2300 вечорів і ранків (тобто днів). Пізніше ангел повернувся до пророка й оголосив: «Я прийшов, щоб умудрити тебе» (Дан. 9:22; див. також вірші 23, 25–27). Гавриїл мав допомогти Даниїлові зрозуміти пророцтво про 2300 днів.

Ми знаємо це, бо після того, як ангел звелів пророкові: «Будь уважний до цього Слова і зрозумій видіння» (вірш 23), першими словами ангела були: «Сімдесят тижнів визначено для твого народу і для твого святого міста» (вірш 24). Слово,

перекладене як «визначено», буквально означає «відрізано». Тобто 70 тижнів (490 років) мають бути відрізані. Але від чого? Очевидно, це стосується видіння про 2300 днів – єдиної частини Дан. 8, яку пророк не зрозумів і яку тепер прийшов пояснити ангел.

Відправною точкою періоду 70 тижнів були слова: «Від виходу наказу про... відбудову Єрусалима» (Дан. 9:25). Міллер усвідомлював: якби він мав цю дату, то міг би визначити початок 70 тижнів і зрозуміти пророцтво про 2300 днів.

Четвер, 16 травня

НАЙДОВША ПРОРОЧА ХРОНОЛОГІЯ

Прочитайте Ездри 7:7–13. Коли було видано наказ, який дозволяв ізраїльським бранцям у Персії повернутися на батьківщину та відновити свій храм?

Наказ був виданий Артаксерксом, царем Персії, 457 року до н. е. Цей указ був останнім із трьох указів, які дозволяли євреям повернутися, щоб відбудувати Єрусалим та відновити богослужіння в храмі. Цей третій указ був найповнішим і знаменує собою початок пророцтва про 2300 днів (років).

Прочитайте Дан. 9:25, 26. Коли мав розпочатися весь цей пророчий період? Які важливі події передречені в зазначених текстах?

У цьому чудовому пророцтві ангел Гавриїл провістив, що «від виходу наказу про повернення Ізраїлю» до Месії пройде 69 пророчих тижнів, або 483 пророчих днів, тобто буквальних років. Наказ було видано восени 457 року до н. е., отже, 483 роки сягають осені 27 року н. е. Слово «Месія» (давньоєврейське *Машіах*) означає «Помазаник». Восени 27 року н. е. Христос охрестився й був помазаний Святим Духом (див. Дії 10:38).

Після Свого хрещення Ісус вирушив до Галилеї, говорячи, що «сповнився час, і наблизилося Царство Боже» (Марка 1:14, 15).

Навесні 31 року н. е., у середині цього останнього пророчого тижня, через три з половиною роки після Свого хрещення Ісус був розп'ятий на Голгофі. Система жертвоприношень, яка вказувала на Агнця Божого, пришла до свого завершення. Образ зустрівся з прообразом, тому всі постанови церемоніальної системи втратили своє значення та були скасовані.

Прочитайте Дан. 9:27. Чим мало закінчитися пророцтво про 70 тижнів? _____

Спеціально відведені для євреїв 70 тижнів, або 490 років, закінчилися 34 року н. е. в момент відкинення синедріоном євангельської вістки (див. Дії 6:8–7:60).

Якщо відмінувати 490 років від пророчого періоду 2300 років, залишиться 1810 років для завершення пророцтва. Це приводить до 1844 року. Уільям Міллер і перші адвентисти вірили, що святилище в Дан. 8:14 – це Земля, і припускали, що 1844 року Христос прийде, щоб очистити Землю вогнем (див. таблицю в наступному уроці).

П'ятниця, 17 травня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Як і перші учні, Уільям Міллер і його співробітники не до кінця розуміли важливе значення вістки, яку проповідували. Помилки, які давно закоренилися в Церкві, заважали їм прийти до правильного розуміння одного важливого пункту пророцтва. Тому, хоч вони й звіщали світові вістку, доручену їм Богом, але через неправильне розуміння її змісту зазнали розчарування... Однак Бог досяг Своєї доброї цілі, дозволивши, щоб вістка перестороги про Суд була проголошена саме в такий спосіб. Великий день наближався, й у Своему провидінні Бог допустив, аби був проголошений «точний» час Другого приходу. Це було допущено, щоб відкрити людям, чим були наповнені їхні серця. Ця вістка була призначена для випробування й

очищення Церкви. Люди повинні були самі переконатися, до чого прив'язане їхнє серце: до цього світу чи до Христа й небесних цінностей. Вони говорили, що люблять Спасителя, а тепер мали змогу довести свою любов. Чи були вони готові зректися світських надій і прагнень та з радістю вітати Прихід свого Господа? Ця вістка мала допомогти їм побачити свій справжній духовний стан, її послав милостивий Бог, щоб вони пробудилися та в розкаянні й покорі шукали Його» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 350–352).

Питання для обговорення:

1. Які уроки ми можемо почерпнути з досвіду Уїльяма Міллера? Чому часом Бог допускає, щоб ми виклали своє хибне розуміння?

---

2. Чому розуміння уривка Дан. 9:24–27 важливе для підтвердження цілісності Біблії та Божественності Христа?

---

3. Яку роль відіграє розуміння пророцтв у Плані спасіння? Чому пророцтва важливі в Плані Бога?

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Пам'ятний вірш:

Ісаї 25:9.

Біблійні тексти для дослідження:

Матв. 13:30, 38-42; 2 Тим. 3:13; Матв. 24:27, 30, 31;
1 Кор. 15:51-53; 1 Сол. 4:13-18; Дан. 8:14; 7:9-14;
9:20-27; Римл. 13:11.

ВСТУП: Вирішальним моментом у великій боротьбі був прихід Месії. Упродовж 70-тижневого пророчого періоду диявол боровся, щоб знищити віру Ізраїлю під час Першого приходу Месії, коли мали виконатися обітничі, пророцтва і прообрази Старого Завіту. Отже, до кінця 2300-річного пророчого періоду сили зла намагалися приховати, що цей період завершиться 1844 року і що саме тоді в Небесному Святилищі почнеться суд, який передуватиме Другому приходу Христа. Диявол та його прибічники намагалися стримати проголошення вістки про Другий прихід Месії.

До кінця 70-тижневого пророчого періоду були вірні Божі люди, такі як Симеон, який очікував «утіхи Ізраїля» (Луки 2:25), або Анна та інші, «хто чекав на викуплення Єрусалима» (Луки 2:38). Ці вірні юдеї вбачали в Ісусі виконання обітничі про Перший прихід Месії. Так само наприкінці 2300 років були віруючі люди, як-от Уїльям Міллер, чия вістка про «істину для теперішнього часу» зосереджувалася на надії на Другий прихід Месії. Уїльям Міллер виявив цю вістку не через філософську методологію, а через ретельне дослідження Писання. Це вкотре ілюструє важливість Писання у великій боротьбі.

Теми уроку: це дослідження зосереджено на двох основних темах:

1. Хоч точна дата Другого приходу Христа не зазначена в біблійних пророцтвах, однак провіщення про 70 тижнів і 2300 днів, котрі пов'язані як з Першим, так і з Другим приходами Ісуса, виповнилися з точністю. Їхнє точне виконання переконує нас, що Другий прихід Христа є певним і неминучим.
2. Адвентистський народ був покликаний Богом звіщати світові про виконання найдовшого часового пророцтва в Біблії. Бог також призначив його закликати світ прийняти надію на Другий прихід Ісуса, що назавжди покладе край великій боротьбі.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Пошуки надії в преміленіалізмі

Надія й оптимізм наповнювали атмосферу Сполучених Штатів XIX століття, нової нації, народженої внаслідок унікальної Американської революції. Це століття принесло соціальні, економічні, політичні, а також технологічні зміни й винаходи, обіцяючи світанок нового світу. Дух епохи впливав на євангельських християн-протестантів країни, доки не проник у їхню релігію та церкви. Результатом цього стало постміленіальне християнство зі сповненим надії есхатологічним завзяттям.

Але що таке постміленіалізм? Термін «міленіалізм» походить від слова «міленіум» (лат. *millennium* – тисячоліття), яке стосується 1000 років правління Христа зі святими, як описано в Об'явл. 20:1–6. Хоч більшість християн приймає це біблійне вчення про Тисячолітнє царство, не всі згодні щодо того, як пов'язати Тисячолітнє царство з Другим приходом та останнім судом.

Перші післяапостольські богослови – отці-апостоли – прийняли преміленіалізм, віру в те, що Христос повернеться на Землю до настання Тисячолітнього царства і здійснить останній суд. (Адвентисти, звичайно, розуміють, що Тисячолітнє царство буде на Небі). Однак незабаром наступні отці Церкви, такі як Оріген Олександрійський (185–253/254 рр. н. е.) і Августин

Гіппонський (354–430 рр. н. е.), поєднали грецьку філософію з християнською теологією та застосували алегоричний метод до читання й тлумачення Біблії. Відповідно, вони відкинули преміленіалізм як наївне й поверхнєве прочитання книги Об'явлення, а натомість запропонували нову теорію Тисячолітнього царства, яку пізніше назвали аміленіалізмом.

Згідно з цією теорією, Тисячолітнє царство слід розуміти алегорично або духовно. Як і в грецькій філософії, котра стверджувала, що час не пов'язаний з духовністю чи неземною сферою існування, ці отці церкви дійшли висновку, що Тисячолітнє царство стосується періоду Церкви, який триває між Першим і Другим приходами Ісуса. Тому Тисячолітнє царство не є минулим чи майбутнім, а представляє собою всю християнську еру. У цей період Христос духовно царює з душами померлих святих на Небі, а також із Церквою на Землі. Церква є Божим царством на цій планеті. Христос працює, щоб поширити вплив Своєї Церкви аж до краю Землі, у такий спосіб послаблюючи владу диявола. Однак перед Другим приходом сатана зіпсує Церкву, що призведе до встановлення влади антихриста. У цей момент Ісус повернеться, врятує Церкву від антихриста, здійснить останній суд і тим самим відновить божественний лад. Таку ідею прийняли Римо-католицька церква, Православні церкви та деякі протестантські деномінації, зокрема Лютеранська, Англійська та Пресвітеріанська церкви.

Постміленіалізм

Постміленіалізм був адаптацією аміленіалізму, здійсненою протестантськими церквами XIX століття, які застосували її до тогочасної ситуації. Як і аміленіалісти, постміленіалісти вважали, що Христос прийде наприкінці Тисячолітнього царства. Однак, на відміну від аміленіалістів, більшість постміленіалістів вважала, що Тисячолітнє царство становить 1000 буквільних років. Цей період не представляє собою всю християнську еру, а лише останні 1000 років до повернення Христа. Протягом цих 1000 років Христос працюватиме через Святого Духа та через Церкву, щоб поширювати Євангеліє по всьому світу для

встановлення Його Тисячолітнього царства. Коли ж більшість населення Землі прийме Євангеліє, влада й контроль диявола послабнуть і світ поступово увійде у свій золотий вік, період миру, праведності, справедливості, любові та процвітання, який передвіщатиме настання Божого вічного Царства. Дуже оптимістично налаштовані щодо природи людини й суспільства, постміленіалісти не передбачали часу, коли Церква стане зіпсованою або коли антихрист контролюватиме і пригноблюватиме Церкву та світ. Після Тисячолітнього царства відбудуться Другий прихід Христа, загальне воскресіння, останній суд і встановлення Божого вічного Царства.

Судячи з успіху Євангелія у світі протягом XVIII століття, постміленіалісти XIX століття дійшли висновку, що Тисячолітнє царство все ще в майбутньому, однак у дуже близькому майбутньому, яке навіть було на порозі. Крім того, оскільки Тисячолітнє царство буде урочисто встановлене Христом через Церкву, протестанти засукали рукави й почали наполегливо працювати, щоб сприяти встановленню Тисячолітнього царства і здобути його ще за свого життя. Зміни та прогрес наповнили повітря Америки. Дедалі більше біблійних товариств видавали Біблії та християнську літературу. Місіонерів відправляли за кордон, аби підготувати світ прийняти Євангеліє й увійти в Тисячолітнє царство. Паралельно із цим розвитком щораз більша кількість технологічних винаходів сприяла підвищенню якості життя в Америці й у всьому світі. Товариства тверезості зосереджувалися на покращенні здоров'я та якості життя людей завдяки відмові від алкоголю. Політичні партії та всі типи соціальних рухів відзначали відсутність великих війн та закликали до глибоких соціальних змін, сумісних зі встановленням Божого Тисячолітнього царства.

Однак не всі підтримували постміленіальний ентузіазм більшості. Первісні преміленіальні ідеї апостолів та апостольських отців були відроджені анабаптистськими реформаторами XVI століття, а потім підтримані деякими англійськими євангельськими християнами протягом XVIII століття; і, нарешті, почали поширюватися в Північній Америці в першій половині XIX століття. У XIX столітті найбільшими прихильниками біблійного преміленіалізму були Уїльям Міллер, а після Великого

розчарування – адвентисти сьомого дня. Як і постміленіалісти, адвентисти-преміленіалісти вважали, що Тисячолітнє царство складає 1000 буквальних років, воно все ще в майбутньому і незабаром почнеться.

Адвентисти сьомого дня

Однак, на відміну від постміленіалістів, преміленіалісти-адвентисти сьомого дня зрозуміли на підставі Біблії, що все погіршиться для Божого народу перед днем Господнім (див. 2 Петра 3:3–13), що Ісус прийде до початку Тисячолітнього царства (див. Об'явл. 19:11–16), щоб спасти Свою переслідувану Церкву, воскресити Своїх вірних послідовників і забрати їх із Собою на Небо (див. 1 Сол. 4:13–18). На Небі Божий народ не лише царюватиме із Христом (див. Об'явл. 20:4, 6), а й братиме участь разом з Богом у суді над нечестивими (див. Об'явл. 20:4; 1 Кор. 6:2). Упродовж цього часу диявол буде зв'язаний «на тисячу років» (Об'явл. 20:2) на Землі, щоб він «не зводив більше народи» (вірш 3). «Народи» – це нечестиві, які не воскреснуть до кінця тисячі років (вірші 2, 3, 5). Після закінчення Тисячолітнього суду Ісус повернеться на планету Земля з усіма Своїми святими. Він воскресить нечестивих (вірші 5, 7, 13) і звершить останній суд (вірші 11, 12). Диявол востаннє намагатиметься обманути нечестивих, щоб спонукати їх воювати з Богом та силою захопити Його Царство (вірші 7–9). Ця подія є кульмінацією великої боротьби; Христос виконує вирок: нечестиві, диявол, зло, смерть – усі будуть вкинуті у «вогняне й сірчане озеро» (вірші 9, 10, 14, 15) і знищені назавжди.

Міллер та адвентисти сьомого дня не поділяли оптимізму своїх сучасників-постміленіалістів щодо людської природи і світлого, утопічного найближчого майбутнього людства. Проте їхня позиція була такою не тому, що Міллер і адвентисти були антисоціальними, песимістичними чи налаштованими на критику за своєю природою і, отже, нездатними радіти прогресу й надії людства. Радше Міллер і адвентисти сьомого дня дійшли свого преміленіалістського розуміння на основі ретельного, буквального, історико-граматичного дослідження Біблії. Тому вони відкидали як аміленіалізм, так і постміленіалізм, оскільки ці доктрини ґрунтувалися не на Біблії, а на передумовах

давньогрецької філософії чи сучасних соціально-економічних і політичних досліджень. Постулати аміленіалістів та постміленіалістів не тільки відсутні в Біблії, але й суперечать біблійному вченню, спотворюючи Євангеліє та породжуючи помилкову надію. Міллер і адвентисти сьомого дня прагнули надії, побудованої на міцному фундаменті Слова Божого.

Усього за кілька десятиліть дві світові війни ХХ століття та одна холодна війна розпорошили постміленіальний оптимізм щодо людської природи та поступового вступу людства в Боже Тисячолітнє царство миру й процвітання. Більшість євангельських християн повернулися до преміленіалізму. Щоправда, цей преміленіалізм був «перепакований» і спотворений, упавши в небіблійне вчення диспенсационалізму*. Проте сам факт повернення євангельських християн до преміленіалізму вказує на те, що аміленіалізм і постміленіалізм – це не тільки небіблійне, а й неадекватне тлумачення подій останнього часу, яке розчаровує. Єдина основа для надії – біблійний преміленіалізм. Він навчає: хоч людство не зможе спасти себе чи світ, Ісус повернеться в найважчий час історії. Перед Тисячолітнім царством Він врятує нас від останніх нападів диявола та його армій і доведе велику боротьбу до її завершення.

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

1. Як Другий прихід Ісуса Христа приносить надію у ваш релігійний та/або культурний контекст? Як ви можете пояснити своїм ближнім, що повернення Ісуса – єдина надія людства?

---

2. Наскільки актуальним є виконання біблійних часових пророцтв (наприклад, пророцтва про 2300 років) у вашому

---

*Диспенсационалізм – сукупність теологічних поглядів у християнстві, які розглядають історичний процес як послідовний розподіл Божого одкровення та Його благодаті за періодами, кожному з яких відповідає особливий тип відносин людства з Богом (*прим. перекладача*).

релігійному чи культурному контексті? Подумайте та запропонуйте способи, як ви можете зробити це актуальним для людей з вашої спільноти.

---

3. Уїльям Міллер притримувався буквального методу читання й розуміння Біблії. Яка ваша модель читання і тлумачення Писання? Поділіться з вашим класом Суботньої школи своїм методом читання і тлумачення Святого Письма. Поділіться тим, як біблійна істина змінила не лише ваше життя, а й життя вашої сім'ї та вашої громади.

Світло зі Святині

Субота, 18 травня

Біблійні тексти для дослідження:

Вих. 25:8, 9, 40; Євр. 8:1–6; Левит 16:21, 29–34; 23:26–32; Євр. 9:23–28; Дан. 7:9, 10; Матв. 25:1–13; Об'явл. 11:19.

Пам'ятний текст:

«У тому, про що я веду мову, головним є ось що: ми маємо такого Первосвященника, Який сів на небі праворуч престолу Величності. Він – Служитель святині та істинного намету, який поставив Господь, а не людина» (Євр. 8:1, 2).

Незабаром після розчарування 22 жовтня 1844 року, після молитви й вивчення Біблії, деякі мілерити зрозуміли свою помилку. Пророцтво про 2300 днів стосувалося не Другого приходу Ісуса, як усі вважали, а служіння Христа в Небесній святині, так переконливо описаного в Посланні до євреїв.

Очищення Небесної святині було завершенням очищення земної святині, про що написано в книзі Левит. Аби краще

* Урок цього тижня ґрунтується на розділах 22–24, 28 книги «Велика боротьба».

зрозуміти цю важливу істину, проаналізуйте паралелі між розділами 7 і 8 книги Даниїла:

Дан. 7	Дан. 8
Вавилон	-----
Мідо-Персія	Мідо-Персія
Греція	Греція
Рим	Рим
Суд на Небесах	Очищення Святині

Ці паралелі допомагають зрозуміти сутність очищення Святині, тобто великий слідчий суд перед Другим приходом Христа. Цього тижня ми досліджуватимемо життєво важливу біблійну істину про служіння Христа в Небесній святині.

Неділя, 19 травня

НЕБЕСНА СВЯТИНЯ

Прочитайте Вих. 25:8, 9, 40; Євр. 8:1–6. Які дві святині описані в цих віршах? _____

Уважно вивчаючи Святе Письмо протягом кількох місяців після 1844 року, перші адвентисти зрозуміли, що в Біблії згадуються два святилища: збудоване Мойсеєм та великий оригінал на Небесах. Пізніше споруджена Мойсеєм скинія була замінена храмом, якого збудував Соломон. Земне святилище, а пізніше храм, були споруджені за зразком істинної скинії на Небі. Зі смертю Христа закінчувалося і прообразне служіння у земному святилищі. Храм Нового Завіту – це справжня скинія на Небі. А оскільки пророцтво Даниїла (8:14) повністю виконалося вже в новозавітний час, то святиня, про яку йдеться в ньому, має бути святинею Нового Завіту.

«До закінчення 2300 днів, у 1844 році, на Землі вже протягом багатьох століть не було святині. Отже, пророцтво: “Аж до двох тисяч триста вечорів і ранків, після чого Святиня буде знову очищена”, безперечно, указує на Небесну святиню» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 416, 417).

Скинія в пустелі була мініатюрною моделлю Небесної святині. Служіння в земному святилищі образно вказувало на Божий План спасіння. Кожна жертва символізувала жертву Ісуса на Голгофському хресті (див. Івана 1:29). Завдяки жертві Христа розкаяний грішник може отримати прощення гріхів й очищення від усякої неправедності (див. 1 Івана 1:9). Ісус не тільки Агнець, Який помер за нас, а й Первосвященик, Котрий живе заради нас.

Апостол Павло пояснює: «Тому, будучи завжди живим, Він може завжди спасати тих, хто приходить до Бога через Нього, аби заступатися за них» (Євр. 7:25). Ісус усуває вину за гріх і спасає нас від влади гріха (див. Римл. 8:1–4; 2 Кор. 5:21). Служіння Ісуса в Небесній святині призначене для нас. Завдяки Його заступництву влада гріха в нашому житті слабшає. Ми більше не перебуваємо в рабстві своєї гріховної природи. У Христі ми вільні – вільні від осуду і влади гріха. Вірою тримаючись за Христа, ми маємо впевненість у спасінні.

Ми знаємо, що нині Ісус перебуває на Небесах, служачи нам та заступаючись за нас як Посередник. Що цей факт означає для нас? Навіщо нам потрібен Посередник, Котрий заступається за нас? Чому ця істина – добра звістка?

Понеділок, 20 травня

У СВЯТОМУ СВЯТИХ

Прочитайте Левит 16:21, 29–34; 23:26–32; Євр. 9:23–28. Чому День викуплення був таким важливим у стародавньому Ізраїлі? _____

Священики служили щодня, але в День викуплення (єврейською *Йом Кіпур*) до святилища зверталися погляди всього Ізраїлю. У розділах 16 і 23 книги Левит дано чіткі вказівки щодо Дня викуплення. Будь-яка буденна діяльність припинялася, усі ізраїльтяни постили. Поки первосвященик служив за весь народ в присутності Бога у Святому Святих, люди досліджували свої серця. Вони щиро шукали Бога в покорі й покайнанні.

Написано, що кожен, хто не впокориться в День викуплення, буде винищений з-посеред вибраного народу (див. Левит 23:27, 29).

Цього дня первосвященник вносив кров козла (жертви для Господа) до святилища та, покропивши нею на віко й спереду віка ковчега, мазав нею роги золотого й мідного жертovníків, тим самим повністю очищаючи все святилище. Здійснивши очищення святилища, первосвященник покладав руки на голову живого козла та визнавав усі беззаконня Ізраїлю. Потім цього козла відводили до пустелі, щоб назавжди відокремити від табору (див. Левит 16:20–22).

Кров жертв переносили до святині під час щоденного служіння. Це свідчило про запис гріха (див. Єрем. 17:1) і про те, що Бог бере на Себе відповідальність за остаточне вирішення проблеми гріха. Тепер, у День викуплення, ці гріхи переносили зі святилища й покладали на голову козла-відпущення (Азазеля), який символізував сатану. Ця церемонія свідчила про те, що сатана несе повну відповідальність за проблему гріха.

Цього козла вели далеко в пустелю, щоб до завершення Дня викуплення народ і святилище були чистими перед Господом. У Небесній святині Христос служив за нас спочатку у Святому, а тепер, починаючи від 1844 року, служить у Святому Святих.

Цей великий суд ми переживемо завдяки Ісусові, нашому Заступникові. Як стверджувала Еллен Уайт, ми «могли бути виправдані Його праведністю, до якої ми не причетні» (Бажання віків. С. 25, 26). Завдяки цій заліченій нам праведності Ісуса ми отримуємо спасіння. Ми відвертаємося від гріха, бо він став огидним для нас, ми не йдемо на компроміс зі злом, натомість зростаємо в благодаті й живемо святим життям.

Чи усвідомлюємо ми, що сьогодні також триває День викуплення, та чи впливає це на наше життя?

Вівторок, 21 травня

ПРИЙШЛА ГОДИНА СУДУ

Порівняйте Дан. 7:9, 10 та Об'явл. 14:6, 7. У чому подібні ці уривки? _____

Суд — важлива тема в Біблії. «Бог приведе на суд кожную справу, і навіть утаємничену, — добра вона, чи злочинна» (Екл. 12:14).

Ісус указав Своїм послідовникам на майбутній час суду, коли «за кожне пусте слово, яке люди скажуть, відповідатимуть судного дня» (Матв. 12:36). Апостол Павло додає: «Господь... освітить таємниці пітьми, і виявить задуми сердець» (1 Кор. 4:5). Ангел сказав Іванові: «Прийшла година Його суду!» (Об'явл. 14:7).

Прочитайте Об'явл. 22:10–12. Коли Ісус повернеться, якою буде доля кожної людини? Що було ясно сказано Іванові?

Під час Свого Другого приходу Христос принесе кожному остаточну відплату, отже, перед цим має відбутися суд, аби визначити цю відплату. Коли Христос повернеться, другого шансу вже не буде. Кожна людина мала достатньо інформації, аби прийняти остаточне й безповоротне рішення за чи проти Христа.

Прочитайте Матв. 25:1–13. Чому Ісус по-різному визначає долю цих двох груп віруючих? _____

«Коли завершиться слідство і діла всіх, котрі впродовж усіх століть називали себе послідовниками Христа, будуть досліджені й вирішені, тоді й тільки тоді закінчиться час випробування і двері милості зачиняться. Отже, коротке речення: “І ті, які були готові, пішли з ним на весілля, і за ними замкнули двері” – охоплює всю останню фазу служіння Спасителя та підводить нас до того часу, коли велика справа спасіння людства буде закінчена» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 427, 428).

Нам не треба боятися суду. Завдяки Христу нам даровані прощення, свобода від гріха, сила жити благочестивим життям та остаточна перемога!

Середа, 22 травня

ДОБРА ЗВІСТКА ПРО СВЯТЕ СВЯТИХ

Прочитайте Євр. 4:14–16; 10:19–22. Які впевненість та Боже-ственне запрошення пропонують ці уривки кожному з нас?

У наведених уривках Павло закликає: «Тримаймося визнання», «приступаймо сміливо», зосередьмо свою віру на Ісусі, нашому великому Первосвященникові. У Ньому ми маємо все необхідне. Вірою ми можемо увійти до Небесного святилища «новою і живою дорогою», яку Ісус відкрив нам.

Зазираючи на подвір'я Єрусалимського храму, ми побачимо кров на рогах мідного віктаря. У Святому ми побачимо кров на рогах золотого жертовника для кадіння. Ми бачимо кроплення кров'ю на завісі перед віком ковчега.

Кров Ісуса підготувала для нас шлях на кожному кроці. Вона дає нам надію, бо ми можемо з'єднатися з Богом лише тоді, коли покаємося й отримаємо від Ісуса прощення наших гріхів. Бог безмежно милосердний, але Він також справедливий. А правосуддя не може прийняти жертву Христа як викуп за наші гріхи, якщо Він не гарантує, що наші гріхи будуть прощені та назавжди згладжені.

Прочитайте Об'явл. 11:19. Чому це видіння особливо важливе в контексті великої боротьби? Як воно розкриває нерозривний зв'язок між Законом і Євангелієм?

У сліпучому сьайві та неперевершеній славі присутності Бога в тронному залі Всесвіту, у ковчегу завіту біля самої основи Божого престолу міститься Закон Уседержителя. У Святому Святих відкривається справедливість і милість Господа. Жодна земна сила не може змінити Божого Закону, адже він зберігається в ковчегу завіту на Небесах. Текст Євр. 8:10 повідомляє: «Ось Завіт, який Я укладу з домом Ізраїля по тих днях, – говорить Господь, – Мої Закони Я укладу в їхній розум, напишу їх на їхніх серцях і буду для них Богом, а вони будуть для Мене народом». Входячи вірою в Небесне святилище, ми отримуємо прощення наших гріхів та силу жити слухняним життям завдяки Христу, Котрий помер за нас і написав Свій Закон у наших серцях. Ісус спасає нас від покарання за гріх та від сили гріха. «Тому, будучи завжди живим, Він може завжди спасати тих, хто приходить до Бога через Нього, аби заступатися за них» (Євр. 7:25).

Чому вістка про заступництво Ісуса надзвичайно радісна для нас? Стоячи перед Законом – мірилом праведності, яку надію ми б мали без Євангелія?

Четвер, 23 травня

ІСУС – НАШ ЗАСТУПНИК НА СУДІ

Прочитайте Євр. 10:9–14. Яку різницю між служінням священника в земному святилищі та служінням Ісуса в Небесній святині зображує прочитаний уривок?

Одного разу Христос помер на хресті як жертва за гріх. Його священницьке служіння в Небесній святині освячує нас. Тепер, увійшовши до Святого Святих, Він став нашим Заступником на суді (див. 1 Івана 2:1). «Так і Христос: один раз приніс Себе, аби понести гріхи багатьох; другий же раз Він з'явиться не задля гріха, а тим, які очікують Його на спасіння [через віру]» (Євр. 9:28). Завдяки Його жертві та посередництву було покінчено з гріхом. Тепер Він знову прийде для тих, «хто полюбив Його прихід» (2 Тим. 4:8).

Прочитайте Євр. 6:19, 20. Куди увійшов Ісус? Чому Він названий Предтечею і що це означає для нас?

«Заступництво Христа за людину в Небесному святилищі – це така ж невід'ємна частина Плану спасіння, як і Його смерть на хресті. Своєю смертю Він почав ту справу, яку повинен закінчити після Свого воскресіння та вознесення на Небеса. Ми повинні вірою увійти за завісу, “куди, як Предтеча, увійшов задля нас Ісус” (Євр. 6:20). Там відбивається світло Голгофського хреста. Там ми можемо краще зрозуміти таємниці викуплення. Небеса заплатили безмежну ціну за спасіння людини; принесена Жертва відповідає найсуворішим вимогам порушеного Божого Закону. Ісус відкрив шлях до престолу Отця; через Його посередницьке служіння ширі прохання тих,

хто вірою приходять до Нього, представлені перед Богом» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 487, 488).

План спасіння – це повний План вирішення питань великої боротьби та спасіння нашої планети від влади сатани. Життя Ісуса відкрило Божу любов до грішного світу й безгрішного Всесвіту. Його смерть відкрила огидність гріха і подарувала спасіння усьому людству. Його заступництво в Небесній святині дає блага викуплення кожному, хто з вірою простягає руки й отримує їх.

Як смерть Христа на хресті пов'язана з Його заступництвом у Небесній святині та чому суд необхідний для Плану спасіння?

П'ятниця, 24 травня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Зверніть увагу, як описано служіння Ісуса для нас під час суду, а також і наша роль: «Ісус не виправдовує їхніх гріхів, але вказує на розкаяння, віру та, благаючи простити їх, Він підносить Свої зранені руки перед Отцем і святими ангелами й каже: Я знаю їх на ім'я. “Подивись, Я записав тебе на долонях” (Ісаї 49:16). “Жертва Богові – це скрушений дух; серцем смиренным і впокореним Ти, Боже, не погордуєш” (Псал. 51:19). Звертаючись до обвинувача Свого народу, Христос каже: “Нехай заборонить тобі Господь, сатано! Забороняє тобі Господь, Котрий обрав Єрусалим!” (Зах. 3:2)» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 483, 484).

«Факт, що люди, котрі називають себе Божими дітьми, представлені перед Господом у забрудненому одязі, має привести до смирення і глибокого дослідження серця всіх, хто сповідує Його Ім'я. Усі люди, які справді очищують душі послухом істині, будуть найскромнішої думки про себе. Що уважніше вони розглядають чистий характер Христа, то сильніше бажають відповідати Його образу і то менше чистоти й святості бачать у собі. Однак, усвідомлюючи свій гріховний стан, ми маємо покладатися на Христа як на нашу праведність, освячення та викуплення. Ми не можемо відповісти на сата-

нинські звинувачення проти нас. Лише Христос може навести переконливе заперечення на наш захист. Він здатний змусити обвинувача замовкнути за допомогою доказів, які ґрунтуються не на наших, а на Його заслугах» (Е. Уайт. Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 471).

«Сьогодні ми живемо у великий день примирення. У прообразному служінні, коли первосвященник здійснював очищення Ізраїлю, усі повинні були розкаятися в гріхах, упокорюючи свої душі перед Господом, щоб не бути винищеними з-посеред народу. Так само всі, хто бажає, щоб їхні імена залишалися в Книзі життя, мають тепер, у ці дні випробовування, яких уже так небагато залишилося, упокорювати свої душі перед Богом, жалкуючи про гріх та щиро каючись» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 488, 489).

Питання для обговорення:

1. Які почуття викликає думка про те, що заради нас Ісус просягає Свої пробиті руки перед Отцем? Чому це наша єдина надія під час судового процесу?

---

2. Ми живемо в День викуплення. Викуплення – це справа Бога зі спасіння заблудлих грішників. Чому тоді вістка про те, що Бог щодня працює для спасіння грішників, – це хороша вістка?

---

3. Зверніть увагу на такі слова Еллен Уайт: «Тільки Христос може дієво заступитися за нас. Він здатний змусити обвинувача замовкнути за допомогою аргументів, які ґрунтуються не на наших заслугах, а на Його власних» (*Advent Review and Sabbath Herald*. January 2, 1908). Як ви можете мати цю надію?

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД**Пам'ятний вірш:****Євр. 8:1, 2.****Біблійні тексти для дослідження:****Вих. 25:8, 9, 40; Євр. 8:1–6; Матв. 25:1–13; Дан. 7:9, 10; Євр. 8:1–6; 9:23–28; Об'явл. 11:19; Євр. 10:16; Левит 16:21, 29–34; 23:26–32.**

ВСТУП: тема святилища настільки визначна як у Старому, так і в Новому Завітах, що просто вражає думка про те, як багато християн втратили з поля зору доктрину про Небесне святилище на майже два тисячоліття. Адвентисти сьомого дня усвідомлювали, що ця доктрина була не лише важливим біблійним ученням, але й одним з головних принципів біблійної теології, поєднуючи інші доктрини, а саме:

- доктрину про Бога і Його характер, про події Сотворіння, про працю та правління Бога;
- доктрину про походження зла і велику боротьбу;
- доктрину про Христа, Його Перший прихід на Землю, Його втілення, життя, служіння, смерть, воскресіння та вознесіння;
- доктрину про спасіння в Христі;
- доктрину про останні події, Другий прихід Христа, останній суд та відновлення всього створеного;
- доктрину про Церкву, особливо вчення про Церкву останку перед Другим приходом Ісуса.

Найдовше біблійне пророцтво — 2300 років у Дан. 8:14 — стосується Небесного Святилища та великої боротьби. Це пророцтво знайомить нас як із нападом на Небесне Святилище, так і з його очищенням у день Божого суду та під час відновлення

всього сущого. Однак адвентисти не вважають це пророцтво простою абстракцією, яка не має біблійної підстави, аби вважати Святилище на Небі реальним. Натомість вони розуміють, що це пророцтво виконалося в історії, починаючи із середини ХІХ століття, 1844 року. Виконання цього пророцтва вимагає від усіх людей, які живуть у ці часи випробування, прийняти здійснене Ісусом викуплення, доки ще триває Його заступницьке служіння в Небесному Святилищі.

Виконання пророцтва про 2300 днів особливо важливе для адвентистів, бо вони розуміють, що Бог покликав їх, як Свою Церкву останку, звістити світові про виконання цього пророцтва, про повернення Ісуса та неминуче завершення великої боротьби. Отже, саме у вістці пророцтва про 2300 днів і полягає суть вічного Євангелія (див. Об'явл. 14:6). Блага вістка в контексті вістки трьох ангелів – це Божий останній заклик любові до людства. Бог закликає грішників на Землі звернутися до Нього, щоб вони могли бути спасенні кров'ю Ісуса та Його посередництвом у Небесному Святилищі.

Теми уроку: дослідження цього тижня висвітлює дві основні теми:

1. Земна святиня в Старому Завіті була не просто частиною культури Ізраїлю; вона вказувала на Небесну святиню та служіння Ісуса заради людства.
2. Небесне Святилище має ключове значення для вселенського вічного Євангелія, для спасіння людства та для місії Церкви.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Запечаткування 2300-річного пророцтва

Перший і другий приходи Ісуса тісно пов'язані зі святилищем, як земним, так і Небесним. Коли Марія і Йосип принесли Ісуса до храму в Єрусалимі, там служили Симеон та Анна (див. Луки 2:25–38). Вони знали, що Месія прийде до храму. Лука повідомляє, що Симеона, котрий очікував виконання Божої обітниці про перший прихід Месії, «привів... Дух до храму», щоб він зустрів Ісуса (Луки 2:27), а пророчиця Анна «не відходила від храму» (Луки 2:37).

Найдовше біблійне пророцтво – про 2300 років (див. Дан. 8:14) – було зосереджене на Небесній Святині (вірші 10–12). Це пророцтво було «запечатане», або підтвержене (див. Дан. 9:24), Першим приходом Ісуса до земної святини. Отримавши пророцтво про 2300 років, Даниїл «був занепокоєний... і не міг зрозуміти його» (Дан. 8:27). Не маючи пояснення цього видіння протягом кількох років, Даниїл зосередився на даних, які мав під рукою: на пророцтві Єремії стосовно 70 років «спустошення Єрусалима» (Дан. 9:2; пор. Єрем. 25:11, 12).

Даниїл молився про Боже втручання, щоб виконалося 70-річне пророцтво Єремії, благаючи Всевишнього викупити Свій народ (див. Дан. 9:3–19), і «нехай засяє Твоє обличчя, Господи... над Твоїм спустошеним Святилицем!» (вірш 17). На радість Даниїла, Бог послав «мужа Гавриїла» напоумити його (вірші 21, 22). Однак Гавриїл не відразу зосередився на відповіді на молитву Даниїла про 70-річне пророцтво Єремії. Натомість Гавриїл почав закликати Даниїла: «Будь уважний до цього Слова і зрозумій видіння» (вірш 23). Очевидно, що йдеться про видіння, описане в Дан. 8:14, оскільки Гавриїл говорить не про 70 буквальних тижнів, а про 70 пророчих тижнів (див. Дан. 9:24), або 490 років. 490 років можна було «визначити» або вирахувати лише з 2300 років у видінні Даниїла (див. Дан. 8:14), а не із 70 років у пророцтві Єремії. Цим підрахунком Гавриїл також указав на подію, яка ознаменувала початок 70 пророчих тижнів, а також 2300 років. Ця подія – вихід «наказу про повернення (*Ізраїлю*) та відбудову Єрусалима» (Дан. 9:25) – відбулася 457 р. до н. е. Отже, пророцтво про 70 пророчих тижнів є підмножиною, або першою частиною, пророцтва про 2300 років; ці два періоди складають одне велике пророцтво.

Тут Гавриїл нарешті відповідає на запитання Даниїла та його молитву про відновлення й відбудову Єрусалима (див. Дан. 9:25), Божої «святої Гори» (вірш 20). Однак Гавриїл відразу пояснює, що це виконання пророцтва Єремії про 70 років є лише початком набагато довшого пророцтва. Тобто воно є початком 70 пророчих тижнів, а також початком ще довшого пророцтва – 2300 років. Зосереджуючись на цьому більшому пророцтві, Гавриїл далі пояснив Даниїлові, що 70 пророчих

тижнів, або 490 буквальных років, «визначено» або «відрізано» для «твого народу і для твого святого міста» (Дан. 9:24) з особливою метою: «до Помазаника Владики» (вірш 25).

Завершенням цих 490 років був Перший прихід Месії. Гавриїл пояснив, що метою Месії буде «запечатати гріх, спокутувати беззаконня, і повернути вічну праведність... і помазати Святе Святих» (вірш 24). На сімдесятому пророчому тижні Месія укладе «з багатьма непорушний Заповіт, а в половині тижня припиняться жертви і хлібні приношення» (вірш 27). Єдине вірогідне виконання всіх цих подій було в жертвоприношенні Ісуса, «Помазаника Владики» (вірш 25) і Агнця Божого, «що на Себе бере гріх світу!» (Івана 1:29), який «буде відданий на смерть... і Його (на Землі) не стане, хоч у Ньому не знайдуть провини» (Дан. 9:26).

Отже, пророцтво про 70 тижнів починається з того самого часу, що й пророцтво про 2300 років. Ми можемо бути впевнені, що пророцтво про 2300 років, яке стосується очищення святині, виконалося 1844 року, тому що пророцтво про 70 тижнів (див. Дан. 9:24–27) з досконалою точністю виконалося в жертвогній смерті Месії в середині 70-го тижня, 31 року н. е. Крім того, як пророцтво про 70 тижнів виконалося в жертвогній смерті Месії стосовно земної святині, так само пророцтво про 2300 років виконалося в очищенні Месією Небесної Святині. Так дві частини цього пророцтва пов'язані з двома приходами Месії: кінець 70-тижневого періоду пов'язаний з Першим приходом Христа, а завершення 2300 років стосується Його Другого приходу.

Втрата доктрини про святилище

Тема святилища – одна з найвидатніших тем і вчень у Писанні. Біблія описує два святилища: земне і Небесне. Обидва святилища розкривають фундаментальні аспекти Божого характеру, великої боротьби і спасіння. Отже, обидва святилища слугують місцем об'явлення Бога Його народові, місцем Його перебування серед них і Його царювання над ними. У святині Бог зустрічався з ізраїльтянами, і вони відповідали Йому поклонінням. Так само Небесна святиня слугує Божому Царству на вселенському рівні. У цьому центральному місці Бог установив

Свій престол. Він відкрив Себе мешканцям Усесвіту, здійснюючи Своє верховне владарювання над ними та забезпечуючи їхні потреби.

Та коли гріх увійшов у Всесвіт, Небесне святилище прийняло функцію спасіння з її жертвним і посередницьким служінням. Як бачимо, ці дві святині тісно пов'язані в типологічному відношенні: тобто земна святиня була побудована спеціально для того, щоб відкрити значення й роль Небесної, указати на них та пояснити їх.

Пам'ятаючи про таке розуміння основоположної ролі святині для Божого Царства, ми не можемо не зазначити, що її присутність неможливо не помітити у Святому Письмі. Просто вражає факт, як християни з усіх народів ігнорували дослідження та значення Небесної святині упродовж тисячоліть. Як узагалі можливий такий недогляд?

Адвентисти вказують на два основні чинники, які призвели до виключення доктрини про святилище із християнської теології. По-перше, враховуючи значення Небесного святилища для спасіння, очевидно, що диявол зробив усе можливе, аби приховати і навіть знищити біблійне вчення про Небесне святилище. Як наслідок, люди не знали істини про постійне посередництво Христа в Небесному святилищі задля нашого спасіння.

Вселенський дуалізм

Як ця доктрина була прихована в християнстві? Відповідь на це запитання плавно переводить нашу дискусію до другого важливого чинника: концепції дуалізму. Протягом перших століть своєї історії християнство засвоїло грецьку філософію з її основоположною концепцією дуалізму. Згідно з цією концепцією вся наша дійсність поділяється на дві сфери: земну і небесну. Однак ці дві сфери кардинально і принципово відрізняються. Тоді як земна сфера є матеріальною, часовою та просторовою, небесна сфера – нематеріальна, позачасова й позапросторова (безмежна). Тобто, у небесній сфері немає фізичного існування чи особистих стосунків. Оскільки між двома цими сферами немає жодного сполучення чи зв'язку, єдиний спосіб, яким люди могли потрапити в небесну сферу, –

це уникнення будь-якого зв'язку зі своїм земним існуванням, що означає припинення існування як цілісних людських істот і виживання якимось чином як безтілесних душ, які не відчувають часу і простору. Вочевидь, такий світогляд можливий, лише якщо прийняти концепцію, що люди мають фізичне тіло, а також безсмертну, повністю автономну душу. Коли ранні християни прийняли такий світогляд, їм було неможливо сприйняти думку про буквальноє Святилище на Небі. Їм навіть важко було уявити Небеса як буквальный простір, не кажучи вже про Ісуса, Котрий вознісся в людському тілі в цей простір. Тому, коли ранні християни читали в Писанні про Небесне святилище, вони просто вважали його алегорією або суто духовним поняттям та дійшли висновку, що ізраїльська святиня уособлює Церкву. Говорити про буквальноє Святиню на буквальному Небі не вважали «гідним» «піднесеної» теології.

Щоправда, християни часів ранньої Церкви та Середньовіччя бачили зв'язок між системою жертвоприношень у святині та смертю Христа. Однак через вплив грецької філософії ці ранні християни не могли належним чином уявити посередницьке служіння Христа для людства в буквальной Небесній святині. Використовуючи цей факт, Римо-католицька церква застосовувала посередницьке служіння Христа до церкви та її священства. На жаль, ця узурпація посередницького служіння Христа в Небесному Святилищі призвела до того, що церква навіть принизила значущість жертви Христа. Однак Бог працював через рухи протестантської Реформації, щоб повернути Свій народ до буквального читання Біблії, а через адвентистський рух заново відкрити біблійне вчення про Небесне Святилище в пророцтвах та в Посланні до євреїв.

Отже, наша місія як адвентистів сьомого дня полягає в тому, щоб остерігатися компромісу з фальшивими вченнями та закликати як християн, так і світ зосередити свою увагу на жертві Христа на Землі та Його посередництві в Небесній святині (для подальшого обговорення див. Ángel Manuel Rodríguez. «The Heavenly Sanctuary in *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*. PP. 381, 382, 403–406).

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

1. Подумайте про поняття священства у вашій культурі. Як це поняття співвідноситься з біблійним поняттям? Як ви можете використовувати прийняте у вашій місцевості розуміння священства, щоб повідомити іншим людям про священство Ісуса?

---

2. Подумайте про поняття суду у вашій культурі чи країні. Як це поняття суду співвідноситься або контрастує з біблійним поняттям суду? Як би ви могли пояснити біблійне розуміння суду людям з вашої культури?

Основа Божого правління

Субота, 25 травня

Біблійні тексти для дослідження:

Об'явл. 14:6–12; Екл. 12:13, 14; Прип. 28:9; Дан. 7:25.

Пам'ятний текст:

«Тож змій розлютився на жінку і пішов воювати з рештою її нащадків, які зберігають Божі Заповіді й мають свідчення Ісуса» (Об'явл. 12:17).

Завдяки інтенсивному вивченню Біблії адвентисти зрозуміли значення Божого Закону у Святому Святых Небесного святилища. Заглибившись у суть Божого Закону, вони також відкрили для себе значення суботи четвертої заповіді. Ця заповідь найбільше з усіх чітко визначає Бога як нашого Творця. Ця істина – основа справжнього поклоніння, вона буде особливо актуальною в останні дні земної історії (див. Об'явл. 14:6–12).

Від початку мета сатани полягала в тому, аби, підважуючи авторитет Божого Закону, завадити розумним істотам покло-

---

* Урок цього тижня ґрунтується на розділах 25–27 книги «Велика боротьба».

нятися Господу. Диявол знає, що згрішити «в одному» означає стати «винним у всьому» (Якова 2:10), тому спонукає людей порушувати Божий Закон. Він ненавидить суботу, бо вона нагадує людям про Творця та поклоніння Йому. Однак субота також закріплена в Божому Законі у Святому Святих Небесного святилища. Закон визначає, що таке гріх, тому має залишатися чинним, включаючи заповідь про суботу.

Мета цього уроку – показати зв'язок між Небесним святилищем, Божим Законом, суботою й останньою всесвітньою кризою. Ми також дослідимо значення суботи для останнього покоління.

Неділя, 26 травня

БОЖИЙ ХРАМ І ЗАКОН

Прочитайте Об'явл. 11:19; Вих. 25:16; 31:18; Об'явл. 12:17. Згідно з прочитаними текстами, що містилося в ковчегу завіту у Святому Святих як земного, так і Небесного святилищ?

День викуплення був днем суду. Усьому Ізраїлеві було наказано долучитися до цієї події через покаяння, дослідження душі й утримання від будь-якої роботи (див. Левит 23:29–31). Лише цього дня первосвященник входив до Святого Святих, щоб здійснити викуплення гріха. Там, у найпотаємнішій частині святилища, стояв ковчег завіту. У ковчегу лежав Божий Закон Десяти Заповідей, написаний на кам'яних скрижалях. Золоте віко ковчега називалося престолом благодаті, його кропили кров'ю для очищення святилища від гріха. Присутність Господа виявлялася над віком ковчега в сяйві Божественної слави. Кожна жертва відкривала Божу милість до грішних людей, але День викуплення свідчив, що гріх продовжує існувати до дня суду. Якщо людина щиро розкаювалася в гріху та приносила жертву, гріх було знято з цієї людини, проте він продовжував існувати у святині через кров жертви за гріх (див. Євр. 10:3).

Гріх може бути усунений лише через віру в кров Христа, яка очищає нас від усякого гріха (див. 1 Петра 1:18, 19). Отже, у святині, у присутності Бога, чудово поєднувалися милосердя і справедливість, благодать і Закон.

Зазирнувши до Божого храму, апостол Іван побачив «ковчег Його Завіту» (Об'явл. 11:19). У книзі «Велика боротьба» міститься такий коментар: «У Святому святих Небесної святині також зберігається Божественний Закон — Закон, проголошений Самим Богом серед грому і блискавок на горі Синай та написаний Його власною рукою на кам'яних скрижалях. Закон Божий у Небесній святині – це величний оригінал, а Заповіді, написані на кам'яних скрижалях та викладені Мойсеєм у П'ятикнижжі, – Його найточніша копія. Ті, хто зрозумів цю важливу істину, переконалися в непорушності й святості Божественного Закону» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 434). Досліджуючи біблійне вчення про скинію, перші віруючі-адвентисти усвідомили значення Божих Заповідей, зокрема й заповіді про суботу, яка міститься в серці Божого Закону. Вони зрозуміли: якщо Закон Божий знаходиться в ковчегу завіту в Небесному храмі, значить, він не міг бути скасований на хресті.

Подумайте про суботу, яка щотижня приходить до нас. Як субота відкриває нам важливість учення про творіння? Яке інше вчення пов'язане з таким самим регулярним великим нагадуванням?

Понеділок, 27 травня

НЕПОРУШНІСТЬ БОЖОГО ЗАКОНУ

Прочитайте Матв. 5:17, 18; Псал. 111:7, 8; Екл. 12:13, 14; 1 Івана 5:3; Прип. 28:9. Що повідомляють ці тексти про непорушність, незмінність Божого Закону?

Адвентисти сьомого дня йдуть слідами протестантських реформаторів, котрі відстоювали святість Божого Закону. Зверніть увагу на серйозне твердження Джона Уеслі: «Якщо

ми говоримо про ритуальний, або церемоніальний закон, переданий Мойсеєм дітям Ізраїлю, що містить усі приписи й постанови щодо стародавніх жертвоприношень і служіння в храмі, то наш Господь прийшов справді зруйнувати його, анулювати, цілком знищити... Проте морального Закону, який міститься в Десяти Заповідях і якого дотримувалися пророки, Він не скасував. Ісус не збирався усувати якусь його частину. Це Закон, який ніколи не може бути порушений, він “стоїть, як вірний свідок на небесах”... Кожна частина цього Закону повинна залишатися в силі для всього людства і за всіх часів. Він залежить не від часу, місця чи будь-яких інших мінливих обставин, а від природи Бога і природи людини та їхнього незмінного ставлення один до одного» (*Upon Our Lord's Sermon on the Mount, Discourse V, John Wesley's Sermons: An Anthology*. Nashville, TN: Abington Press. 1991. PP. 208, 209).

Порівняйте тексти Вих. 34:5–7 з Римл. 7:11, 12; Псал. 19:7–11; 89:15; 119:142, 172. Що ці вірші повідомляють про взаємозв'язок між Божим Законом і Божим характером?

Оскільки Закон Бога є відображенням Його характеру, основою Його престолу та моральною основою людства, сатана ненавидить його. «Кожному було зрозуміло: якщо земна святиня побудована за образом Небесної, то Закон, що зберігався в ковчегу земної святині, був точною копією Закону, який містився в небесному ковчегу, а прийняття істини про Небесну святиню передбачало й визнання вимог Закону Божого з дотриманням суботи згідно з четвертою заповіддю. У цьому полягала таємниця запеклого рішучого опору тому гармонійному тлумаченню Священного Писання, завдяки якому стало відомим служіння Христа в Небесній святині» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 434, 435).

Які аргументи найчастіше наводять люди на доказ того, що ми більше не зобов'язані дотримуватися Десяти Заповідей? Як ви вважаєте, що насправді стоїть за цим?

СУБОТА І ЗАКОН

Прочитайте Об'явл. 14:6, 7; 4:11; Бут. 2:1–3; Вих. 20:8–11. Який зв'язок між Сотворінням, суботою і Божим Законом?

Сотворіння свідчить про нашу цінність в очах Бога. Ми не самотні у Всесвіті, як якась порошок космічного пилу, і ми не генетична випадковість. Іншими словами, загальноприйнятий науковий сценарій походження життя, підхоплений засобами масової інформації та популярною культурою, несумісний з біблійною розповіддю.

Ми живемо на Землі, бо нас створив Ісус. Він гідний нашого поклоніння не тільки тому, що створив нас, але й тому, що викупив нас. Творіння й Викуплення лежать в основі будь-якого істинного поклоніння. Тому субота життєво важлива для розуміння Плану спасіння. Субота свідчить про турботу Творця і про любов Спасителя.

Наприкінці тижня творіння Бог відпочивав у красі й величі створеного Ним світу. Він також відпочивав, аби дати нам приклад. Субота – це щотижнева пауза для особливого прославлення нашого Творця. Поклоняючись Богові в суботу, ми відкриваємо свої серця для отримання особливого благословення, яке Він посилає саме того дня, а не якогось іншого.

Субота вказує нам на Творця, Котрий настільки любить нас, що не залишає навіть тоді, коли ми відхиляємося від Його мети для нас. Субота – це вічний символ нашого спокою в Ньому та особливий знак вірності Творцеві (див. Єзек. 20:12, 20). Це символ відпочинку, а не праці; благодаті, а не законництва; упевненості, а не осуду; надії на Бога, а не на нас самих. Справжній суботній спокій – це спокій благодаті в люблячих руках Того, Хто нас створив, викупив і знову прийде за нами.

Триангельська звістка з Об'явл. 14, Божа звістка про останній час для світу, закликає людей щосуботи відпочивати в Його любові й турботі. Вона закликає нас згадати нашого Творця і прославити Його. Дотримання суботи також є сполучною ланкою

між досконалістю Едену та славою Нового Неба й Нової Землі. Субота нагадує нам, що одного разу краса Едену буде відновлена.

Більшість адвентистів сьомого дня стикалися зі звинуваченням у законництві, що зазвичай пов'язано з їхнім дотриманням суботи. Обговоріть у класі, чому субота є символом викуплення та праведності по вірі. Чому наш послух Божому повелінню відпочивати в суботу люди можуть розцінювати, як намагання самотужки прокласти собі шлях на Небеса?

Середа, 29 травня

ЗНАК ЗВІРА

Прочитайте Об'явл. 12:12, 17; 13:7. Як ці тексти зображують гнів сатани? Чому диявол лютує на Божий народ останнього часу? _____

У розділі 12 книги Об'явлення зображено багатовіковий космічний конфлікт між Христом і сатаною. Кульмінацією цього конфлікту буде остання атака сатани на Божий народ. В Об'явл. 13 представлені два союзники дракона – звір з моря та звір із землі. Ці дві сили приєднуються до дракона в боротьбі проти Божого народу.

Прочитайте Об'явл. 13:4, 8, 12, 15; 14:7, 9–11 (див. також Об'явл. 15:4; 16:2; 19:20; 20:4; 22:9.) Яка ключова тема проходить через усі ці вірші? _____

Зверніть увагу на контраст: люди поклоняються або Творцеві, або комусь/чомусь іншому. Творець гідний поклоніння (див. Об'явл. 5:9). Протистояння між Христом і сатаною почалося на Небі саме з приводу поклоніння. Сатана жадав поклоніння, яке належить лише Творцеві: «Підіймуся понад високі хмари, уподібнюсь Всевишньому!» (Ісаї 14:14). Згідно з Об'явл. 13, він досягає успіху завдяки діяльності звіра із землі.

Порівнявши розділи Об'явл. 13 і Дан. 7, ми можемо зрозуміти, що звір із землі символізує ту саму силу, що й малий ріг, який «захоче змінити часи та закон» і діятиме упродовж

1260 пророчих «днів», тобто 1260 років (Дан. 7:25; порівн. Об'явл. 13:5; див. урок 6). Єдина частина Божого Закону, Десяти Заповідей, де йдеться про час, — це четверта заповідь. Ця сила спробувала змінити день поклоніння із суботи, сьомого дня, на неділю, перший день тижня.

Якщо земна влада намагається змінити день поклоніння, сьомий день (суботу), який Сам Бог відокремив як знак Своєї влади (див. Вих. 31:13; Єзек. 20:12, 20), — це спроба узурпувати Боже-ственну владу. Отже, саме на підставі цього питання відбудеться останній конфлікт між істинним та фальшивим поклонінням.

У книзі Об'явлення міститься характеристика вірних Богові людей: вони «бережуть Божі заповіді» (Об'явл. 12:17; 14:12). Заповіді Божі включають і четверту заповідь про дотримання сьомого дня, суботи, а не неділі. Люди, котрі відкидають останній заклик трьох ангелів поклонятися Богові в Його святий день (див. Ісаї 58:13) і поклоняються звірові в його фальшиву суботу, тобто неділю, отримають знак звіра (див. урок 11).

Четвер, 30 травня

ТРИАНГЕЛЬСЬКА ВІСТКА

У тексті Об'явл. 14:7 ми читаємо про першого ангела, котрий проголошує гучним голосом: «Побійтеся Бога й віддайте Йому славу, бо прийшла година Його суду! Поклоніться Тому, Хто створив небо, землю, море і джерела вод!» Небеса закликають нас виявити нашу найвищу вірність і щире поклоніння Творцеві у світлі останнього суду.

Другий ангел проголошує: «Упав, упав великий Вавилон, який напоїв усі народи лютим вином своєї розпусти!» (Об'явл. 14:8). Вавилон символізує занепалу відступницьку релігійну систему, яка відкинула вістку першого ангела на користь хибної системи поклоніння. Ось чому третій ангел в Об'явл. 14:9–11 застерігає від поклоніння «звірові та його образів». У текстах Об'явл. 14:6–12 зображені два протилежні вибори — поклоніння Творцеві або поклоніння звірові. Тоді кожна людина на планеті Земля прийме своє остаточне й безповоротне рішення, кому вона буде вірною до кінця — Ісусові чи сатані.

Прочитайте Об'явл. 14:12. Які дві особливі риси притаманні тим, хто відмовляється поклонитися звірові? Чому обидві риси життєво важливі? _____

Наприкінці часу Бог матиме людей, котрі залишатимуться вірними Йому серед найбільшого опору і найлютіших переслідувань в історії світу. Завдяки дару Христової праведності вони житимуть життям, сповненим благодаті й послуху. Поклоніння Творцеві прямо протилежне поклонінню звірові та виявляється в дотриманні Божих заповідей. Останній конфлікт з приводу вірності Христу чи вірності звірові буде зосереджений на питанні поклоніння, а в основі цієї великої боротьби між добром і злом лежатиме питання дотримання суботи.

Вірні послідовники Спасителя матимуть не лише віру в Ісуса, а й віру Ісуса. Віра Ісуса – це віра, настільки глибока, настільки довірлива й віддана, що всі піднебесні духи злоби й усі випробування на Землі не можуть її похитнути. Така віра довіряє, коли не бачить, покладається, коли не може пояснити, і сподівається, коли не може зрозуміти. Віра Ісуса – це дар, який ми отримуємо вірою, саме вона проведе нас через кризу. Коли вибухне остання криза і ми зіткнемося з економічним бойкотом, переслідуванням, ув'язненням і навіть смертю, віра Ісуса проведе нас через останні години планети Земля до самого Другого приходу Ісуса.

Як Бог готує сьогодні вашу віру до майбутніх подій?

П'ятниця, 31 травня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Чимало людей, не маючи жодних доказів з Біблії та забуваючи про те, що подібні аргументи були використані свого часу проти Христа та Його учнів, настирливо стверджували: “Чому ж наші великі мужі не приймають суботи? Мало хто вірить так, як ви. Не може бути, щоб ви були праві, а всі вчені мужі світу помилялися”. Для заперечення подібних аргументів достатньо було тільки послатися на вчення Писання та на історію стосунків Бога з Його народом у всі віки» (Е. Уайт. Велика Боротьба. С. 456, 457).

«Проте християни минулих поколінь дотримувалися неділі, вважаючи, що цим самим дотримуються біблійної суботи; і сьогодні істинні християни є в кожній церкві, зокрема і в Римсько-католицькій. Вони щиро вірять, що неділя – це встановлений Богом день відпочинку. Бог приймає щирість їхніх намірів та чесність. Проте коли закон вимагатиме святкування недільного дня, а світ отримає знання щодо вимог правдивої суботи, тоді кожний, хто буде порушувати Божу Заповідь та коритися постановам Римсько-католицької церкви, шануватиме папство більше, ніж Бога. Він віддаватиме пошану Римові і тій владі, котра запровадить прийняті Римом постанови. Він вклониться “звірові та його образів”. Відкидаючи постанову, яка, за словами Бога, є знаком Його влади, та вшановуючи замість неї постанову Риму як знак його верховної влади, люди приймуть знак вірності Риму – “знак звіра”. Тільки тоді, коли це питання з повною ясністю буде представлено людям і вони зможуть зробити вибір між Заповідями Божими й заповідями людськими, ті, хто продовжуватиме порушувати Божу Заповідь, отримають “знак звіра”» (там само. С. 447, 448)

Питання для обговорення:

1. Світ змінюється надзвичайно швидко й різьче. Чому ми завжди повинні бути напоготові, щоб події останніх днів не застали нас зненацька?

---
2. Як узгоджується розуміння суду і Закону Божого з тим, що ми спасаємося лише благодаттю?

---
3. Як ви можете свідчити тим, хто не розуміє значення істинної суботи і щиро дотримується неділі, першого дня тижня?

---
4. Які небезпеки криються в союзі церкви і держави? Як ми, християни, маємо ставитися до уряду?

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД**Пам'ятний вірш:****Об'явл. 12:17.****Біблійні тексти для дослідження:****Екл. 12:13, 14; Прип. 28:9; Дан. 7:25; Ісаї 51:7, 8; Об'явл. 13:15–17; 12:17; 14:6–12.**

ВСТУП: Біблійні теми великої боротьби та Небесного Святилища нерозривно переплетені з темою Божого Закону, зокрема з четвертою заповіддю про суботу. Власне, велика боротьба почалася з хибних звинувачень Люцифера проти Божого характеру, Його Закону та принципів Його правління. Ангел-повстанець стверджував, що ми – автономні істоти, повністю здатні визначати сенс життя на власних умовах і формувати наші стосунки й суспільство на свій розсуд. Це блюзнірське твердження відображає явне бажання виключити Бога з нашого життя, з наших стосунків і навіть з Усесвіту. Тому наш наголос на чинності Десятьох Заповідей не є законництвом або проявом ідеї про спасіння ділами, натомість оскільки Десятислів'я відображає характер Бога, воно міститься в самому центрі великої боротьби.

Захист Божого Закону – це захист характеру Бога та Його статусу як Творця та повноправного Царя Всесвіту, Котрий сидить на престолі у Своему Небесному Святилищі. Дотримання Божого Закону означає, що ми розуміємо: Бог – єдине Джерело моральних норм і сенсу життя. Відмова від Бога та Його принципів життя призведе до хаосу й вічної смерті. Тому адвентисти сьомого дня проголошують такі біблійні істини:

- незмінність Божого Закону;
- субота як ознака Творіння та Царства Божого;
- Небесне Святилище як осередок Божого правління та спасіння у Всесвіті;
- адвентистський рух як Церква останку, покликана проголошувати людству останнє Боже запрошення повернутися до Його Царства.

Центральним елементом місії Церкви адвентистів сьомого дня є Триангельська вістка з Об'явл. 14. Ця вістка вказує на те, що велика боротьба полягає у виборі між двома діаметрально протилежними принципами: диявольським, який веде до загибелі, та Божим, що веде до життя.

Теми уроку: дослідження цього тижня виділяє чотири основні теми:

1. Божий Закон, зокрема четверта заповідь про суботу, є вічним і незмінним.
2. Небесна Святиня – осередок Божого правління та спасіння.
3. Велика боротьба почалася через бажання Люцифера узурпувати статус і владу Бога.
4. Незадовго до закінчення великої боротьби на Землі Бог покликав і заснував Свою Церкву останку. Бог доручив їй проголошувати Його останній заклик благодаті до людства.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Християнство і Закон Божий

Багато християн мають змішані почуття щодо Божого Закону. З одного боку, усі вони певною мірою погоджуються, що Божий Закон є добрим і необхідним. Навіть Мартін Лютер, який, на думку багатьох протестантів, мав негативне ставлення до Закону, присвятив значну частину свого «Великого катехізису» коментарям про важливість Божого Закону для життя християнина. У передмові до «Великого катехізису» Лютер зізнався, що за будь-якої можливості він декламував Десять Заповідей разом із Господньою молитвою, Символом віри та Псалтирем.

З іншого боку, протягом історії християни знаходили причини та способи не лише применшити важливість Божого

Закону, але й змінити його. За часів ранньої Церкви й Середньовіччя богословам було відносно легко змінити суботу. Чому? Як і у випадку зі святинею, інтеграція дуалізму та світогляду грецької філософії уможливила усунення суботи. Якщо, згідно з грецькою філософією, небесна сфера позапросторова, то існування буквального Святилища, яке займало простір на Небесах, було безглуздом. Вознесіння Ісуса на Небо в буквальному, матеріальному людському тілі, яке заповнює простір, також було неприйнятним для грецької філософії.

За аналогією, якщо небесна сфера є позачасовою, то буквальна субота (як святий час) не мала значення для Бога та релігії. Однак у Біблії субота надто очевидна тема, аби просто відкинути її вбік. Тому багато християн часів ранньої Церкви та Середньовіччя застосовували до Біблії алегорично-інтерпретаційний метод, єдиний метод, який дозволяв їм примирити грецький і біблійний світогляди. Згідно з цим методом, найважливішим сенсом біблійного вчення був не буквальний, а духовний, трансцендентний, позачасовий зміст. Тому ці християни дійшли висновку, що християнам не потрібно святкувати буквальну суботу. Натомість вони могли замінити її значення на духовне, таке як абстрактний вічний спокій у Бозі. Тож не дивно, що в часи Середньовіччя християни не приділяли особливої уваги Божому Закону.

Протестантські реформатори змінили цю тенденцію, повернувшись до граматичного, або буквального, читання Біблії. Тому реформатори відвели Десяти Заповідям визначну роль у християнському житті і навіть місце в катехізисах. Однак навіть у цих документах Закон Божий сприймався як частково авторитетний. Наприклад, лише через кілька абзаців після наголошення на важливості Десяти Заповідей для життя християнина Лютер дає коментар щодо заповіді про суботу. У «Великому катехізисі» Лютера зазначено, що субота є старозавітною постановою і не стосується християн, яких звільнив від неї Христос. Лютер, незважаючи на запропоновану ним реформу в теології, не міг повністю звільнитися від тягіння грецьких філософських передумов і традиційного християнського способу мислення.

У наш час диспенсационалізм знайшов ще одне виправдання для применшення важливості Божого Закону для християн, або спосіб применшити цю важливість. Основоположне вчення диспенсационалізму полягає в тому, що історія спасіння поділяється на кілька епох (диспенсацій), або періодів часу. Однак ця сегментація не є простою періодизацією чи поділом історії спасіння. Натомість у кожному із цих періодів (диспенсацій) Бог укладає окремий завіт з певною групою людей, даючи їм унікальне одкровення та іншу відповідальність, ніж у тих, хто уклав завіт з Богом раніше. Одна з цих епох (диспенсацій), тобто Закон, що охоплює період від Сінаю до смерті Ісуса, характеризується завітом і Законом, відкритими на Сінаї. Диспенсационалісти вважають, що Закон був відкритий або «доданий» лише Ізраїлю, а не іншим людям до Сінаю чи після Христа. Тому Закон Божий і субота не стосуються християн.

Усі ці способи применшення або відкидання Закону Божого зрештою призведуть до встановлення знаку звіра, до заміни Божого Закону людськими або демонічними законами навіть у рамках християнства. Отже, суботу буде замінено фальшивою суботою. Знак звіра точно відображає початковий намір і мету сатани у великій боротьбі: відкинути владу Бога і Його Закон та замінити їх власними, диявольськими владою і законом. Адвентисти сьомого дня вірять, що Бог доручив їм проголосувати Триангельську вістку, яка закликає людей повернутися до Божого Царства, прийняти Його Закон і дотримуватись його, відкинути знак сатани і влади його звіра та приєднатися до Божого народу останнього часу, котрий очікує скорого повернення Христа (див. Об'явл. 14:6–12). Тому адвентисти сьомого дня включили до «Основ віри» окремий розділ про Закон Божий:

«Великі принципи Божого Закону втілені в Десяти Заповідях та проілюстровані в житті Христа. Вони виражають любов Бога, Його волю й наміри стосовно поведінки та стосунків людини і є обов'язковими для всіх людей у будь-яку епоху. Ці Заповіді є основою Божого завіту з Його народом, а також мірилом у Божому суді. Через дію Святого Духа вони вказують на гріх, пробуджуючи почуття потреби в Спасителі. Спасіння відбувається

завдяки благодаті, а не ділам, а його плід – послух Заповідям. Цей послух розвиває християнський характер і приводить до відчуття благополуччя. Він є свідченням нашої любові до Господа та нашої турботи про ближніх. Послух віри демонструє силу Христа змінювати життя, а отже, зміцнює християнське свідчення» («Основи віри» №19, «Закон Божий». Режим до-ступа: <https://www.adventist.org/the-law-of-god>).

Ці фундаментальні переконання підкреслюють принаймні два важливі аспекти Божого Закону. *По-перше*, Закон Божий є відображенням характеру Бога та принципів Його Царства (див. Псал. 89:14). Відтак, Закон міститься в самому серці Небесної Святині, у ковчегу Завіту у Святому святих (див. Об'явл. 11:19). Тому Закон Божий є вічним і чинним для всіх людей у всі часи. Оскільки Бог, Його природа і характер не змінюються, Його Закон ніколи не змінювався; Сам Ісус Христос проголосив, що Він прийшов не змінити Закон, а виконати його (див. Матв. 5:17–19). Він не давав повноважень нікому зі Свого народу в будь-який період історії применшувати або змінювати Його Закон, повністю чи частково!

По-друге, Божий Закон відображає Божу природу любові й праведності, які закарбовані в принципах Його Царства. За словами Павла, «любов – це виконання Закону» (Римл. 13:10). Отже, Закон не можна протиставляти Євангелію чи спасінню. Закон не є, не був і не буде ворогом. Наші вороги – гріх і диявол. Закон Божий «святий, і заповідь – свята, праведна та добра» (Римл. 7:12). Спасіння відбувається завдяки Божій благодаті, його приймають вірою та отримують через віру. Однак спасіння – це результат дії Святого Духа, Котрий має на меті відновити нас до нашого початкового статусу дітей Божих, котрі досконало відображають Його любов і праведність.

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

1. Якщо ви проживаєте в нехристиянській країні, як послідовники вашої місцевої релігії розуміють поняття закону загалом і Божественного Закону зокрема? Як ви могли б пояснити Закон Божий своїм друзям у контексті вашої місцевої культури? Якщо ви живете в християнській

країні, як християни вашої країни ставляться до Божого Закону? Як ви можете поділитися з ними адвентистською вісткою про Божий Закон?

---

2. Сьогодні в більшості християнських країн ми можемо дискутувати щодо суботи як чинного Божого святого дня. А якщо ви живете в нехристиянській країні, то як можете пояснити своїм друзям істини про суботу, велику боротьбу та знак звіра?

---

3. Порівняйте моральний Закон із церемоніальним. У чому вони подібні та чим відрізняються? Що кожен із цих законів відкриває про Бога? Як кожен з них пов'язаний з Ісусом Христом?

Викриття спіритизму

Субота, 1 червня

Біблійні тексти для вивчення:

Матв. 10:28; Екл. 9:5; Ісаї 8:19, 20; Івана 11:11–14, 21–25; 1 Сол. 4:16, 17; Об'явл. 16:13, 14; Матв. 24:23–27; 2 Сол. 2:9–12.

Пам'ятний текст:

«Адже Сам Господь з наказом, при голосі архангела і при Божій сурмі, зійде з неба, – і першими воскреснуть померлі в Христі. Потім ми, живі, які залишимося, разом з ними будемо підхоплені на хмари, на зустріч з Господом у повітрі, – і так завжди будемо з Господом» (1 Сол. 4:16, 17).

Кілька десятків років тому з'явилися історії про так звані навколосмертні переживання (НСП). Люди, які померли, але потім повернулися до життя, давали неймовірні свідчення про те, що вони бачили й чули, будучи «мертвими». Тисячі таких історій були задокументовані й вивчені. У всьому

* Урок цього тижня ґрунтується на розділах 31–34 книги «Велика боротьба».

світі, зокрема й у християнському, мільйони людей вірять, що ці свідчення доводять: мертві насправді не мертві. Ця основоположна віра спиритизму є одним з найпоширеніших та найефективніших обманів сатани.

Насправді спиритизм бере свій початок ще в Едені, коли змії обманув Адама та Єву, стверджуючи: «Ні! Ви не помрете!» (Бут. 3:4). Упродовж усієї історії спиритизм набував різної форми, але завжди виходив із того, що життя продовжується навіть після смерті. Ця ідея також лежала в основі одного з найбільших хибних релігійних рухів ХІХ століття, коли сестри Фокс (пізніше визнані шахрайками) заявляли, що можуть отримувати відповіді від духів мертвих.

В останньому конфлікті на Землі сатана обмане мільйони людей за допомогою спиритичних феноменів. Книга Об'явлення повідомляє, що це один зі способів, яким він намагається здобути контроль над усім світом.

Мета цього уроку полягає в тому, аби показати: наш єдиний захист від сатанинських обманів останнього часу – особисті стосунки із Христом та ґрунтовне знання істин Біблії; зокрема й біблійного вчення про смерть, незалежно від того, що можуть підказувати нам наші очі, вуха і серця.

Неділя, 2 червня

СМЕРТЕЛЬНІ НАСЛІДКИ СПІРИТИЗМУ

Вигадка про те, що смерть – це лише вхід у нову стадію життя, ґрунтується на концепції природного безсмертя душі. Ця язичницька ідея проникла до Церкви на ранньому етапі, коли вона відійшла від своїх біблійних основ у спробі зробити свою віру зрозумілою для всього римського світу. «Теорія про безсмертя душі – одна з тих облудних теорій, яку Рим запозичив у язичників і запровадив у християнську релігію» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 549).

«Не бійтеся тих, хто вбиває тіло, душі ж убити не можуть; бійтеся більше того, хто може і душу, і тіло погубити в гесні» (Матв. 10:28). Що цей вірш відкриває нам про ймовірне безсмертя душі? _____

Господь заборонив Своему народові займатися окультизмом будь-якого роду. Вони не повинні були терпіти серед себе «ні заклинача, ні черевомовця, ні того, хто гадає, або викликає духів померлих...» (П. Зак. 18:11). Таких людей слід було побивати камінням до смерті (див. Левит 20:27). Покарання здається неймовірно суворим, але покликане захистити Ізраїль від поклоніння фальшивим богам.

Окультизм породжений дияволом. Він спокушає людей хибним поклонінням та підробляє справжні стосунки з Богом, але він ніколи не зможе задовольнити найглибші потреби серця. Спіритизм лежить в основі плану сатани захопити наш світ у полон омани. Однак Ісус Своїми благодаттю й могутністю звільняє бранців від ланцюгів цього зла.

Прочитайте Екл. 9:5; Йова 7:7–9; Ісаї 8:19, 20. Що ці біблійні уривки відкривають нам про смерть і спілкування з померлими? _____

Вірвання про те, що померлі відразу після смерті потрапляють на Небеса, ґрунтується не на Біблії. Воно існує так само давно, як і вчення про дотримання неділі, і так міцно закоренилося, що людям дуже важко відмовитися від нього. Намагаючись виправдати свої переконання, люди використовують кілька вирваних із контексту біблійних віршів. Однак це лжевчення не захистить їх від нав'язаного сатаною обману, особливо під час останньої кризи.

Чи намагалися ви пояснити стан мертвих іншим християнам? Якщо так, то на чому ґрунтувалися ваші пояснення?

Понеділок, 3 червня

СМЕРТЬ У СТАРОМУ ЗАВІТІ

Прочитайте Псал. 6:6; 1 Цар. 2:10; 11:43; 14:20. Що наведені вірші повідомляють про стан мертвих? _____

Старий Завіт не містить учення про безсмертя душі. Він також не повідомляє, що після смерті вірні возносяться до

вічного блаженства в раю, а невірні спускаються в пекло, де палає вічний вогонь. У Старому Завіті говориться, що смерть – це сон. У книзі Царів використовується вислів «спочили [тобто заснули] разом зі своїми батьками» для опису смерті патріархів. Псалмист називає смерть «вічним сном» (Псал. 13:4). Йов також говорить про смерть, як про сон: «Так людина... не пробудиться і не підведеться зі свого сну» (Йова 14:12).

Асаф назвав смерть воїнів Ассирійської армії сном (див. Псал. 76:6). Уявлення про мертвих як про безтілесних духів, котрі ширяють у повітрі та спілкуються із живими, – не біблійне, а язичницьке.

Нерозуміння істини про смерть робить нас уразливими для обману сатани. «До багатьох з'являться демонські духи під виглядом померлих родичів або друзів і звіщатимуть їм найнебезпечніші ересі. Ці відвідувачі впливатимуть на наші найніжніші почуття і чинитимуть чудеса, щоб надати більшої ваги й сили своїм словам. Ми повинні бути готовими зустріти їх біблійною істиною про те, що мертві нічого не знають, а ті, хто з'явився під їхнім виглядом, є не ким іншим, як демонськими духами» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 558, 559).

Прочитайте Дан. 12:2; Йова 19:25, 26. Які елементи вчення про стан мертвих додані в цих текстах?

Смерть – це спокій до дня воскресіння. У Біблії немає жодної згадки про безтілесні душі померлих, що ширяють поруч із живими та спілкуються з ними. Хоч язичники вірили у світ, сповнений духів померлих, патріархи й біблійні пророки розуміли, що смерть – це сон до дня воскресіння.

Хоч ми сумуємо за померлими, подумайте про померлих у Христі, так: коли приходить смерть, вони заплющують очі, а потім, незалежно від того, скільки часу пройде до повернення Ісуса, знову відкриють їх при Другому приході. І перша думка, яка може виникнути в них під час воскресіння: «Алілуя! Ісус справді скоро повернувся!», оскільки в смертному сні немає відчуття часу.

СМЕРТЬ У НОВОМУ ЗАВІТІ

Прочитайте Івана 11:11–14, 21–25; 2 Тим. 1:10; 1 Кор. 15:51–54; 1 Сол. 4:15–17. Як новозавітні описи смерті співвідносяться зі старозавітними? _____

І Старий, і Новий Завіти зображають смерть, як сон. У Біблії смерть уподібнена до сну щонайменше 53 рази. Новий Завіт долучає ще одну істину, на яку вже був натяк у Старому Завіті, а саме: славне воскресіння праведних при поверненні Христа.

Євангеліє наголошує: вічне життя можливе лише в Христі. Усі демони в пеклі не можуть позбавити віруючих упевненості у вічному житті. На хресті Спаситель переміг смерть. Могила більше не може тримати своїх жертв. Воскресіння Христа – гарантія того, що після Його повернення всі віруючі воскреснуть до вічного життя.

Апостол Павло пише: «Адже коли мертві не воскресають, то й Христос не воскрес. Якщо ж Христос не воскрес, тоді віра ваша марна: ви все ще у гріхах ваших. Тоді й ті, які впокоїлися в Христі, загинули!» (1 Кор. 15:16–18). Чи мають ці тексти будь-який сенс, якщо душі померлих уже перебувають у небесному раю? Що Павло має на думці, говорячи, що люди, «які впокоїлися в Христі, загинули!», якщо вони насправді вже на Небесах?

Фактично Павло наголошує: воскресіння Христа – основа нашого воскресіння і без воскресіння «віра ваша марна: ви все ще у гріхах ваших», а мертві застаються в землі й гинуть.

Ці вірші чудово поєднуються з іншими біблійними текстами про нашу надію на воскресіння після повернення Ісуса, коли ми отримаємо нетлінну, непорочну і нев'яучу спадщину, яка зберігається на Небесах (див. 1 Петра 1:4). Новозавітні віруючі з нетерпінням чекали на Прихід Христа й воскресіння мертвих, і ця надія надихала їх залишатися вірними в життєвих випробуваннях.

Чому істина про воскресіння дарує велику надію християнам? На що ми могли б сподіватися, якби, знаючи про Голгофський хрест і смерть Ісуса, нічого не знали б

про Його воскресіння? Чому воскресіння – надважлива істина для нашої віри?

Середа, 5 червня

СПІРИТИЗМ В ОСТАННІ ДНІ

(Частина 1)

Прочитайте Матв. 24:5, 11, 24; 2 Сол. 2:7–9; Об’явл. 13:13, 14; 16:13, 14. З яким обманом люди зіткнуться в останній час?

Безпосередньо перед Другим приходом Ісуса диявол використовуватиме великі ознаки й чудеса, щоб звести безліч людей. Коментуючи оманливу силу демонічних духів, Анхель Родрігес робить промовисту заяву: «Їхня сила переконання полягає не в змісті їхнього послання, а в силі надприродних проявів, названих “ознаками” й “чудесами”. Отже, ці ознаки апелюють до афективної* сторони людини, а не до її дискреційних** та раціональних здібностей. Факт, що ці ознаки здійснюють біси, свідчить: єднальна сила послання трьох бісів [дракона, звіра і лжепророка] носить спіритичний характер, Бог не є їхнім джерелом або основою. У міру того, як світовий конфлікт наближається до завершення, на арену людської історії безпрецедентним чином вийде демонічна сила. Спіритизм, основою якого є небіблійне вчення про безсмертя душі, майже захопить світ у полон».

Чому небезпечно довіряти своїм емоціям? Яку роль вони відіграють у нашому досвіді віри? Як сатана може впливати на наші почуття? _____

«Сатана давно готується до своєї останньої спроби звести світ... Він торував шлях до появи спіритизму – шедевр у його

*Афект – надто сильний і відносно короткочасний за тривалістю емоційний процес; дії та вчинки людина здійснює за особливою емоційною логікою, а не за логікою розуму.

**Дискреція – рішення людиною якогось питання на власний розсуд.

звальної сили. Він ще не досяг повного здійснення своїх задумів. Це станеться в останній час... За винятком тих, кого збереже сила Божа через віру в Його Слово, увесь світ буде втягнутий у цей обман. Фатальне почуття безпеки заколисує людей, вони прокинуться тільки тоді, коли зливатиметься гнів Божий» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 562).

Наша єдина безпека – в Ісусі та Його Слові. Неважно зрозуміти, як мільйони, навіть мільярди людей, котрі не розуміють стану померлих, будуть захоплені різними оманами, пов'язаними з ідеєю про те, що мертві продовжують жити після смерті.

Від яких поширених обманів навіть зараз захищені ті, хто розуміє, що мертві сплять?

Четвер, 6 червня

СПІРИТИЗМ В ОСТАННІ ДНІ

(Частина 2)

Наша надія на спасіння корениться в Христі. Його простягнуті з любов'ю руки пропонують нам прийняти Його безмежно дорогоцінну жертву. Незабаром Христос повернеться, щоб заявити про Свої права. У Посланні до Тита 2:13 Другий прихід Христа названий «блаженною надією».

Мета сатани – зруйнувати цю надію. Він чинитиме ознаки й чудеса, аби відвести людей від біблійної істини про спасіння в Христі.

«Тут терпіння святих, які бережуть Божі заповіді та віру Ісуса!» (Об'явл. 14:12). В останній битві сатана зробить усе можливе, щоб перешкодити людям дотримуватися Божих заповідей і мати «віру Ісуса». Отже, необхідно обережно ставитися до будь-якого вчення, навіть якщо воно супроводжується ознаками й чудесами, адже воно може відвернути нас від цих двох характеристик народу Останку.

Прочитайте Матв. 24:23–27; 2 Кор. 11:13, 14; 2 Сол. 2:9–12. Що ці уривки говорять про спокусливу силу і манеру роботи сатани?

В останній час сатана здійснить свій останній обман: «Незабаром на небі з'являться страшні надприродні знамення, викликані нечистими духами, що здатні творити чудеса. Духи бісівські вийдуть до царів землі і до всього світу, щоб заманити їх у тенета обману і переконати об'єднатися із сатаною в його останній битві проти небесного правління. У такий спосіб будуть зведені як правителі, так і піддані. З'являться люди, що видаватимуть себе за Христа, претендуючи на титул і поклоніння, які належать тільки Спасителеві світу. Вони творитимуть дивовижні чудеса зцілення і запевнятимуть, що мають відкриття з Неба. *Проте ці відкриття суперечитимуть свідченню Святого Письма.*

Заключним актом цієї великої драми спокуси буде спроба сатани видати себе за Христа. Церква давно вже заявляла, що чекає Приходу Спасителя як здійснення своїх надій. І великий обманщик створить видимість Приходу Христа. У різних частинах світу сатана з'являтиметься серед людей як велична істота в осяйному блиску, нагадуючи собою Сина Божого, описаного Іваном у книзі Об'явлення (1:13–15). Слава, яка оточуватиме сатану, перевершить усе, що будь-коли бачили очі смертної людини» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 623–624, курсив автора посібника).

Чому розуміння істин про Другий прихід Христа і стан померлих надзвичайно важливе для нас?

П'ятниця, 7 червня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Нас попереджали: «До багатьох з'являться демонські духи під виглядом померлих родичів або друзів і звічатимуть їм найнебезпечніші ересі. Ці відвідувачі впливатимуть на наші найніжніші почуття і чинитимуть чудеса, щоб надати більшої ваги й сили своїм словам. Ми повинні бути готовими зустріти їх біблійною істиною про те, що мертві нічого не знають, а ті, хто з'явився під їхнім виглядом, – це демонські духи.

Ми наближаємося до “години випробування, що має прийти на Всесвіт, аби випробувати мешканців Землі” (Об'явл.

3:10). Тоді всі, чия віра не ґрунтується на міцному фундаменті Слова Божого, будуть зведені й переможені. Сатана діє “з усякою оманю неправди” (2 Сол. 2:10), щоб підкорити собі синів людських, а його звабна сила постійно зростатиме. Проте він зможе досягнути своєї цілі лише тоді, коли люди добровільно піддадуться його спокусам. Хто щиро прагне пізнати істину та послухом очистити свою душу, роблячи усе можливе, щоб приготуватися до боротьби, той знайде в Бозі праведності надійний захист. “Оскільки ти зберіг слово Мого терпіння, то Я і тебе збережу...” (Об’явл. 3:10), – обіцяв Спаситель. Він радше пошле всіх небесних ангелів охороняти Свій народ, ніж допустить, щоб хоч одна душа, яка довірилася Йому, була переможена сатаною» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 558, 559, 560, 561).

Питання для обговорення:

1. Які тонкі спіритичні дії може використовувати сатана для впливу на розум? Яку роль у цьому відіграють ЗМІ?

---

2. Як ви можете поділитися своєю вірою з другом, котрий нещодавно втратив близьку людину і вірить, що вона перебуває на Небесах? Що доречно або недоречно говорити в такій ситуації?

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД**Пам'ятний вірш:****1 Сол. 4:16, 17.****Біблійні тексти для дослідження:****Матв. 10:28; Екл. 9:5; Ісаї 8:19, 20; Івана 11:21–25; 1 Сол. 4:16, 17; Матв. 24:23–27; Об'явл. 16:13, 14; 2 Сол. 2:9–12.**

ВСТУП: спіритуалізм* є частиною плану диявола з просування його теорії про те, що ми боги і можемо жити без Бога. Отже, спіритуалізм – це засіб диявола для утримання людства на його боці у великій боротьбі. Підтримувати будь-яку форму спіритуалізму означає залишатися на боці диявола. Щоб просувати спіритуалізм, диявол змінив біблійне визначення смерті та біблійне вчення про природу людини. Ці фальшиві доктрини закладають основу для хибного вчення про те, що ми вічні й незнищенні та продовжуємо існувати навіть після смерті. Як наслідок, цей обман відкриває двері небезпечній вірі в те, що після смерті ми можемо продовжувати спілкуватися з іншими людьми і навіть з ангелами.

Рух європейського Просвітництва розпочав тривалу важку боротьбу за викорінення всіх середньовічних форм спіритуалізму, зокрема й спілкування з мертвими. Однак Просвітництво зазнало невдачі в цьому прагненні. Згідно з біблійним пророцтвом, спіритуалізм уразить людство з повною силою наприкінці часів, готуючи жителів Землі до останнього великого обману у великій боротьбі. Ось чому Божий народ покликаний відкрити людям

---

*Спіритуалізм – релігійно-ідеалістичне філософське вчення, яке визнає дух сутністю і першоосновою світу, заперечує можливість пізнання матерії та підміняє знання сліпою вірою в духів (*прим. перекладача*).

істину про справжню природу й наміри спіритуалізму, а також проголошувати біблійні вчення про природу людини, природу смерті та справжню надію людства. Наша надія ґрунтується не на хибному уявленні про безсмертну душу, а на впевненості у воскресінні Ісуса Христа та на вічних стосунках із Ним.

Теми уроку: це дослідження зосереджене на трьох основних темах:

1. Справжні суть і наміри спіритуалізму в контексті великої боротьби полягають у тому, щоб увести людство в оману та змусити його вступити в безпосередні стосунки з демонічними силами.
2. Біблія навчає, що людина – це єдина цілісна істота; що перша смерть – це тимчасовий сон, а друга смерть – повне знищення.
3. Справжня надія, яку дає нам Слово Боже, це воскресіння цілісного людського ества та вічні стосунки з Богом.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Визначення та історичні передумови

Сучасний спіритуалізм – це релігійне та/або філософське переконання, що смерть не є кінцем людського існування. Спіритуалізм стверджує, що дух зберігається як неземна, нематеріальна, вічна, безсмертна душа. Після смерті ці душі чи духи продовжують розвиватися й еволюціонувати, швидко просуваючись до інших вимірів та рівнів існування і знань. Люди, які все ще перебувають у своїх тілах, можуть контактувати із цими духами, просячи допомоги та керівництва. Такі контакти можуть здійснюватися через спеціальних осіб, таких як медіуми. Або можна особисто зв'язатися з духами завдяки навчанню та практиці.

Загалом вважається, що сучасний спіритуалізм виник у містечку Гайдсвіл, штат Нью-Йорк, 31 березня 1848 року завдяки сестрам Фокс, котрі стверджували, що з ними спілкувався дух за допомогою коду постукування. 1888 року одна із сестер розповіла, що усі ці постукування були розіграшом, але 1889 року вона відмовилася від свого зізнання. Незважаючи

на величезні скандали, пов'язані із шахрайством, спіритуалізм поширився в Північній Америці. До кінця XIX століття кілька мільйонів американців середнього й вищого класу вважали себе спіритуалістами.

Тим часом, у 1850-х роках, Іпполит Леон Денізар-Рівайль, французький педагог, відомий під псевдонімом Аллан Кардек, розвинув спіритизм. Спіритизм навчає, що люди є втіленням та реінкарнаціями безсмертних духів, які населяють трансцендентну сферу. Спіритизм вірить у реінкарнацію вічної душі, а спіритуалізм вірить у вічність душі, не приймаючи концепції реінкарнації. Хоч усі спіритисти є спіритуалістами, не всі спіритуалісти є спіритистами. Незважаючи на те, що між цими спіритуалістичними рухами є певні розбіжності, їх усіх об'єднує одна віра: безсмертя душі та можливість спілкування з духами померлих. У другій половині XIX століття все більше освічених еліт Європи прийняли або спіритуалізм, або спіритизм, розвиваючи сучасний західний окультизм. Вони організовувалися в численні товариства й асоціації, видаючи чимало книг і статей з езотеричних знань та магії.

Безсмертя душі

Сучасні західні спіритуалісти не стверджують, що їхня віра в безсмертя душі є новою. Навпаки, вони охоче визнають, що ці «знання» походять від предків. Справді, концепцію безсмертя душі можна простежити до спокуси Єви змієм в Еденському саду. Пізніше ця фальшива теологія поширилася по всьому світу, проникаючи в цілі культури та створюючи цілі релігії, такі як шаманізм, синтоїзм, індуїзм, буддизм, вуду та інші місцеві й регіональні язичницькі релігії.

Безсмертя душі було основою грецької філософії, особливо піфагореїзму, платонізму, арістотелізму, середнього платонізму та неоплатонізму. Маніхейство і гностицизм також побудовані на тій самій концепції. На превеликий жаль, через синкретизм із грецькою філософією концепція безсмертя душі також проникла в християнство. Тому, навіть якщо багато християнських деномінацій сьогодні засудило спіритизм, будь-яка християнська церква, котра продовжує міцно три-

матися концепції безсмертя душі, є особливо уразливою для спиритуалізму й окультизму. Унаслідок цього деякі церкви, зокрема Римо-католицька та Православна, розвинули цілий культ святих, які нібито можуть чути молитви й відповідати, захищаючи та направляючи тих, хто звертається до них. Протестантські реформатори відкидали культ святих; однак концепція безсмертя душі закріпилася в більшості протестантських деномінацій, потенційно відкриваючи їх для спиритуалістичних впливів.

Тут необхідно згадати про два важливих спостереження. *По-перше*, заслуговує на увагу те, що сучасний спиритуалізм виник точно в той самий період і в тій самій місцевості, де зародився міллеритський адвентизм: на північному сході Сполучених Штатів у 1840-х роках. Ця поява була спробою диявола передбачити та дискредитувати Божу справу з проголошення Другого приходу Ісуса та Триангельської вістки. Бог проголосив цю вістку через Церкву останку, що було підтверджено через дар Духа пророцтва. Одним із завдань Церкви адвентистів було закликати людей відкинути язичницьку віру в безсмертя душі. Адвентистська Церква також закликала світ повернутися до біблійного вчення про цілісну людину. Адвентисти також переконували людство покладати надію на життя після смерті, але не в якості безсмертної душі, а на воскресіння, яке принесе Ісус під час Свого Другого приходу.

По-друге, європейське Просвітництво або модернізм, з його акцентом на науці, науковій освіті й технології, обіцяло людству винищення забобонів, магії, чаклунства та будь-якого контакту з надприродним. Можливо, єдиним «успіхом» модернізму в цьому плані було підірвати віру в християнського Бога в країнах Заходу. Утім, модернізму так і не вдалося викоринити надприродне із західного суспільства. У результаті західне суспільство стало секулярним та атеїстичним, не звільнившись від спиритуалізму. Навпаки, друга половина XIX століття відома як одне з найбільших відроджень в історії спиритуалізму, спиритизму, окультизму, чаклунства та магії. Наприкінці XX століття сам модернізм боровся за виживання, оскільки діти-постмодерністи були завалені окультними історіями, — у формі книг, мульт-

фільмів і фільмів, — сповненими надприродних сил, магії, чаклунства та спілкування з мертвими.

Сьогодні також те, що відоме як передсмертні переживання, є ще одним проявом цього самого принципу. І, на жаль, навіть багато християн сприймають це як доказ того, що померлі відразу починають жити в іншій сфері існування.

Спіритуалізм і велика боротьба

Яка роль спіритуалізму в стратегії диявола в умовах великої боротьби? Просуваючи спіритуалізм, диявол хоче пояснити та підтвердити свій фундаментальний обман, який поклав початок великій боротьбі, а саме:

- Бог не єдиний Бог, усі ми є богами;
- ми маємо життя в самих собі;
- ми маємо складову нашого ества (душу), яка є духовною (нематеріальною, неземною), незнищенною, безсмертною та вічною;
- ми морально автономні.

Гріхопадіння людства принесло незрівнянні страждання, руйнування і смерть, емпірично доводячи, що диявол неправий. У цій ситуації люди мали б справедливо засумніватися в тезі сатани про те, що повстання проти Бога призведе не до смерті, а до іншого, божественного рівня існування та свідомості. Отже, спіритуалізм у різних формах є спробою диявола переосмислити смерть і підтвердити, що вмирає лише тіло, а душа переходить до вищої форми життя.

Диявол також використовує спіритуалізм, щоб заманити або підштовхнути людей до безпосередньої особистої зустрічі з ним та його демонами. Біблія чітко відкриває, що за спіри-тичними явищами, як і у випадку з ідолопоклонством, стоять самі демони (див. 1 Кор. 10:20). Ці зустрічі небезпечні не лише тому, що вони оманливі (див. Івана 8:44) і породжують нечистоту (див. Марка 5:2), але й тому, що вони часто призводять до одержимості демонами – ситуації, коли демони контролюють і поневолюють людей. З різних причин і в рамках своєї стратегії демони не можуть володіти всіма або контролювати всіх однаково. Проте демонічні сили постійно вигадують безліч

різноманітних пасток, щоб захопити якомога більше людей, котрі стануть на їхній бік у великій боротьбі. Апостол Петро попереджає нас, що наш «ворог – диявол – ходить і ричить, мов лев, шукаючи, кого б поглинути» (1 Петр. 5:8).

Сила Христа

Незважаючи на зусилля диявола, зцілення Христом людей, одержимих демонами (наприклад, див. Луки 8:26–33; Матв. 12:45), продемонструвало Його силу визволити нас від контролю сатани. Адвентисти сьомого дня проголошують перемогу Христа не лише в кінці великої боротьби, але тут і зараз, у її розпал. Тому на сесії Генеральної конференції 2005 року в Сент-Луїсі, штат Міссурі, Церква адвентистів сьомого дня проголосувала за додаткові «Основи віри» № 11, які точно висвітлюють цей момент:

«Своєю смертю на хресті Ісус переміг сили зла. Той, Хто підкорив злих духів під час Свого земного служіння, зруйнував їхню владу і зробив неминучою їхню остаточну загибель. Перемога Ісуса дає нам перемогу над злими силами, які все ще прагнуть контролювати нас, коли ми ходимо з Ним у мирі, радості й упевненості в Його любові. Тепер Святий Дух перебуває в нас і наділяє нас силою. Постійно віддані Ісусові як нашому Спасителю і Господу, ми звільнені від тягаря наших минулих учинків. Ми більше не живемо в темряві, у страху перед злими силами, у незнанні та безглуздості нашого колишнього способу життя. У цій новій свободі в Ісусі ми дедалі більше уподібнюємося до Нього в характері, щодня спілкуючись із Ним у молитві, споживаючи Його Слово, співаючи Йому хвалу, збираючись разом для поклоніння та беручи участь у місії Церкви. Ми також покликані наслідувати приклад Христа, милосердно служачи фізичним, розумовим, соціальним, емоційним і духовним потребам людства. Коли ми присвячуємо себе сповненому любові служінню людям та свідченню про Його спасіння, Його постійна присутність з нами через Духа перетворює кожную мить і кожне завдання на духовний досвід» («Основи віри» №11, «Зростання у Христі». Режим доступу: <https://www.adventist.org/growing-in-christ>).

Спочатку ці «Основи віри» були зумовлені ситуацією в деяких частинах світу, таких як Азія та Африка, де християни загалом і навіть деякі адвентисти не розуміли, що Святе Письмо відкидає всі окультні практики. Крім того, навіть якщо адвентисти в тих регіонах і розуміли, що Біблія виступає проти всіх спіритуалістичних практик, вони не наважувалися звільнитися від цих практик і вчень, оскільки боялися помсти духів. Крім того, спіритуалізм, спіритизм і окультизм — усе це реалії, поширені не лише в Африці та Азії, але й у всьому світі. Отже, «Основи віри» № 11 призначені для всіх людей. Незалежно від наших культурних та соціальних передумов, усі люди потребують однієї й тієї самої вістки Євангелія: «Мої вівці слухаються Мого голосу, і Я знаю їх, і вони йдуть за Мною, і Я даю їм вічне життя, і вони не загинуть повік, і ніхто не забере їх з Моїх рук. Мій Отець, Який дав їх Мені, є більший від усіх, і ніхто не може забрати їх з руки Мого Отця» (Івана 10:27–29).

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

1. Що люди у вашій культурі думають про природу людини та смерть? Як ви можете поділитися з ними біблійною істиною про смерть?

---

2. Що люди у вашій культурі думають про пекло? Що ви і ваша громада можете зробити у вашому суспільстві, аби поширювати біблійне вчення про пекло?

Наближається **КОНФЛІКТ**

Субота, 8 червня

Біблійні тексти для дослідження:

Об'явл. 14:7, 9, 12; 4:11; 13:1, 2; 12:3–5, 17; 13:11–18.

Пам'ятний текст:

**«Освяті їх істиною [Своєю]! Твоє Слово – то істина»
(Івана 17:17).**

Відносно новий медичний пристрій під назвою «Біочіп», або «Чіп Veri», розміром з рисове зерно можна імплантувати пацієнтові під шкіру. Біочіп містить інформацію про історію хвороби пацієнта, яку потім можна отримати, провівши зовнішнім сканером по ділянці тіла пацієнта, куди імплантований Біочіп. Деякі християни вбачають у цьому частину «змови» з метою закарбувати в людях знак звіра. Для інших знак звіра пов'язаний зі штрих-кодом на упаковках з

* Урок цього тижня ґрунтується на розділах 35, 36 книги «Велика боротьба».

**Ілюмінат – таємне товариство, засноване з метою досягти панування людини над своїми пристрастями через освіту й моральне вдосконалення.

їжею або із загадковим числом на доларових купюрах, яке приблизно дорівнює 666. Декотрі люди асоціюють число звіра з масонським орденом, ілюмінатами**, чорними гелікоптерами ООН та самою Організацією Об'єднаних Націй.

Мета уроку цього тижня – показати, що майбутній конфлікт буде зосереджений на питанні поклоніння. Сатана кине виклик авторитетові Бога, намагаючись скасувати Божий Закон. Центром глобального конфлікту щодо поклоніння стане четверта заповідь. Сатана ненавидить суботу, оскільки ненавидить Творця. Він використовує насильство, тиск, владу, щоб зруйнувати нашу відданість Христові. Відбудеться зіткнення різних поглядів з приводу справжнього та хибного дня поклоніння. Останній заклик Бога – це заклик бути вірними Христу, незважаючи на переслідування, економічний бойкот, ув'язнення та смертний вирок. Цей урок ясно показує, що Ісус Христос достатньо могутній, аби провести нас через останній конфлікт на Землі.

Неділя, 9 червня

ОСТАННІЙ КОНФЛІКТ У КНИЗІ ОБ'ЯВЛЕННЯ

Книга Об'явлення – це значно більше, ніж загадкові символи, дивовижні звірі та надзвичайні образи. Вона містить вічні істини, які люблячий Бог дав поколінню останнього часу. Конфлікт між Христом і сатаною почався на Небі через питання поклоніння та прийде до своєї остаточної кульмінації через те саме питання.

Порівняйте тексти Об'явл. 14:7, 9 та 4:11. Що повідомляє книга Об'явлення про космічний конфлікт між добром і злом?

У книзі Об'явлення питання поклоніння й Сотворіння нерозривно пов'язані. Текст Об'явл. 14:7 закликає нас поклонятися Богові-Творцеві. На тлі теорії еволюції, яка штурмом захопила світ за останні два століття, субота є вічним нагадуванням про нашу ідентичність. Субота постійно підтверджує: ми створені

Богом і наш Творець гідний нашої вірності й поклоніння. Це одна з причин, через яку диявол так ненавидить суботу.

Прочитайте Об'явл. 12:17; 14:12. Як поклоніння Творцеві стане випробуванням вірності в останній час?

Поклоніння Творцеві через дотримання Божих Заповідей прямо протилежне поклонінню звірові. Наприкінці часу Бог матиме людей, вірних Йому всупереч найбільшому опору та найзапеклішим гонінням в історії.

«Субота стане великим випробуванням вірності, тому що цей пункт істини зазнає особливих нападок. Коли люди будуть піддані останньому випробуванню, тоді буде проведена й розмежувальна лінія між тими, хто служить Богові, і тими, хто не служить Йому. У той час як дотримання фальшивої суботи згідно з державним законом буде доказом вірності владі, котра вороже ставиться до Бога, дотримання біблійної суботи, на знак послуху Божому Законові, стане свідченням вірності Творцеві» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 605, 606).

У тексті Об'явл. 14:12 говориться, що ці віддані послідовники Спасителя матимуть «віру Ісуса». Віра Ісуса настільки глибока й міцна, що довіряє навіть тоді, коли не може бачити, та не вагається, коли не може збагнути. Цей дар Ісуса ми отримуємо вірою, він проведе нас через прийдешній конфлікт.

Субота, сьомий день тижня, була встановлена Богом-Творцем ще в Едемі. Отже, намагатися узурпувати її, як це робив Рим (див. Дан. 7:25), означає намагатися узурпувати владу Бога на фундаментальному рівні. Як ця істина допомагає нам зрозуміти, чому питання поклоніння в суботу викликати такі суперечки в останній час?

Понеділок, 10 червня

МАЙБУТНЯ КРИЗА

Пророцтво про знак звіра в Об'явл. 13 говорить нам про найлютішу і найважчу стадію боротьби сатани проти Бога. Коли Ісус помер на хресті, ворог зрозумів, що він переможений, про-

те сповнений рішучості забрати із собою якнайбільше жертв. Його перша стратегія в цій кампанії – обман. Коли обман не працює, він вдається до сили. Саме він ініціюватиме указ про те, що всім, хто відмовиться поклонитися звірові або отримати його знак, буде оголошено смертний вирок.

Релігійні переслідування не є чимось новим. Вони тривають, відколи Каїн убив Авеля за те, що він послушався Божого повеління. Ісус сказав, що гоніння триватимуть до Його Другого приходу.

Прочитайте Івана 16:2; Матв. 10:22; 2 Тим. 3:12; 1 Петра 4:12. Що пережила новозавітна Церква і як це стосується Христової Церкви останнього часу?

Протягом усієї християнської історії гоніння були звичайним явищем. Вони відбувалися в язичницькому Римі, але особливо жорстоких переслідувань зазнали християни середньовічної церкви, які дотримувалися Біблії. Знак звіра – лише остання ланка в цьому пекельному ланцюгу. Як і в минулі століття, переслідування мають на меті примусити всіх підкорятися певному набору вірувань та затвердженій системі поклоніння.

Пророцтво зазначає, що переслідування розпочнеться з економічних санкцій: ніхто не зможе ні купувати, ні продавати, якщо не матиме знака відступницької релігійної влади. Кожному, хто відмовиться отримати цей знак, зрештою буде оголошено смертний вирок (див. Об'явл. 13:15, 17).

Диявол уже готує так званих християн до одержання знака звіра в останній час, спонукуючи їх іти на компроміси у своєму житті. Коли здається, що весь світ зі здивуванням та захопленням спостерігає за звіром (див. Об'явл. 13:3), раптом картина змінюється, і пророча камера фокусується на Божому народі. Текст Об'явл. 14:12 свідчить про це: «Тут терпіння святих, які бережуть Божі заповіді та віру Ісуса!». Божий народ живе життям послуху Господу. Завдяки Його благодаті вони твердо стоять, коли всі навколо них вагаються. Коли світ іде за звіром, вони «йдуть слідом за Агнцем, куди б Він не йшов»

(Об'явл. 14:4). Силою Христа вони перемагають сили пекла, які об'єдналися проти них.

Як ми досліджували в уроці 9, основний конфлікт між добром і злом відбувається через поклоніння. Звір використовує обман, а коли це не вдається, – силу.

**Як можуть економічні санкції поставити під загрозу до-
тримання нами суботи?**

Вівторок, 11 червня

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗВІРА

(Частина 1)

Прочитайте Об'явл. 13:1, 2. Звідки з'являється цей звір і хто дає йому владу? _____

Книга Об'явлення ідентифікує дракона/змія насамперед як сатану. У текстах Об'явл. 12:3–5 зазначено, що дракон намагався знищити «Дитину чоловічої статі», але пізніше «взяте було її Дитя до Бога і до Його престолу». Диявол, який діяв через язичницький Рим, намагався знищити Христа (див. Матв. 2:16–18). Для досягнення своєї мети заклятий ворог Бога й людини діє через політичні та релігійні інституції.

Про силу звіра сказано: «І змій дав йому свою силу, і свій престол, і велику владу» (Об'явл. 13:2). Це пророцтво точно виповнилося через сотні років, коли римський імператор Костянтин переніс свою столицю з Риму до міста, названого Константинополем (у сучасній Туреччині). Це створило вакуум влади в колишній резиденції цезарів, в імперському місті Римі. Отже, язичницький Рим став місцем перебування звіра і віддав йому свою столицю.

Ісаак Бекус заявив: «Перенісши резиденцію імперії до Константинополя, Костянтин дав можливість римському єпископові піднятися над усіма людьми на Землі і над Богом Небесним» (*The Infinite Importance of the Obedience of Faith, and of Separation from the World*. Р. 16). Згідно з Томасом Гоббсом, «папство є не що інше, як примара померлої Римської імперії, що сидить у короні на її могилі» (*Leviathan*. New York: Oxford

University Press. 1996. P. 386). Ретельний аналіз свідчить, що морський звір з Об'явл. 13 – це відступницька релігійна сила, яка піднімається з Риму і стає всесвітньою системою поклоніння (див. Об'явл. 13:3, 4). Цей звір не є людиною, це релігійна організація, яка підмінила істину Слова Божого людськими постановами.

Прочитайте Об'явл. 13:1, 6. Яке ключове слово використане в текстах для позначення сили звіра? _____

_____

_____

Біблія визначає богозневагу в Івана 10:33 та Луки 5:21 двома прикладами: (1) людина, яка вдає або заявляє, що вона Бог, (2) людина, яка претендує на владу прощати гріхи. Ці звинувачення були несправедливими щодо Христа, оскільки Він справді Бог, отже, має право прощати гріхи. У римського папства є дві відмітні доктрини, які Біблія називає богозневагою, а саме: 1) його священники мають право прощати гріхи; 2) папа має прерогативи Бога на Землі.

Середа 12 червня

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗВІРА

(Частина 2)

Божі діти не поклоняються звірові, натомість знаходять найбільшу радість і найвищу насолоду в поклонінні Богові. Їхній послух походить із серця, сповненого любов'ю. Вони віддані Йому, бо знають, наскільки Він відданий їм.

Прочитайте Об'явл. 13:5. Які особливості, зазначені в наведеному тексті, ідентифікують звіра? _____

_____

_____

Як ми вже говорили в уроці 4, Бог дав нам ключ до розуміння пророчого часу: один пророчий день дорівнює одному буквальному року (див. Чис. 14:34; Єзек. 4:6). Якщо 42 місяці помножити на 30 днів (згідно з єврейським календарем), ми отримаємо 1260 пророчих днів, або буквальних років.

Папство мало великий вплив упродовж періоду від 538 до 1798 року н. е. Коли 1798 року наполеонівський генерал Берт'є взяв папу в полон, тоді закінчився період папського панування і виповнилося пророцтво: «Той, хто в полон веде, в полон і піде» (Об'явл. 13:10). Удар, якого зазнало папство, був надзвичайно серйозним, але не смертельним. Згідно з Об'явл. 13:12, смертельна рана зцілиться. Вплив папства знову відчуватиметься в усьому світі.

Сьогодні світові лідери вітають понтифіка як посла Римської церкви та регулярно відвідують його у Ватикані. У світі безпрецедентної нестабільності римський понтифік став загально визнаним моральним лідером світу, здатним об'єднувати людей. Під час своєї промови 6 червня 2012 року перед більш ніж п'ятнадцятьма тисячами людей, які зібралися на площі Святого Петра в Римі, Папа Бенедикт XVI заявив: «Неділя – це день Господа і чоловіків та жінок, день, коли кожен повинен мати можливість бути вільним, вільним для сім'ї й вільним для Бога. Захищаючи неділю, ми захищаємо людську свободу». У книзі «Велика боротьба» ясно показано, до чого зрештою приведе цей рух: «Шанувальники біблійної суботи будуть проголошені ворогами закону й порядку, руйнівниками моральних засад суспільства, котрі призводять до анархії та морального занепаду, накликають суди Божі на Землю. Їхні сумнівність і вірність будуть представлені як упертість, непокора й неповага до влади. Їх будуть оскаржувати як ворогів влади. Церковні служителі, котрі заперечують вимоги Божественного Закону, говоритимуть з кафедри про обов'язок кожної людини коритися владі як призначеному Богом авторитету. На законодавчих зборах і в судах виконавці Заповідей Божих будуть виставлені у фальшивому світлі та засуджені» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 591, 592).

Хоч важко зараз уявити собі щось подібне, але подивіться, як швидко змінюється наш світ. Що ці зміни мають сказати нам про те, наскільки швидко можуть відбутися події останнього часу?

ЗВІР ІЗ ЗЕМЛІ

Прочитайте Об'явл. 13:11–18. Чим цей другий звір відрізняється від першого звіра, який виходив з моря?

Перший звір вийшов з моря, другий звір виходить «із землі». Море символізує «народи, люди, племена й народності» (Об'явл. 17:15). Отже, земля символізує малонаселену частину світу. Другий звір з'являється ближче до кінця пророчого періоду, упродовж якого перший звір володарює (див. Об'явл. 13:5). Тобто другий звір набуває популярності близько 1798 року.

Сполучені Штати Америки точно відповідають цьому опису. Вони оголосили про свою незалежність 1776 року, прийняли свою Конституцію 1789 року, а до кінця XIX століття були визнані світовою державою.

Далі читаємо: «Він мав два роги, такі як у ягняти, але говорив, як змії» (Об'явл. 13:11). Роги в біблійних пророцтвах символізують владу, політичну силу. На відміну від першого звіра, цей звір не має корони на рогах, а це свідчить про те, що другий звір – не монархія. Два роги уособлюють два основні принципи, які є джерелом влади й успіху США, – політичну та релігійну свободи.

Прочитайте Об'явл. 13:11, 12. Який контраст ви бачите в другому звірі?

Ця лагідна, схожа на ягня нація зрештою заговорить, як дракон. Вона діє «всією владою першого звіра» та відмовляється від своїх принципів релігійної свободи, «і робить так, щоби земля і ті, хто живе на ній, поклонилися першому звірові» (Об'явл. 13:12). Сполучені Штати очолять цей рух; вони примушуватимуть усіх жителів Землі поклонитися першому звірові, визнаючи духовну і світську владу папства. Сполучені Штати створять образ звіра – союз церкви й держави – та від усіх вимагатимуть поклонитися цьому образу.

Дивовижно ось що: коли Сполучені Штати вперше були ідентифіковані як звір із землі, вони й близько не були схожі на того військового й економічного гіганта, яким стали і залишаються зараз.

Подумайте про політичну нестабільність в Америці сьогодні. Як це може сприяти виконанню пророцтва про звіра з ягнчими рогами? _____

П'ятниця, 14 червня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Поклоніння звірові та його образу перегукується з розділом 3 книги Даниїла, де описано, як цар Вавилону наказав Шадраха, Мешаху та Авед-Него вклонитися золотому бовванові, інакше їх укинуть до розжареної печі. Стародавній Вавилон, сучасний Вавилон – ідея одна: питання поклоніння. Справжнє поклоніння походить з розуму, навченого Божому Слову, із душі, перетвореної любов'ю Христа, і серця, сповненого Його Духа. Тоді ми не будемо пристосовуватися «до цього віку» (Римл. 12:2), а житимемо за волею Божою, відкритою в Його Слові. Це наша єдина безпека!

«Бог ніколи не творить насильства ні над волею, ні над сумлінням людини; сатана ж, навпаки, постійно вдається до насильства й жорстокості, щоб підкорити тих, кого не може звести в інший спосіб. Застосовуючи залякування й насильство, він прагне заволодіти сумлінням, домогтися поваги до себе і поклоніння. Для досягнення цього він діє через релігійну, громадянську влади, спонукаючи їх видавати закони, котрі суперечать Законові Божому» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 591, 592).

«Аби витримати майбутнє випробування, діти Божі повинні розуміти Його волю, відкрити в Його Слові. Вони зможуть належно вшанувати Господа лише тоді, коли матимуть правильне уявлення про Його характер, принципи правління і плани та діятимуть згідно з ними. Тільки ті, хто зміцнив свій розум біблійними істинами, зможуть встояти в останній боротьбі» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 593).

«Але Бог має на Землі народ, котрий керується Біблією, і тільки Біблією, як мірилом усіх вчень та основою всіх реформ. Ані думки вчених, ані висновки науки, ані символи віри чи постанови церковних соборів, такі ж численні й суперечливі, як і церкви, що стоять за ними, ані голос більшості, – ніщо не можна вважати доказом або запереченням якогось положення християнської віри. Перш ніж прийняти будь-яке вчення чи постанову, ми повинні вимагати ясних доказів зі Слова Божого: “Так говорить Господь!”» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 594, 595).

Питання для обговорення:

1. Як ми можемо жити в очікуванні Другого приходу Христа й ділитися цією надією, не стаючи панікерами?

---

2. Докладніше зупиніться на питанні поклоніння. Що наше повсякденне життя й розпорядок дня відкривають про те, кому чи чому ми поклоняємося?

---

3. Як ми можемо допомогти собі та іншим дивитися в майбутнє з упевненістю, а не зі страхом?

---

4. Яке практичне значення має розуміння подій останніх днів у нашому сьогоднішньому житті?

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД**Пам'ятковий вірш:**

Івана 17:17.

Біблійні тексти для дослідження:

Івана 17:17; Об'явл. 14:6, 7, 12; 4:11; 12:3, 4, 17; 13:1-17.

ВСТУП: Біблійне пророцтво попереджає, що тривалий космічний конфлікт між двома протилежними непримиренними силами, Богом і дияволом, наближається до кінця і завершиться останньою битвою. Ця остання битва виникне через питання авторитету й поклоніння: хто сяде на престолі Всесвіту і хто отримає славу, яка належить Творцю, Подателю і Спасителю. Тому цей конфлікт включатиме суботу – Божий символ усєї Його влади як Творця, Подателя і Спасителя. Бунтівну силу очолить сам сатана. Незважаючи на те, що впродовж історії він невтомно працював з метою вербування прихильників, проте свою найбільшу увагу зосередив на Церкві. На жаль, традиційна церква пішла на компроміс і стала Вавилоном, символом якого є звір з моря. Сатана дав цьому звірові повноваження та владу, і в останній битві він стоїть на боці сатани.

В останній час драконові також вдасться залучити на свій бік найуспішнішу державу на Землі – Сполучені Штати Америки. Ця нація, народжена багатотисячними бажаннями переслідуваних християн знайти місце релігійної безпеки і свободи, піде на компроміс, як колись і папська церква в Старому Світі. У такий спосіб Америка виконає свою пророчу роль звіра із землі, ставши світовим лідером у фінальній битві.

Проте у великій боротьбі Бог ніколи не був без народу. До кінця цього конфлікту Він завжди матиме народ, вірну Церкву

останку. Божа Церква останку завжди визнавала Його Царем, поклонялася Йому та дотримувалася Заповідей і принципів Його Царства. Божий вірний народ останку буде з благоговінням шанувати суботу і Господа як Творця і Царя Всесвіту. Останок останнього часу не лише поклонятиметься Богові як своєму особистому Спасителю, а й публічно викриватиме конфедерацію зла. Церква останку закликатиме весь людський рід повернутися до Бога й поклонитися Йому. Незважаючи на зусилля дракона та звірів із землі та моря, перемога належатиме Богові.

Теми уроку: це дослідження висвітлює дві основні теми:

1. Біблійне пророцтво описує останню битву між Богом і Його народом по один бік та дияволом і його агентами (символом яких є звірі з моря й землі) – по другий. Ця битва буде зосереджена на поклонінні та суботі.
2. Бог вийде Переможцем. Він закликає Свій народ долучитися до Його перемоги над злом і дияволом, проголошуючи вічне Євангеліє.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Ставка на пророцтво

Анастасія була атеїсткою. Вона здобула освіту економіста в радянському університеті в часи розквіту і стабільності Радянського Союзу. Дівчина сприйняла мрію про комуністичну утопію й палко вірила, що комунізм – найсвітліша надія людства на майбутнє. Вона очікувала того дня, коли Радянський Союз приведе всі народи до відмови від ринкового капіталізму Сполучених Штатів і прийме радянські цінності.

Чоловік Анастасії Петро, однак, не поділяв оптимізму дружини. Хоч Петро на той час не сповідував свою релігію, він народився й виріс у сім'ї та церкві адвентистів сьомого дня. У юності Петро вивчав пророчі книги Даниїла й Об'явлення, дотримуючись адвентистського істористського підходу. Тепер одружений, він поділився зі своєю дружиною-атеїсткою тим, що, згідно з біблійними пророцтвами, Сполучені Штати врешті-решт запанують над світом і приведуть усі нації й уряди на Землі до акту повстання проти Бога на останньому етапі людської історії. Тому, ґрунтуючись на пророцтвах

книги Об'явлення, Петро стверджував, що Радянський Союз програє холодну війну і Сполучені Штати стануть єдиною супердержавою останніх днів. Знаючи силу Радянського Союзу, Анастасія не могла погодитися із цим пророцтвом. Опинившись у глухому куті, подружжя вирішило розв'язати свої розбіжності за допомогою пари. Анастасія сказала Петру: якщо Радянський Союз впаде, вона стане адвентисткою сьомого дня. Минули роки, і наприкінці 1980-х Радянський Союз розпався і зник без жодного військового нападу ззовні. Атеїзм і комунізм Анастасії розвалилися разом з Радянським Союзом. Незабаром після цього Анастасія прийняла запрошення Петра приєднатися до нього та прийняти хрещення в Церкві адвентистів сьомого дня.

Прогноз Петра щодо розпаду Радянського Союзу ґрунтувався не на геополітиці, соціальних дослідженнях, психології, економіці чи військових дослідженнях. Оскільки він жив за залізною завісою, головним джерелом передбачення Петра про падіння Радянського Союзу було його істористське біблійне тлумачення розділу 13 книги Об'явлення, як його навчали в його місцевій адвентистській церкві. Як і багато інших адвентистів у радянському світі, Петро навіть не думав, що розпад Радянського Союзу станеться так швидко, ще за його життя. Як і в багатьох інших адвентистів, віра Петра була підтверджена та зміцнена цим фактом. Він вирішив повернутися до своєї церкви, і, на щастя, його сім'я приєдналася до його рішення.

У наші дні адвентистська істористська інтерпретація Об'явл. 13, яка вказує на Сполучені Штати як на звіра, схожого на ягня, котрий очолить світ у повстанні проти Божого Закону, активно оскаржується. Багато видатних експертів передбачають або навіть заявляють, що незабаром сонце американської гегемонії зайде. Однак біблійне пророцтво ніколи не підведе. Як і Петро, ми повинні повністю довіряти біблійному пророцтву та його істористському тлумаченню, навіть якщо реальність передбачає та експерти прогнозують інше.

Теорії змови

Останнім часом теорії змови заповнили кіберпростір і медіа. Такі теорії часто набирають обертів і стають суспільними

явищами. Адвентисти справедливо обережно ставляться до поширення будь-яких теорій змови, і нам треба продовжувати прямувати цим курсом. Водночас дотримання нами цієї політики не означає, що змов не існує. На жаль, вони існують.

Давид, Ісус, апостоли постраждали через різні змови проти них. Навчаючись на їхніх прикладах, адвентисти довірили всі подібні теорії Божому провидінню, вирішивши замість цього зосередитися на місії, яку Бог довірив нам. Так, навіть велика боротьба була результатом змови сатани. Так, ми покликані засудити змови останнього часу з боку сатани та його прихильників, які готуються до останньої битви проти Бога. Однак ми не повинні дозволити собі загрузнути в подробицях безлічі теорій змови. Наше завдання — сповістити про падіння Вавилону та скорий Прихід Господа. Отже, наша місія полягає в тому, щоб урятувати якомога більше людей від змови сатани.

Ідентифікація звірів та місія Церкви

Деякі богослови стверджують, що ототожнення піонерами адвентизму звіра з моря з Римо-католицькою церквою, а звіра із землі – зі Сполученими Штатами, були висновками, продиктованими їхнім соціально-політичним контекстом. Деякі з цих богословів закликають адвентистів відійти від цих початкових позицій та знайти інші, більш відповідні духовні чи політичні сили в наші часи, які б краще відповідали описам звіра з моря та звіра із землі.

Однак нам необхідно підкреслити два важливі моменти. По-перше, хоч піонери адвентизму дивилися на виконання пророцтва у своїх історичних контекстах, вони послідовно дотримувалися істористських принципів пророчого тлумачення. Вони також визначали виконання пророцтв у гармонії з цілісною біблійною системою вчення.

По-друге, як Божий пророк для Церкви останку, Еллен Уайт чітко застерігала нас від відмови від наших початкових пророчих тлумачень щодо двох звірів з Об'явл. 13. Вона була особливо стурбована тим, що адвентисти потраплять у пастку, думаючи, що Римо-католицька церква тепер змінилася і більше не є тиранічним звіром з моря, тому необхідно шукати іншого кандидата на цю «посаду». Наступні цитати з її монументаль-

ної книги «Велика боротьба» вражають та явно заперечують можливість такого курсу дій:

«У наш час протестанти ставляться до католицизму зі значно більшою прихильністю, ніж у давні роки. У країнах, де католицизм не користується успіхом і папісти провадять примирливу політику з метою посилити свій вплив, виявляється дедалі більша байдужість до доктрин, які розділяють протестантські церкви та папську ієрархію. Міцнішає переконання в тому, що врешті-решт наші розбіжності в найважливіших питаннях не такі вже й великі, як думали раніше, а незначна поступка з нашого боку сприятиме кращому порозумінню з Римом...

Прихильники папства заявляють, що на їхню церкву звели наклепи, і протестантський світ готовий повірити в це. Чимало людей вважає, що несправедливо осуджувати сучасну церкву за ті мерзоти й неподобства, якими характеризувалося її панування в часи нецтва і темряви. Вони вибачають її жакливу жорстокість як результат варварства тих часів та переконують, що вплив сучасної цивілізації змінив ставлення до багатьох питань» (С. 563).

«Проте і в наші дні, як колись у давні часи історії, католицизм як релігійна система не сумісний з Євангелієм Христа. Протестантські церкви огорнуті густою темрявою, інакше вони розпізнали б ознаки часу. Католицька церква має далекосяжні плани й методи дій. Вона використовує всілякі засоби, готуючись до жорстокої рішучої боротьби за розширення свого впливу та зміцнення влади, щоб відродити своє панування над світом, відновити переслідування і знищити всі здобутки протестантизму. Католицизм укорінюється всюди. Погляньте на зростання кількості його церков і каплиць у протестантських країнах; зверніть увагу на популярність католицьких навчальних закладів і семінарій в Америці, котрі так щедро фінансуються протестантами. Подивіться на посилення обрядовості в Англії, де почастишали випадки переходу в католицизм з інших конфесій. Ці явища мали б викликати занепокоєння в усіх, хто дорожить чистими принципами Євангелія» (С. 565, 566).

«Тепер Римська церква повертається до світу гарним фасадом, прохаючи вибачення за жакливі жорстокості, учинені в минулому. Хоч вона й одяглася в християнський одяг, але сутність її залишається тією ж. Усі принципи папства минулих

століть існують і сьогодні. Учення, вигадані в темні часи Середньовіччя, збереглися досі. Нехай ніхто не обманюється. Папство, котре сьогодні здобуло в протестантів таку шану, залишається тим самим, яке правило світом за днів Реформації, коли Божі мужі ціною власного життя викривали його беззаконня. Воно зберегло ту саму гордість, ті самі зухвалі вимоги, які піднесли його понад усяку владу царів і князів, претендуючи навіть на те, що по праву належить тільки Богові. Його сучасний дух нічим не відрізняється від того духу жорстокості й деспотизму, з яким воно зневажало людську свободу і вбивало святих Всевишнього...

Небезпідставно в протестантських країнах стверджують, що католицизм наших днів не настільки відрізняється від протестантизму, як у минулому. Так, справді відбулася зміна, але не в папстві. Безперечно, католицизм має багато спільного із сучасним протестантизмом, але це тому, що протестантизм надто низько впав від днів Реформації» (С. 571).

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

1. Можливо, ви живете в місці, далекому від впливу Римокатолицької церкви чи американської присутності або впливу. У такому разі як би ви найкраще пояснили своїм друзям пророцтва про звіра з моря та звіра із землі?

---
2. Чи правильно для нас ідентифікувати Римокатолицьку церкву як морського звіра, а Сполучені Штати – як земного звіра і водночас молитися про спасіння людей, пов'язаних із цими церквою й державою? Поясніть свою відповідь.

---
3. Пророк Даниїл, християни Середньовіччя, адвентисти XIX століття, адвентисти в Радянському Союзі та в багатьох інших місцях і в інші часи довіряли біблійним пророцтвам, незважаючи ні на що. Як ви можете довіряти біблійному пророцтву, коли здається, що все свідчить проти його виконання?

Завершальні події на Землі

Субота, 15 червня

Біблійні тексти для дослідження:

Івана 8:32; Єзек. 20:12, 20; Об'явл. 7:1, 2; 14:1; Йоїла 2:21–24; Осії 6:3; Якова 5:7, 8; Об'явл. 18:1–4.

Пам'ятний текст:

«Набувай істину і не продавай мудрості, повчання і розуму» (Прип. 23:23).

Припустимо, що у вас є дочка-студентка, яка повертається додому на літні канікули. Чекаючи на її прибуття, ви з тривогою стежите за погодою. Ви починаєте непокоїтися, оскільки погода швидко псується. На обрії згущуються грозові хмари. Зривається шалений вітер, дощ ллє як із відра, починається буря. Під її натиском падають дерева. Незабаром головна дорога до вашого міста стає непрохідною. Однак один з ваших сусідів повідомляє, що можна проїхати другорядною дорогою, обминувши повалені дерева. Хоча спілкування затруднене, ви маєте можливість надіслати дочці

* Урок цього тижня ґрунтується на розділах 37, 38 книги «Велика боротьба».

текстове повідомлення, детально описавши, як їй безпечно повернутися додому.

Найбільше бажання Ісуса – безпечно провести нас крізь життєві бурі й повернути додому. Еллен Уайт пише: «Настає буря, невблаганна у своїй люті. Чи готові ми до неї?» (Свідчення для Церкви. Т. 8. С. 315). Мета життя, смерті, воскресіння та служіння Христа в Небесній святині – гарантувати наше повернення додому. Пророчі послання книг Даниїла й Об'явлення – це Божественні настанови, особливо для людей останнього часу. Ці настанови допоможуть нам пережити життєві бурі, щоб ми змогли відчуті теплі обійми люблячого Спасителя.

Упродовж цього тижня ми будемо досліджувати пророче Слово, щоб довідатися, що воно повідомляє про завершальні події на Землі. Ми знову переконаємося: Усемогутній Христос може провести нас через останній земний конфлікт і повернути додому.

Неділя, 16 червня

ВІРНІСТЬ БОГОВІ ТА ЙОГО СЛОВУ

Прочитайте Прип. 23:23; Івана 8:32; Івана 17:17. Яка спільна тема проходить через ці вірші? _____

_____

_____

Протягом століть між істиною й оманю точилася запекла боротьба. Сатана – неправдомовець і батько неправди (див. Івана 8:44). Ісус є Автором усієї істини. Він проголосив: «Я є дорога, і правда, і життя!» (Івана 14:6). Істина, яка звільняє нас від обману сатани, міститься в Божому Слові (див. Івана 17:17). Біблія викриває стратегію сатани та відкриває Божі плани. Писання – світильник для наших ніг (див. Псал. 119:105). Псалмист проголошує: «Відкриваючись людині, Твої слова освітлюють її і роблять мудрими навіть простих людей» (Псал. 119:130). Далі він додає: «Зміст Твоїх слів – істина» (Псал. 119:160).

Прочитайте 2 Петра 1:16–21. Яке запевнення дає нам апостол щодо біблійних пророцтв? Яку ілюстрацію він використовує, аби показати важливість пророчого Слова Бога?

Ми не йдемо «за хитрими вигадками». Пророцтва Слова Божого освічують нам шлях попереду. Вони допомагають відрізнити правду від омани. Без Біблії ми притримувалися б людської думки і були б легко зведені. «Звертайтеся до Закону і до Свідчення пророків! Якщо вони не говоритимуть згідно з цим словом, то в них немає світла» (Ісаї 8:20). Пророк скеровує Божий народ до Писання – надійного захисту від впливу фальшивих наставників та бісівських спокус. Сатана використовує будь-які засоби, щоб перешкодити людям пізнавати Біблію, бо ясні твердження цієї Книги викривають його обман... Незабаром ми зіткнемося з останнім великим обманом. Антихрист творитиме свої чудеса перед нашими очима. Підробка буде настільки схожою на вияв Божої сили, що тільки за допомогою Святого Письма можна буде відрізнити істину від омани... «Тільки ті, хто зміцнив свій розум біблійними істинами, зможуть встояти в останній боротьбі. Кожна людина стане перед випробуванням: “Кому коритися – Богові чи людям?”». Вирішальна година наближається. Чи твердо ми стоїмо на скелі незмінного Божого Слова? Чи готові рішуче відстоювати Божі Заповіді та віру Ісуса?» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 593, 594).

Подумайте над запитаннями, прочитаними в цій цитаті. Що дозволить нам вистояти в останній кризі? Що відволікає нас від вивчення Слова Божого? Чи не припускаємося ми компромісу з оманною заради власної вигоди чи задоволення?

Понеділок, 17 червня

ЗАПЕЧАТАНИЙ ДЛЯ НЕБЕС

У майбутній кризі щодо поклоніння вірний Божий народ не поступиться світському тиску (див. Об'явл. 14:12). Вони будуть запечатані Святим Духом (див. Ефес. 4:30) і не захита-

ються. У давнину печатка свідчила про достовірність офіційних документів і була характерним, особистим знаком. Оскільки останній конфлікт буде зосереджений на питанні поклоніння і Божій владі, закріпленій у Його Законі, Божа печатка також має бути закріплена в Його Законі (пор. Ісаї 8:16).

Прочитайте Вих. 20:8–11. Які елементи печатки містяться в заповіді про суботу? _____

Тут ми бачимо три елементи справжньої печатки: (1) Ім'я Особи, Якій належить печатка: «Господь, Бог твій». (2) Його титул – Творець. (3) Його територія: «Небо, земля, море і все, що в них». У Біблії печатка іноді названа ознакою, знаком (див. Римл. 4:11). Ці два слова в деяких контекстах можуть бути взаємозамінними. Як Божий знак, або печатка, яка стоїть у середині Божого Закону, субота буде в центрі останнього конфлікту щодо поклоніння (див. Єзек. 20:12, 20; Об'явл. 12:17).

Порівняйте Об'явл. 7:1, 2; 14:1 з 13:16, 17. На чому будуть закарбовані Божа печать і знак звіра? Як ви вважаєте, чому існує така різниця? _____

Божа печать буде закарбована на чолі людини. Чоло є символом розуму, свідомого рішення.

Знак звіра люди приймуть або на чоло, або на руку. Це означає, що люди будуть переконані інтелектуально та за власним вибором приймуть обман сатани або, навпаки, вимушено підкоряться фальшивому поклонінню з метою уникнути економічних санкцій і навіть смерті.

Диявол ненавидить слухняних Богові. Велика боротьба досягне кульмінації, коли змії (сатана) почне війну з Останком віруючих, котрі «бережуть Божі заповіді та віру Ісуса!» (Об'явл. 14:12). Вони непохитні у своїй вірності Христові.

Чому щоденна вірність Господу – це засіб для підготовки до останньої кризи? Див. Луки 16:10. _____

КОМУ МИ ПОКЛОНЯЄМОСЯ?

В останні дні велика боротьба зосередиться на питанні поклоніння та відбуватиметься драматичним чином. Кому ми поклоняємося: Творцеві чи звірові та його образу? Нейтралітет неможливий. Перший ангел з Об'явл. 14 закликає чоловіків та жінок: «Поклоніться Тому, Хто створив небо, землю, море і джерела вод!» (вірш 7). На підтвердження небесного заклику третій ангел розкриває страшні наслідки поклоніння звірові: «[Він] питиме вино Божого гніву, вино нерозбавлене, змішане в чаші Його гніву» (вірш 10). І, навпаки, люди, котрі поклоняються Творцеві, «бережуть Божі заповіді та віру Ісуса!» (вірш 12).

Факт Творіння – підстава істинного поклоніння (вірш 7). Оскільки Бог «усе створив [через Христа]» (Ефес. 3:9), сатана ненавидить Творця і намагається за допомогою релігійної й політичної влади змінити суботу, пам'ятник Творіння (див. Дан. 7:25). Майбутній конфлікт навколо Божого Закону буде зосереджений на авторитеті. Якщо сатана зможе викоринити поклоніння віруючих у суботу, він оголосить, що його влада вища за владу Бога. Для цього сатана намагатиметься перекопати або ж примусити весь світ прийняти підроблену суботу.

Хоч це важко усвідомлювати, але світ різко змінюється. Криза COVID-19 показала нам, що за одну ніч наш світ може стати іншим. Хоч ми не знаємо подробиць, що призведуть до запечатування знаком звіра, але це не так уже й складно уявити. Світ дуже нестабільний, а з появою дивовижних технологій те, про що попереджає Біблія, може статися швидше, ніж ми можемо собі уявити.

Прочитайте Об'явл. 13:13–17. Які конкретні репресії будуть застосовані до тих, хто відмовиться прийняти знак звіра?

Віруючі, котрі залишаться вірними Христу й відмовляться йти за звіром та його образом, зіткнуться з економічними

санкціями, а також із загрозою смерті. Людство залишається таким, яким воно завжди було: корумпованим, владолюбним і жорстоким. Навіть не знаючи багато чого про те, як саме розгортатимуться фінальні події, але знаючи зіпсованість і злість невідродженого серця, не надто складно уявити собі переслідування останнього часу. Апостол Іван у своєму Євангелії зазначив: «[Ісус] не мав потреби, щоби хтось свідчив про людину, адже Сам знав, що було в людині» (Івана 2:25). Хоч ці слова написані зовсім в іншому контексті, вони говорять самі за себе.

Подумайте про розбещеність світу та зло, на яке здатні люди. Чому це показує, наскільки безперешкодно можуть відбутися фінальні події? Чого має навчити нас ця сумна ситуація щодо того, наскільки важливо зберігати своє серце?

Середа, 19 червня

РАННІЙ ТА ПІЗНІЙ ДОЩ

Прочитайте Йоїла 2:21–24; Дії 2:1–4, 41–47. Яке пророцтво здійснилося I столітті? Який вплив справила ця подія?

Злиття Святого Духа в день П'ятидесятниці стало великою подією, що започаткувала християнську Церкву. Три тисячі душ навернулося й охрестилося в один день. У книзі Дії апостолів записано безліч чудес перетворювальної благодаті Бога: «Багато з тих, які чули слово, повірили; кількість таких людей сягала п'яти тисяч» (Дії 4:4). Тільки 120 віруючих зібралося для молитви, але вона мала величезне значення. До Церкви швидко приєднувалися тисячі віруючих. Навіть «серед священників дуже багато були слухняними вірі» (Дії 6:7). Коли учнів жорстоко переслідували в Єрусалимі, вони «ходили й баговістили Слово» (Дії 8:4). Громади були засновані по всій Юдеї, Самарії й Галилеї (див. Дії 9:31). Після свого навернення апостол Павло проголосив вістку про Христа в усьому середземноморському світі. У Солуні деякі юдеї, які

виступали проти Євангелія, зробили дивовижну заяву: «Це ті, які перевернули світ і дійшли вже сюди!» (Дії 17:6). Завдяки силі Святого Духа учні за відносно короткий час поширили вістку Євангелія по відомому тоді світу. Пророцтво Йоїла про Ранній дощ здійснилося в день П'ятидесятниці, але Пізній дощ зіллється зі ще більшою силою, аби підготувати останні жнива Землі.

Прочитайте Зах. 4:6; 10:1; Осії 6:3; Якова 5:7, 8. Згідно із цими текстами, як буде завершено Божу справу на Землі?

Терміни «ранній» та «пізній» дощ узяті з ізраїльського циклу збору врожаю. Ранній дощ випадав восени, щоб насіння могло прорости, а Пізній дощ – навесні, щоб міг дозріти врожай. Наступна цитата змальовує діяння Святого Духа з проголошення Євангелія. «Як Ранній дощ був посланий при злитті Святого Духа на початку проповіді Євангелія для того, щоб зійшло дорогоцінне насіння, так і Пізній дощ зіллється при закінченні цієї праці, щоб достигло жниво... Велика справа Євангелія не завершиться з меншим проявом Божої сили, ніж на початку. Пророцтва, які виконалися при злитті Раннього дощу на початку проповіді Євангелія, повинні знову виконатися при злитті Пізнього дощу під час її закінчення» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 612).

Четвер, 20 червня

ГУЧНИЙ ПОКЛИК

Прочитайте Об'явл. 18:1–4; Авак. 2:14; Матв. 24:14. Що повідомляють ці вірші про те, як буде завершена Божа справа на Землі?

Ангел, який сповіщає про падіння Вавилону, має «велику владу». Як і ангели з Об'явл. 14, цей також уособлює людей-вісників. Він виявляє Божу славу настільки повно, що освітлює всю Землю. Грецьке слово, що означає авторитет або владу в Новому Завіті, – *ексусія*. Воно часто використовується при змалюванні тріумфу Христа над силами зла. Ісус використовує

це слово в Євангелії від Матвія, посилаючи Своїх учнів на служіння. У Матв. 10:1 сказано, що Ісус дав Своїм учням владу над нечистими духами. Він посилає їх у супроводі Божественної сили, щоб вони перемогли в битві між добром і злом. У Матв. 28:18, 19 читаємо: «Та Ісус, підійшовши, промовив до них: Дана Мені вся влада на небі й на землі. Тож ідіть і навчіть усі народи, хрестячи їх в Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа».

Новозавітна Церква, сповнена силою Святого Духа, ішла вперед з владою живого Христа, Котрий Своїм життям, смертю й воскресінням здобув перемогу над силами зла. Вона освітила Землю Божою славою – за кілька десятиліть учні сповістили Євангеліє всьому відомому тоді світові (див. Колос. 1:23).

Наприкінці часу Святий Дух зіллється з небувалою силою і Євангеліє швидко пошириться до кінців Землі. Тисячі душ навертатимуться в один день, благодать й істина Бога освітять всю планету. Світ буде попереджений, і кожний житель Землі зробить остаточний вибір.

«Слуги Божі із сяючими святою ревністю обличчями поспішатимуть з одного місця до іншого, щоб звістити небесну вістку. Тисячі голосів проголосять це застереження по всій Землі. Відбуватимуться чудеса, хворі зцілятимуться, ознаки й чудеса супроводжуватимуть віруючих» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 612).

Що стримує могутнє злиття Святого Духа, Пізній дощ і Гучний поклик? Якою б незначною не видавалася наша роль як особистостей, що ми можемо зробити, якщо будемо відкритими і сприйнятливими до впливу Святого Духа?

П'ятниця, 21 червня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Ще 1851 року адвентистські піонери ототожнювали другого звіра з Об'явл. 13:11–17 зі Сполученими Штатами Америки. Напевно, тоді було важко зрозуміти, як Сполучені Штати зможуть примусити весь світ поклонитися першому звірові (див. Об'явл. 13:12). Навіть 1880 року весь флот Сполучених Штатів складався лише із 48 старих кораблів.

Однак після закінчення холодної війни жодна держава не могла зрівнятися зі Сполученими Штатами за військовим рівнем. І хоч американці насолоджувалися прекрасними свободами, часи стають дедалі важчими. Неважно вже зараз побачити, як ці свободи зневажають або навіть повністю відкидають.

«Усі, хто не погодиться із цим [дотриманням фальшивої суботи], спочатку зазнають громадського покарання, і зрештою буде проголошено, що вони заслуговують смерті. З іншого боку, Закон Божий, який велить шанувати день відпочинку, встановлений Творцем, також вимагає послуху і попереджає про Божий гнів щодо тих, хто порушує Його Заповіді» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 604, 605).

«Щойно наблизиться буря, багато з тих, які повірили у вістку третього ангела, але не освятилися через послух істині, відмовляться від власних поглядів і приєднаються до її противників. Об'єднавшись зі світом та перейнявши його духа, вони почнуть дивитися на речі так, як дивиться на них світ, а коли настане час випробовування, вони виявляться готовими обрати легкий і популярний шлях. Талановиті люди, з приємними манерами, які колись раділи істині, використають свої здібності для того, щоб зводити душі. Вони стануть найлютішими ворогами своїх колишніх братів. Коли ті, хто дотримується суботи, будуть віддані до суду за свою віру, ці віровідступники стануть найдіяльнішим знаряддям сатани: вони будуть зводити наклепи й оскаржувати їх, а фальшивими свідченнями й доносами підбурюватимуть проти них правителів» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 608, 609).

Питання для обговорення:

1. Чому розуміння подій останніх днів таке важливе в майбутній кризі? Як Писання захищає нас від обману?

---

2. Демократичні суспільства в усьому світі упродовж століть були бастионами релігійної свободи. Невже це може так швидко змінитися?

-
-
-
3. Подумайте над наведеною вище цитатою Еллен Уайт. Як наш сьогоднішній вибір може призвести до того, що завтра ми опинимося в групі ненавернених адвентистів?

-
-
-
4. Як змінюється вістка другого ангела після Гучного поклику? У який спосіб кожному з нас необхідно підготуватися, щоб отримати Пізній дощ і брати участь у завершенні Божої справи на Землі?
-
-
-

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Пам'ятний вірш:

Прип. 23:23.

Біблійні тексти для дослідження:

Об'явл. 7:1, 2; 14:1; Прип. 23:23; Ісаї 8:20; Єзек. 20:12, 20; Осії 6:3; Йоїл 2:21–24; Якова 5:7, 8; Об'явл. 18:1–4.

ВСТУП: Божий народ, залучений в останній конфлікт між Христом і сатаною, не залишений в темряві щодо останніх подій, і він також не залишений Богом під час їхнього виконання. Подібно до надійного полководця, який надихає свої війська на вирішальний бій, Бог готує нас до битви, даючи нам Своє пророче Слово, яке надихає, спрямовує й підбадьорює нас.

Цього тижня ми зосередимося на кількох ключових елементах підготовки Божого народу до останнього часу. По-перше, Слово Боже – наш єдиний надійний проводир, джерело всієї правди й сили. Лише залишаючись вірними цьому Слову, ми будемо в безпеці. Отже, нам необхідно дотримуватися біблійних порад і мудрості, незалежно від подій та явищ у світі. По-друге, дотримання суботи – це ознака нашої любові й вірності щодо нашого Творця і Спасителя. По-третє, ми не є та ніколи не будемо самотніми у великій боротьбі й виконанні Божої місії проголошення Його вічного Євангелія. Навпаки, Сам Святий Дух наділить Божий народ особливою силою публічно свідчити світові останнього часу про силу Євангелія та про Божий заклик до всіх людей повернутися до Нього, відмовившись від диявола та його омани. Ці події відомі як Пізній дощ, або Боже уповноваження Його народу, та Гучний поклич, тобто остаточне публічне проголошення Євангелія.

Теми уроку: дослідження цього тижня зосереджене на двох основних темах:

1. Прийняття Божої любові та спасіння в Ісусі Христі породить у нас непохитну любов до Нього та рішучість бути вірними Йому, Його Слово та Його суботі.
2. Святий Дух наділить нас силою через злиття Пізнього дощу. Це злиття дозволить нам виголосити Гучний поклич, або останній заклик до світу покаятися й бути спасеним.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Залишайтеся вірними: останнє слово буде за Богом

Іван народився і виріс у родині віруючих-адвентистів у Радянському Союзі. Хоч його родина була бідною і важко працювала, дитинство та юність Івана були безтурботні й щасливі. Коли юнакові виповнилося 18 років, його призвали служити в радянській армії. Разом з іншими призовниками він сів на потяг і через сім днів опинився за 3000 кілометрів від дому. Так почався його дворічний термін військової служби. Окрім почуття самотності й туги за домом, Іван знав, що його найбільше випробування – попереду. Ще до того, як його призвали до армії, він вирішив у своєму серці, що залишатиметься вірним Богові та дотримуватиметься суботи, незалежно від того, що з ним може статися. Перші кілька субот він пояснював своєму безпосередньому начальству, що не може працювати в суботу через свої релігійні переконання. Командири терпіли його впродовж цих перших субот, вважаючи, що він згодом відмовиться від своїх дивакуватих, «провінційних», «примітивних» звичаїв.

Однак незабаром командири Івана зрозуміли, що цей юнак налаштований серйозно, тому вжили рішучих дисциплінарних та «виховних» заходів. Одного дня в п'ятницю, після виснажливого робочого дня, вони сказали Іванові, що він не заслуговує спати на зручному ліжку у вихідні, якщо відмовляється працювати в суботу. Йому повідомили, що вихідні він проведе в ізоляторі тимчасового утримання. Коли Іван і його командири підійшли до в'язниці, офіцери виявили, що вона замкнена, а наглядач кудись пішов. Чекаючи на повернення наглядача,

офіцери розмовляли, а Іван спостерігав за заходом сонця над прекрасним озером Балхаш. Іван подумки молився до Бога про заспокоєння й підтримку. Раптом сержант, який проходив повз, зупинився і мимохідь запитав начальників Івана, кого вони привели у в'язницю. Вони відповіли: «Дотримувача суботи». «Ми хочемо навчити його слухатися наказів і працювати по суботах». «Ніколи! — вигукнув сержант. — Я знаю цих людей. Вони краще помруть, ніж будуть працювати в суботу!» Офіцери зрозуміли, що зробили помилку, дозволивши сержанту висловитися в присутності Івана. Проте було вже пізно: Іван отримав вкрай необхідну йому порцію підбадьорення.

З'явився наглядач, і щойно почалася субота, він відвів Івана до в'язниці. Це була кімната розміром 2 на 3 метри, де вже перебувало 10 інших солдатів, більшість з яких курили. Важкі металеві двері зачинилися, й Іван зайняв єдине вільне місце біля входу, готовий стояти чи сидіти решту вихідних. Молодий воїн Христа вирішив залишатися вірним Божій заповіді. Хвилини ставали годинами, і до півночі Іван уявляв, як брати і сестри в його рідному місті радісно йшли до церкви, аби поклонитися Богові під час вечірнього богослужіння, тим часом як він залишався замкненим у темній тюремній камері, наповненій сигаретним димом, а попереду було ще майже три дні.

Раптом Іван згадав останню проповідь, яку чув у своїй церкві перед відправленням на військову службу. Вона стосувалася історії про Іллю на горі Кармел і про те, як він сім разів молився про дощ. «А якщо я також помолюся сім разів?» — подумав Іван. Хоч це здавалося майже самовпевненістю, Іван вирішив спробувати. Він промовив у своєму серці першу просту молитву. Нічого не сталося. Слідом пішла його друга молитва. Усе ще жодної «хмари». Третя молитва. Потім четверта. П'ята. Шоста. Потім, нарешті, він промовив у своєму серці сьому молитву. Після того, як він закінчив, запанувала повна опівнічна тиша. Ця тиша не змінила рішучості чи віри Івана. Він був готовий залишатися вірним Богові, навіть якщо Він жодним очевидним чином не відповість на його сім молитов. «Принаймні, — подумав хлопець, — я спробував, чи не так?»

Проте вже через хвилину тишу порушили кроки біля в'язниці. За кроками почувся брязкіт ключів, потім скрип дверей, коли їх відчиняли. У дверях з'явився наглядач та освітлив кімнату ліхтариком. Помітивши Івана, наглядач наказав йому вийти. Іван вийшов назовні, а наглядач відвів його до свого кабінету, приготував просте, але зручне ліжко й запросив хлопця спати. Іван упав і за мить заснув. Уранці, коли Іван прокинувся, на нього чекав ще один сюрприз: наглядач приніс йому сніданок. Ба більше, наглядач дав Іванові пакет з їжею та провів на берег озера, де звільнив з-під варти, щоб той насолодився суботою на природі.

У такий же спосіб Іван провів наступні кілька субот. Офіцери привозили його до в'язниці на вихідні. Наглядач звільняв Івана і годував його до кінця вихідних. Потім у понеділок вранці Іван повертався до своєї казарми. Наступні місяці й роки служби рясніли багатьма іншими подібними досвідами Божого чудесного втручання заради нього. Через два роки Іван повернувся додому зрілим міцним юнаком, вірним Богові. Так, він виступив проти гіганта радянської армії, який намагався знищити його віру. Так, його офіцери сказали, що він не гідний спати на армійських матрацах, але останнє слово було за Богом. Господь піклується про Своїх вірних людей, котрі вирішують — як пророк Даниїл та солдат Іван — залишатися відданими Йому.

Християнська відданість

Відданість завжди захоплювала дослідників людської природи та історії. Як поведінкова настанова, відданість ґрунтується на різних мотивах. Деякі з них є біологічними або зумовленими, наприклад, сім'я, місце народження. Особисті рішення формують ще один мотив для відданості. Ці рішення можуть бути пов'язані з різними речами, такими як грошові вигоди (оплата, винагорода), переконання чи світогляд, а також мораль. Одні люди ґрунтують свою відданість на обов'язку, інші — на перевагах, ще інші — на вигоді. З цим пов'язані об'єкти відданості. Такими об'єктами відданості можуть бути: сім'я, нація, релігія, ідеологія, філософія, природа, бізнес. Але що таке християнська відданість? Чому християни є відданими і кому вони віддані?

Щоб відповісти на ці запитання, розгляньмо історію Йова. У розмові із сатаною Бог наголошує на бездоганності, справедливості, відданості й богобоязливості Йова (див. Йова 1:8). Виявивши свою оманливу, підступну, бунтарську натуру, сатана поставив ще одне запитання: «Хіба даремно Йов такий богобійний?» (Йова 1:9). Диявол заявив, що основа людської відданості Богові — егоїзм: «Хіба не Ти обгородив його звідусіль, – його дім, і все, чим він володіє? Ти поблагословив працю його рук, а його отари худоби заповнили землю. Але простягни лишень Твою руку та доторкнися до того, що він має, – чи не почне він лихословити Тебе у вічі?!» (Йова 1:10, 11). Перед тим як його вигнали з Небес, сатана звинуватив Бога в тому, що Він оманюю, силою егоїстично нав'язує Себе безгрішним істотам у Всесвіті заради їхньої прихильності й відданості. Отже, їхня відданість Богові була мотивована власними корисливими інтересами. Сатана стверджував, що відданість Божого народу на Землі також ґрунтується на особистому егоїстичному бажанні вижити й процвітати. Це фальшиве тлумачення сатаною реальності породило вселенську велику боротьбу, а також спричинило страждання Йова та його численні запитання. Однак дивовижна вірність Йова довела, що сатана помилявся, та проілюструвала справжню основу християнської відданості Богові: непохитну безумовну любов до Нього та глибоке бажання бути праведним.

Того першого п'ятничного вечора в тюремній камері відданість Івана Богові була негайно винагороджена. Проте ця винагорода не була мотивом його вірності Богові. Іван був сповнений рішучості залишатися вірним Богу, незалежно від будь-якої очевидної відповіді. Так само, зіткнувшись із перспективою жахливої смерті в «палаючій вогнем печі» у долині Дурб (Дан. 3:15), друзі Даниїла мужньо відповіли Навуходоносору: «Ми не маємо потреби тобі відповідати на ці слова. Адже наш Бог, Котрому ми служимо, сильний вирвати нас з палаючої вогнем печі, і врятувати з твоєї руки, царю! Якщо ж цього не станеться, то нехай тобі буде відомо, царю, що твоїм богам ми не служитимемо і золотій статуї, яку ти поставив, не поклонимось!» (Дан. 3:16–18). Через багато років пророк Аввакум заспівав:

*«Тому хоч би не розцвіла смоківниця
Й не було врожаю на виноградній лозі;
Хоча б не вродило оливкове дерево
Й не було врожаю в полі;
Хоч би не стало овець в кошарі,
Та скотини в стайнях, –
То й тоді радітиму в Господі,
Веселитимусь у Бозі мого спасіння!»
(Авак. 3:17, 18).*

Однак як така відданість народжується в серцях й умах Божого народу? Так, Божий народ і решта Всесвіту відчують бажання бути відданими Господу, бо Він є їхнім Творцем і, отже, їхнім Батьком. Сім'я сама по собі є вагомою причиною. Проте це ще не все: Божі діти отримують свою відданість від Господа. Вони створені за Його образом (див. Бут. 1:26, 27). Бог є любов, і завдяки Його благодаті люди люблять. Бог праведний, і люди були створені також праведними. Бог вірний та відданий, і люди з Божою допомогою також можуть обирати бути вірними й відданими. Саме Його любов до нас і вірність нам породжує в нас любов до Нього і відданість Йому. Апостол Іван пояснив: ми віддані Богові не через страх, бо «у любові немає страху, але досконала любов проганяє страх, оскільки страх несе страждання; хто ж боїться, той недосконалий у любові»; радше, «ми любимо Його, бо Він перший полюбив нас» (див. 1 Івана 4:17–19). Апостол пояснює: «Любов не в тому, що ми полюбили Бога, а в тому, що Він полюбив нас і послав Свого Сина як примирення за наші гріхи» (1 Івана 4:10; див. також Івана 3:16).

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

1. Історія солдата Івана справді дивовижна й обнадійлива. Проте ми також знаємо чимало прикладів того, як вірність християн спричинила страждання їм і, можливо, їхнім близьким. Як нам розуміти подібні історії?

---

2. Хоч ми можемо уявляти, як будемо твердо стояти й шанувати Божу суботу в часи переслідувань, однак скільки разів нам не вдається зберегти святість й урочистість суботи в часи миру та процвітання? Іноді ми самі дивуємося, наскільки легше зрадити Господа суботи в часи свободи, ніж у часи переслідування. Якщо ми не докладаетьмо старань, щоб вірно святити суботу в час повної свободи, то як можемо очікувати, що будемо вірні в дотриманні суботи в час потрясінь й утиску? Розробіть стратегію вірності в дотриманні Божої суботи як у добрі, так і в час лиха.

Тріумф Божої любові

Субота, 22 червня

Біблійні тексти для дослідження:

Об'явл. 22:11, 12; Єрем. 30:5–7; Псал. 90:1–11; Єрем. 25:33; Об'явл. 21:2; 20:11–15.

Пам'ятний текст:

«І почув я гучний голос із престолу, що промовляв: Ось Божа оселя з людьми; і Він поселиться з ними, і вони будуть Його народом, і сам Бог буде з ними – їхній Бог; і Він обітре кожну сльозу з їхніх очей, і більше не буде смерті, ні страждань, ні голосіння, ні болю, – вже більше не буде, тому що перше минулося» (Об'явл. 21:3, 4).

Ми можемо дивитися в майбутнє з надією. Хоч наближаються важкі часи, але через які б страждання нам не довелося пройти, які б труднощі ми не пережили, якого б смутку не зазнали, якщо ми маємо надію на найкращий день, то зможемо сьогодні жити змістовно й радісно. Франклін

---

* Урок цього тижня ґрунтується на розділах 39–42 книги «Велика боротьба».

Рузвельт був президентом Сполучених Штатів від 1933 до 1945 року – в один з найважчих періодів в історії Сполучених Штатів. Він був паралізований поліомієлітом і не міг ходити без сторонньої допомоги. Одного разу він написав: «Ми завжди мали надію, віру, переконаність у тому, що за горизонтом є найкраще життя, найкращий світ». Альберт Ейнштейн, один з найгеніальніших людей у світі, писав: «Навчайтеся у вчора, живіть сьогодні, сподівайтесь на завтра». Альфред Лорд Тенісон, популярний англійський поет часів правління королеви Вікторії, якось написав: «Надія усміхається з порогу наступного року, шепочучи: “Цей буде щасливішим”».

У заключному уроці цього кварталу ми побачимо непохитну любов Христа до людей у найважчий період історії Всесвіту і Його повну, абсолютну перемогу у великій боротьбі між добром і злом. Остання книга Біблії, Об'явлення, дає нам надію на сьогодні, завтра і назавжди.

Неділя, 23 червня

НАДІЯ В ЧАС СКРУТИ

Прочитайте Об'явл. 22:11, 12; Дан. 12:1, 2; Єрем. 30:5–7. Які події відбуватимуться безпосередньо перед Другим приходом Христа? _____

Після закінчення випробування людей настає час утиску/скрути, «якої ще ніколи не було, відколи існують люди, і аж до цього часу». В Об'явл. 16 описані сім останніх кар, які будуть вилиті на безбожний світ. Проте, як і під час єгипетських кар, Божий народ буде захищений від них. Зверніть увагу на обітницю Даниїла: «Але в той час із твого народу спасеться кожний, хто виявиться записаним у Книзі життя» (Дан. 12:1). Про Книгу життя також ідеться у текстах Филп. 4:3; Об'явл. 13:8; 20:12, 15. Якщо ми залишимося вірними Ісусові, наші імена не будуть стерті із Книги життя (див. Об'явл. 3:5).

Прочитайте 1 Івана 3:1–3; Івана 8:29; 14:30. Що є єдиною достатньою підготовкою до майбутнього часу скрути?

У час скрути народ Господа матиме такі глибокі особисті взаємини з Ісусом, що ніхто й ніщо не зможуть їх змінити. Найбільше бажання Божих дітей полягає в тому, щоб догоджати Йому в усьому і завдяки дії Святого Духа бути такими ж чистими, як Він. У серці Христа не було нічого, що відгукалося б на сатанинські спокуси. Завдяки Господу ми також можемо мати такий досвід.

Прочитайте Псал. 27:5; 90:1–11; Об'явл. 3:10–12. Які обнадійливі обітниці пропонує нам Господь на час утиску?

Деякі люди неправильно зрозуміли концепцію життя без Заступника в час утиску. Коли кожен прийме остаточне рішення за або проти Христа, Ісус припинить Своє посередництво в Небесному святилищі. Однак це не означає, що в цей час ми залишилися самі і маємо покладатися лише на власні сили. Ісус запевнив нас, що завжди буде з нами (див. Матв. 28:20). Віра спонукає нас довіряти, коли ми не бачимо, та надіятися, коли світ навколо нас руйнується. У час скрути віра зміцниться і прагнення до вічності зросте, тож нашим єдиним бажанням стане вічне життя з Ісусом.

Понеділок, 24 червня

НАДІЯ НА СКОРЕ ПОВЕРНЕННЯ ІСУСА

Прочитайте Івана 14:1–3; Тита 2:11–14. Як наведені вірші можуть підбадьорити й потішити нас у час скрути?

Слова Ісуса: «Хай не тривожиться ваше серце», – це Його запевнення в тому, що Він ніколи не залишить нас і знову прийде, щоб забрати нас додому. Цей світ не наш дім. Настане найкращий день – день Другого приходу Христа. Кожен 25-й вірш Нового Завіту говорить про повернення нашого Господа. Коли настануть темні дні і деспотичні дії церковно-державної

влади загрожуватимуть нашому життю, обітниця про Прихід Христа наповнить наші серця надією. Це «блаженна надія», яка впродовж віків надихала вірних Божих дітей.

Прочитайте Об'явл. 6:15–17; Ісаї 25:8, 9. Як реагуватимуть на Прихід Христа праведні й нечестиві? Чим пояснюється різниця між поведінкою цих людей? _____

Нечестиві усвідомлюють жахливі наслідки гріха, тоді як праведники приймуть чудові дари благодаті. Повстання проти Бога призводить до страху, вини, осуду і, зрештою, до вічної смерті. Прийняття Його спасенної благодаті дарує прощення, мир та вічну радість при Його славному поверненні.

Прочитайте Об'явл. 15:3, 4; 19:7. Що скажуть викуплені у відповідь на славне спасіння, дароване їм через Христа?

«Хрест Христа буде предметом вивчення і прославлення викупленими впродовж вічності. У Христі прославленому вони бачитимуть Христа розп'ятого... Те, що Творець усіх світів, Вершитель долі всіх людей відмовився від Своєї слави та принизив Себе з любові до людини, постійно викликати-ме подив і захоплення жителів Усесвіту» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 650, 651).

Прочитайте Об'явл. 12:17; 17:13, 14; 19:11–16. Зверніть увагу на послідовність цих текстів. Що тут сказано про останню земну битву й остаточну перемогу Христа?

Вівторок, 25 червня

ТИСЯЧОЛІТТЯ НА ЗЕМЛІ

Розділ 19 книги Об'явлення закінчується драматичним зображенням повернення Ісуса та знищення безбожних. Проте історія на цьому не закінчується. Наступний розділ знайомить нас із періодом тривалістю 1000 років, відомим як «міленіум».

Прочитайте Об'явл. 20:1–3. Що станеться із сатаною, коли Ісус повернеться після тисячолітнього царства?

Розділ 20 книги Об'явлення містить чимало символів. Сатана не буквально буде зв'язаний ланцюгом і вкинутий до безодні. На 1000 років він буде прикутий до безлюдної Землі, зв'язаний обставинами, які сам же і створив. У тексті 2 Петра 2:4 читаємо, що сатана та його ангели були передані на суд для покарання та зв'язані «кайданами темряви». Диявол буде прикутий до Землі ланцюгом обставин і не матиме кого спокушати. Протягом 1000 років він споглядатиме спустошення, руйнування й катастрофу, які спричинило його повстання.

Грецьке слово, перекладене як «безодня», також використовується в Септуагінті, грецькому перекладі Старого Завіту, для опису Землі при створенні. «Земля ж була порожньою і безжиттєвою; безодню вкривала темрява» (Бут. 1:2). У Септуагінті «безодня» – це грецьке слово *абюссос*. Воно описує пустельну землю. «Безодня» – це не якась підземна печера або зяюча прірва десь там, у Всесвіті. Заподіяні сатаною гріх та руйнування поряд із жахливим хаосом, що передував Другому приходу, перетворили Землю на темну безладну масу, спричинивши майже той самий стан, у якому вона перебувала на початку її створення.

Прочитайте Єрем. 4:23–26; 25:33; Ісаї 24:1, 3, 5. Як описують цю сцену біблійні пророки?

Пророки наголошують на катастрофічній руйнації при Другому приході Христа і на тому, що за цей тисячолітній період на Землі не залишиться жодної живої людини. Сатані та його злим ангелам залишиться лише споглядати хаос, викликаний його повстанням. Усі жителі Всесвіту усвідомлять, що відплата за гріх – смерть. Бог вирішить проблему гріха так, щоб вона ніколи не виникла знову (див. Наума 1:9). Бог здійснює це

трьома основними способами. По-перше, Він відкриває Свою безмежну любов, палке бажання та невпинні зусилля спасти все людство. По-друге, Він виявляє Свою справедливість, неупередженість і праведність. По-третє, Він дозволяє Всесвітові побачити остаточні результати гріха й бунту.

Середа, 26 червня

СУД МІЛЕНІУМУ

Прочитайте Об'явл. 20:4–6. Що здійснюють праведники протягом 1000 років і чому це важливо? _____

_____

Протягом тисячоліття праведники матимуть нагоду побачити справедливість і любов Бога в тому, як Він вирішує проблему гріха. Хто з нас не має запитань, які ми хотіли б поставити Богові? Під час міленіуму на Небесах викуплені зможуть поставити ці запитання. Якщо кохана людина або близький друг будуть відсутні на Небі, спасенні матимуть можливість збагнути Боже рішення. По-новому, з більшою силою, ніж будь-коли раніше, викуплені зрозуміють безмежні зусилля Господа задля спасіння кожної людини, яка колись жила на Землі. Вони повністю усвідомлять, що кожен заблудлий втратив Небеса через те, що особисто відкинув Христа. І лише тоді, після тисячолітнього царства, над заблудлими буде виконаний вирок суду (друга смерть, тобто вічна загибель).

Прочитайте Об'явл. 20:7–9. Чим завершаться 1000 років? Яка доля сатани та його послідовників? _____

_____

Протягом 1000 років сатані не буде кого спокушати й обманювати. Він та його ангели на самоті міркуватимуть про смертоносні наслідки гріха. Наприкінці тисячоліття мертві нечестиві воскреснуть, щоб постати перед судом та отримати свою останню відплату (див. Об'явл. 20:5). У цей час сатана матиме величезну армію послідовників. Хоч упродовж великої боротьби він зазнавав поразку за поразкою, однак тепер

підбадьориться, бачачи безліч воскреслих нечестивців. Ще не готовий покласти край своєму заколоту, він піде зводити ці «народи». Сатана надихне їх зробити останнє велике зусилля, щоб знищити правління Бога й заснувати власне царство. Термін «Гог і Магог» використовується для позначення сатани та нечестивих людей усіх часів. Сатана та його послідовники оточать «табір святих та улюблене місто» (Об'явл. 20:9).

Наприкінці тисячоліття не тільки всі безбожні воскреснуть до життя, а й Святе Місто, Новий Єрусалим, спуститься з Небес на Землю (див. Об'явл. 21:2)! Святі жили й царювали із Христом у Новому Єрусалимі протягом тисячоліття. Тепер, через 1000 років, місто спуститься на Землю разом з Богом, Ісусом, ангелами й усіма викупленими. На фінальній битві великої боротьби будуть присутні всі. Гріх буде викоринено раз і назавжди!

Які риси Божого характеру відкриває останній суд?

Четвер, 27 червня

ДВІ ВІЧНОСТІ

Прочитайте 2 Кор. 5:10; Римл. 14:10, 11; Об'явл. 20:11–15. Чому нечестиві знову воскреснуть? _____

Аби проблема гріха була вирішена так, щоб зло більше ніколи не виникло, кожен має переконатися, що Бог завжди діє справедливо й неупереджено. Зрештою, кожне коліно схилиться перед Господом і кожен язик визнає Його справедливість у великій боротьбі; навіть сатана і його злі ангели визнають це. Усі розумні істоти підтвердять, що ніколи не може бути жодного виправдання бунту проти Бога. Зверніть увагу на такі слова Еллен Уайт: «Щойно відкриються небесні книги й Ісус зверне Свій погляд на нечестивих, вони пригадають усі будь-коли вчинені ними гріхи. Вони побачать, коли й за яких обставин залишили шлях чистоти і святості та як гордість і непослух призвели їх до порушення Закону Божого. Перед ними постануть, ніби написані вогненними літерами, ті звабліві спокуси, перед якими вони поступалися, потураючи

гріхові, та благословення, котрими вони зловживали; вісники Божі, якими вони знехтували, відкинуті ними перестороги; хвилі Божественної милості розбивалися об їхні вперті, нерозкаяні серця...

Увесь грішний світ стоїть тепер перед Божим судом і звинувачується в зраді небесного правління. У безбожних немає захисника; для них немає виправдання, і над ними виголошується вирок вічної смерті» (Велика боротьба. С. 666, 667, 668, 669).

Прочитайте Об'явл. 20:9; Псал. 37:20; Мал. 3:19, 20. Що повідомляють ці тексти про остаточне знищення гріха і грішників та про нагороду праведників?

Сатана і його злі ангели будуть знищені у вогненному озері. Згідно з текстом Об'явл. 20:9, грішники не мучитимуться вічно, а будуть поглинуті вогнем та знищені. У наступному вірші використовується вираз «навіки-віків». Залежно від біблійного контексту, слова «повік», «назавжди», «навіки» нерідко означають «нескінченний», але доти, доки щось не буде повністю завершено (див. Вих. 21:6; 1 Сам. 1:22, 28; Юди 7; 2 Петра 2:4–6). Для заблудлих вічною буде сама смерть, а не сам процес покарання і мук. Бог не є вічним учителем.

Зрештою, нас усіх чекає одна з двох вічностей. Безбожні отримають зароблену ними «плату» – вічну смерть і небуття. А чому ми отримуємо те, чого не заслужили, – вічне життя в Божому Царстві?

П'ятниця, 28 червня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Просторі рівнини м'яко переходять у прекрасні пагорби; а гори Божі велично підносять свої вершини. На цих мирних рівнинах, на берегах живих потоків діти Божі, які так довго були мандрівниками й подорожніми, нарешті знайдуть свою вітчизну...

Там безсмертний розум захоплюватиметься чудесами творчої сили і таємницею любові Викупителя. Там не буде жор-

стокого й лукавого ворога, котрий спокушав би людей забути про Бога. Там будуть розвиватися всі здібності, зростатиме кожний хист і талант. Надбання знань не буде втомлювати мозок й виснажувати тіло. Там буде можливість для здійснення грандіозних задумів, досягнення найвищих цілей, реалізації найбагатородніших прагнень; та все ж будуть з'являтися нові вершини для сходження, нові чудеса, які викликатимуть подив і захоплення, нові істини для пізнання, нові об'єкти дослідження, котрі потребуватимуть усіх сил розуму, душі й тіла» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 675, 676, 676, 677).

«З невимовним захопленням діти Землі пізнаватимуть мудрість безгрішних істот. Вони поділяться скарбами знань, набутих через осягнення творчої сили Божої впродовж багатьох віків. Незатьмарений погляд спасених охопить усю славу творіння – Сонця, зір і галактик, які в установленому порядку обертаються навколо Божественного престолу. На всьому творінні – від найменшого до найбільшого – викарбуване ім'я Творця, і в усьому відкривається багатство Його сили.

Велика боротьба закінчена. Гріха й грішників більше немає. Усесвіт – чистий. У всьому незліченному творінні б'ється один пульс гармонії й радості від Того, Хто створив усе це. Течуть потоки життя, світла і щастя в усі простори безмежного світу. Від найменшого атома до найбільших галактик – усе живе й неживе у своїй незатьмареній красі та досконалій радості свідчить про те, що БОГ Є ЛЮБОВ!» (там само. С 677, 678).

Питання для обговорення:

1. Як ви вважаєте, чому Бог дозволив гріху існувати так довго? Водночас жодна людина не страждає в цьому світі довше, ніж триває її власне життя. Наскільки коротке людське життя, порівняно з тисячами років гріха? Як ця думка може допомогти нам вирішити складне питання про довге існування зла?

---

2. Як тисячолітнє царство вписується в План спасіння? Ми знаємо: доки всі викуплені не матимуть можливості побачити справедливість, неупередженість і любов Господа, безбожні не зазнають остаточного покарання. Що це говорить про характер Бога?

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Пам'ятний вірш:

Об'явл. 21:3, 4.

Біблійні тексти для дослідження:

Єрем. 30:5-7; Об'явл. 3:10; Ісаї 33:15, 16; Псал. 91:1-11;
Об'явл. 1:7; 19:11-16; 20; Єрем. 25:33; 4:23-28; Об'явл.
21:1-4; Матв. 8:11; Ісаї 65:17, 22, 23; Об'явл. 22:1-5, 11.

ВСТУП: Урок цього тижня завершує наше дослідження, висвітлюючи останні події у вселенській війні між Богом і сатаною. Серед визначних подій, які відбудуться під час кульмінації великої боротьби, слід назвати такі: (1) час горя; (2) Другий прихід Ісуса; (3) слідчий суд на Небі протягом тисячоліття, з оглядом подій як на Землі, так і на Небі в той час; (4) відновлення всього створеного для вічності. Біблія обіцяє, що велика боротьба закінчиться перемогою Бога. Писання закликає нас довіряти Господу, брати участь разом з Ним у спасінні якомога більшої кількості душ, а також розділити з Ним Його перемогу – минулу (хрест), теперішню (особисте й церковне спасіння) і майбутню (остаточну вселенську).

Теми уроку: дослідження цього тижня зосереджене на чотирьох взаємопов'язаних темах:

1. Сам Бог підтримуватиме й захищатиме Свій народ під час найжорстокіших етапів останньої битви великої боротьби.
2. Велика боротьба завершиться перемогою Бога над дияволом, над злом і гріхом, а також над стражданням і смертю. Ця перемога – гарантована, оскільки вона вже була забезпечена Христом через Його смерть і воскресіння.

3. Ми розділяємо з Богом Його перемогу, коли приймаємо її вірою та дозволяємо Святому Духові працювати в нас.
4. Божа перемога завершиться Другим приходом Ісуса, тисячолітнім судом і відновленням усього створеного.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Закінчення часу випробування

Закінчення часу випробування – це тема, яка в багатьох людей часто викликає страх. Час випробування закінчується для кожної людини при її смерті. Тобто смерть зачинає для людини вікно можливостей відповісти на Божу благодать. Ставлення людини до явленої Богом благодаті матиме вічні наслідки. Господь – справедливий, Він розглядатиме справу кожної людини відповідно до світла, яке він чи вона отримали; але наша особиста відповідь має вирішальне значення.

Однак на підставі Писання адвентисти розуміють: окрім закінчення часу випробування при смерті людини, в історії великої боротьби буде момент, коли Бог проголосить, що час, коли люди могли прийняти Його спасенну благодать, закінчився. Ця мить стане точкою неповернення, тому за межами цього часу ніхто не зможе спастися. Тоді світ житиме згідно з проголошенням, записаним у книзі Об'явлення: «Неправедний нехай надалі чинить неправедність, і нечестивий нехай ще опоганюється, а праведний нехай далі чинить праведність, і святий нехай ще освячується» (Об'явл. 22:11). Багато християн та адвентистів, по-справжньому піклуючись про своє спасіння, ставлять собі такі запитання: «А раптом момент закінчення часу випробування застане мене зненацька? А що, як я не буду повністю готовий в той момент?»

Тут необхідні принаймні два уточнення.

По-перше, закінчення часу випробування реальне, і воно відбудеться. Обмани, інтриги та злодіяння диявола не триватимуть вічно. Гріх, страждання і смерть не пануватимуть завжди. Увічнення диявола, зла і смерті означало б, що Бог не є Богом любові та праведності. Однак Господь покладе кінець силам зла. Він терпляче чекав і дав людям можливість перевірити Його обітницю, прийти й пізнати Його, повернутися до Нього

та до Його Царства благодаті. Як сильно Бог хотів би, щоб усе людство прийняло Його Євангеліє! Проте буде момент, коли Бог скаже: «Достатньо! Звершилося!»

По-друге, Господь не позбавить Свій народ дару підтримувати благодать, хоч після закінчення часу випробування позбавить милості й вибачної благодаті нерозкаяних людей. Цей момент дуже важливий: кінець часу випробування не означає, що Божя любов і благодать до людства досягли своїх меж або що вони були вичерпані. Бог ніколи не перестає бути Богом любові, благодаті й праведності, яким Він зображений у Біблії. Тому після закінчення часу випробування не буде нікого, хто б щиро хотів отримати Божу благодать та з вірою відповів на Боже милосердя, кому Бог сказав би: «Вибачте, надто пізно; Я хотів би спасти вас, але період благодаті закінчився».

Закінчення Богом часу випробування буде Його підтвердженням того, що кожна людина прийняла остаточне рішення щодо Його благодаті та Його Царства. У недалекому майбутньому історична обстановка у світі буде такою, що всі жителі Землі приймуть остаточне рішення і стануть на бік або Бога, або сатани. Однак це рішення не буде прийнято внаслідок миттєвого імпульсу. Натомість рішення кожної людини щодо вічності буде прийнято на основі його або її вільного вибору та з повним усвідомленням наслідків цього вибору. Так само, як Північний Ізраїль та Юдея відкинули Божий завіт та Месію, дехто вирішить, що не хоче бути з Богом Біблії. Інші погодяться з оманю Люцифера про те, що вони боги й безсмертні; їм не приносить задоволення ідея бути з Богом у Його Царстві. Господь засмучений цими незмінними рішеннями; Він надав усі необхідні докази, виявляв незбагненну любов, щоб спасти їх, але поважає їхній остаточний вибір. Інші, однак, вирішують прийняти Божу благодать, тому що люблять Його і хочуть залишитися з Ним назавжди.

З іншого боку, закінчення часу випробування не означає, що після цього моменту вірний Божий народ залишиться без Його присутності, благодаті й праведності. Христос запевнив нас, що буде з нами «по всі дні аж до кінця віку» (Матв. 28:20). Сила Святого Духа, яку ми отримуємо для проголошення Гучного поклику, не відійде від нас. Увесь Божий народ, від Адама

й Авеля до Авраама й Мойсея, від Давида й Ісаї до Павла й останнього християнина, запечатаного перед закінченням часу випробування, буде спасенний винятково праведністю й посередництвом Христа через їхню віру. Отже, ідея про те, що деякі християни в кінці часу будуть покладатися на власні заслуги й силу, не є біблійною.

Біблійні Нове Небо і Нова Земля

Християни зазвичай говорять і співають про Небеса як про місце їхнього кінцевого призначення та вічного відпочинку. Однак ми повинні підтримувати біблійне розуміння Небес й остерігатися впасти в язичницькі або філософські погляди на рай. Відповідно до багатьох світоглядів, таких як грецька, індуїстська чи буддистська філософії, Небеса — це нібито трансцендентна, позачасова та позапросторова сфера, якої можуть досягнути лише безтілесний людський розум чи душа. У грецькій філософії людський розум, який досягає Небес, якимось чином зберігає свою ідентичність і свідомість. В індуїзмі, буддизмі та неоплатонізмі людська свідомість, яка досягає Небес, повинна зникнути, розчинившись у свідомості Всесвіту.

Унаслідок впливу класичної грецької філософії на традиційне християнство більшість християн тепер вірять у безсмертя душі та духовні, а не матеріальні, Небеса. Ці християни не усвідомлюють, що такі філософські концепції створюють непримиренні суперечності в їхній теології й житті. З одного боку, думаючи про смерть і Небеса, традиційні християни думають грецькими філософськими термінами: після смерті безсмертна душа потрапляє в трансцендентне, позачасове, позапросторове царство, яке називається пеклом або раєм. З іншого боку, ті ж самі християни вірять у надзвичайно чітке біблійне вчення про воскресіння тіла. *Проте вони не усвідомлюють, що безсмертя душі й воскресіння тіла просто несумісні і породжують багато суперечностей.*

Якщо наші душі безсмертні і перебувають на Небі з Богом, навіщо воскресати тіло? За таких обставин воскресіння тіла означало б, що душа залишить духовне царство Небес і знову увійде в матеріальну, часову та просторову сферу. Навіть якщо

тільки душа безсмертна, слід запитати: «Чи воскресне тіло навіки? Чи тіло тепер також буде вічним?»

Біблійні вчення про людську природу й воскресіння усувають усі ці невідповідності та проблеми. *По-перше*, біблійне вчення про цілісну людську природу вказує на те, що люди не мають безсмертної душі, а є складними, неподільними, цілісними живими істотами. Під час Свого повернення Ісус воскресить усю людську істоту. *По-друге*, біблійне вчення про природу людства відкидає грецький дуалізм і його концепцію про те, що Небеса є трансцендентною, позачасовою, позапросторовою божественною сферою.

Згідно з Біблією, під час смерті наше ество не розділяється. Ми не виживаємо як ефірна душа або та душа, яка переходить у повній свідомості до стану трансцендентності за межі створеного Всесвіту. Коли ми помираємо, помирає все наше ество. Однак, коли Христос повернеться, Він воскресить усе наше ество і прийме нас у Свое реальне, історичне, часове та просторове Царство. Так, під час Другого приходу Христа ми подорожуватимемо з Ним до престолу Божого, до Небесного Святилища, десь у центрі Всесвіту. Проте ця подорож відбуватиметься в часовому та просторовому Всесвіті, тобто ми будемо подорожувати в просторі й часі. Ми ніколи не вийдемо за межі Всесвіту. Насправді жодна створена істота ніколи не буде трансцендентною, тому що лише Бог трансцендентний або поза межами створеного Всесвіту. Бажати досягти трансцендентності означає хотіти бути Богом.

Тисячолітній суд на Небі також буде історичною подією, яка відбуватиметься в просторі й часі в Божому Небесному Святилищі перед Його престолом, який також розташований у центральному місці Всесвіту. Після того суду ми повернемося на Землю. Після Божого слідчого суду над дияволом та іншими повстанцями Бог відновить нашу планету до її первісної краси і досконалості. Нова Земля буде нашим домом. Там ми будемо жити так, як нам було призначено жити до гріхопадіння: нюхати квіти, обробляти сад, вивчати листя, прогулюватися з левом, зустрічатися й спілкуватися з викупленими будь-якої епохи, а також з ангелами й іншими створеними істотами. Найважливіше, ми будемо насолоджуватися привілеєм спілку-

ватися з Богом лицем до лица й особисто поклонятися Йому. Земля і Всесвіт примиряться та повернуться до гармонії і єдності, які існували до гріхопадіння. Ми зможемо вільно подорожувати по всьому Всесвіту. Причина того, чому зараз ми не можемо подорожувати на Небеса, полягає не в обмеженнях або бар'єрах часу, простору, речовин чи швидкості, а в гріху. Коли велика боротьба нарешті закінчиться і гріх буде усунуто раз і назавжди, оновлена Земля об'єднається з Небесами, тоді буде реалізована найцінніша з біблійних обітниць – обітниця про Нову Землю та Нове Небо.

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

1. Чи є у вашій громаді адвентисти, які бояться говорити про події останнього дня? А може, ви один з них? Як би ви допомогли їм подолати цей страх? Як ви і ваша адвентистська громада можете передати нашу біблійну вістку як добру новину, а не як якусь спотворену версію страшного, постапокаліптичного фільму, створеного Голлівудом? З іншого боку, який найкращий спосіб реалістично представити багато похмурих аспектів великої боротьби, таких як релігійні переслідування та час горя?

---

2. Чи вірять люди у вашій культурі в повернення божества або великого гуру? Що ця віра говорить нам про надію людства на повернення спасителя з «потойбічного» світу? Як ви можете поділитися надією на Другий прихід Ісуса Христа з такою аудиторією? На яких моментах ви б наголосили?

---

3. Деякі християни та світські люди вірять, що Другий прихід Христа – це просто символ глибокої моральної трансформації людської особистості або суспільства. Як ви можете пояснити таким людям, що Прихід Христа буде букваль-

ною, видимою та чутною подією, під час якої Сам Ісус особисто увійде в нашу історію, час і простір?

---

4. Що люди вашої культури думають про Небеса? Що є проблематичним у їхніх поглядах на Небеса порівняно з Писанням? Як ви можете поділитися з ними біблійним описом Небес? Які моменти в біблійному погляді на Небеса були особливо привабливими для людей у вашій культурі?

ПРОГРАМА ЗРОСТАННЯ ТА РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ СУБОТНЬОЇ ШКОЛИ

ЧАСТИНА 6

Наші щирі вітання всім учням та вчителям Суботньої школи!

Попри те, що частина вчителів Суботньої школи, втікаючи від війни, покинула Україну, більшість служителів СШ залишилися на своїх місцях, зі своїми класами та з тими, кого Бог довірив нам для духовної опіки. Слава Богу за вас, дорогі друзі. Молімося, щоб Бог допоміг нам приготувати путь для Нього в наші громади, класи СШ та особисте життя кожного члена Церкви. Та як це зробити?

На Польових школах учителів СШ, які ми провели в деяких конференціях і які плануємо провести в усіх інших, ми презентували програму духовного зростання «Вершини». Така програма призначена для того, щоб процес духовного зростання зробити більш ефективним та допомогти багатьом членам громад перейти на рівень відродження та посвячення, щоб життя стало більш продуктивним і змістовним. Ті, хто в процесі зростання відчує насолоду життя під керівництвом Духа Святого, відкриють для себе нові переваги духовного життя. Вони яскраво побачать Бога в дії. Дехто з вас уже запровадив цю програму у своїх класах. Інструкцію щодо її реалізації ви знайдете в кінці книги «Вершина 1». Якщо вам потрібні книги, то через пасторів звертайтеся до керівників СШ вашої конференції.

«СШ 2.0»

Проведення місійної роботи в класі СШ

Проаналізуймо матеріал програми для вчителів СШ «СШ 2.0». Хочемо звернути вашу увагу на проведення місійної роботи в класі СШ. Метою класу СШ має бути прагнення кількісно зрости і створити дочірній клас. Особливість цього процесу полягає в тому, що перш ніж людина ввійде до вашого класу СШ, ви повинні привести її до пасторського класу, де її мають приготувати до хрещення, і вона згодом охреститься. У кожній громаді має бути для цього створений такий клас, діяльність якого є євангельською програмою, що проводиться раз на тиждень під час СШ.

Місійна робота до пасторського класу

Для того щоб світська людина була готова прийти в пасторський клас, вона повинна бути на другому рівні духовного зростання (щодо Євангелія), який місіонери називають «Ті, хто приймає вістку». Говорячи про духовне зростання людей цього світу, ми беремо до уваги роботу, яку зверхує Святий Дух над кожною людиною цього світу, наближаючи її до Євангелія Царства Божого. Нагадаю всі рівні духовного зростання людей світу: п'ятий – вороже налаштовані, четвертий – байдужі, третій – ті, хто приймає вісника, другий – ті, хто приймає вістку, і перший – шукаючі Царства Божого (щоб більше про це дізнатися, прочитайте книгу «Вершина 4»).

Люди зі світу, які перебувають нижче другого рівня, до пасторського класу зазвичай просто не підуть, оскільки духовно безсилі. Тому нам потрібно працювати з ними, зрощувати їх в «Особистих ойкосах».

«Особистий ойкос».

«Особистий ойкос» – це група людей, з якими ми через життєві обставини спілкуємося 15–25 хвилин на тиждень. Ми, як адвентисти, повинні постійно мати в «особистому ойкосі» 5 невіруючих людей, яких ми «зрощуємо» для Царства Божого. Не всі вони можуть відразу бути нашими друзями. Та

за всіх них ми повинні молитися заступницькою молитвою. Окрім того, ми маємо налагодити з ними дружні стосунки. Це відбувається через регулярне спілкування (15–25 хвилин на тиждень) на основі життєвих (спочатку не духовних) питань.

Чому ми з ними не говоримо про духовні поняття? Тому що вони не готові до таких розмов. Духовні теми для них дуже особисті, а отже, вони зможуть порушувати їх з вами лише тоді, коли ви станете для них друзями. Тому ми спочатку знайомимося з ними, потім своїм християнським життям завойовуємо їхню дружбу, а далі поступово будемо делікатно збагачувати їх біблійною інформацією. Саме це повинно викликати в людей бажання більше дізнаватися, що й стане їхнім стимулом потрапити до пасторського класу.

Що ще може допомогти нам прищепити людям інтерес до Біблії? Взаємодія під час звичайних життєвих процесів. Це можуть бути господарські питання та проблеми, можливо, питання сім'ї та здоров'я, спільні пікніки й запрошення в гості, виїзди на море чи в гори. У діалозі з ними ви повинні дати людям відчуття, що ви відкриті до співпраці і спілкування. Не нав'язуйте людям надмірну опіку. Ніхто не хоче бути залежним, окрім того, насторожується від затягування його до чогось.

Як знайти цих п'ять осіб для «особистого ойкосу»?

Найперший крок для наповнення «особистого ойкосу» людьми світу – наше вольове рішення, прийняте перед Богом у молитві. Ми повинні просити Бога про бажання для цього та Його допомогу в процесі навернення людей. Та молитви недостатньо, потрібно перебувати в процесі пошуку, бути завжди відкритими до голосу Духа Святого. Він звершуватиме керівництво вами через думки, спонукання, обставини, можливості та інші Свої ресурси та шляхи. Деколи Його пропозиції щодо спілкування з людьми будуть стикатися з вашими страхами, невпевненістю, зайнятістю, небажанням вийти із зони особистого комфорту та іншими внутрішніми перепонами. У такому разі може допомогти тільки принципний послух голосу Духа Святого, перевіреному Його Словом.

Що стосується місць пошуку людей для свідчення про Бога, то вони можуть бути найрізноманітнішими. Насамперед потрібно переглянути наявний «особистий ойкос». Якщо там немає людей або менш ніж п'ять осіб, то можна відвідати церковні програми, на які приходять світські люди, і пошукати тих, з ким ви почнете спілкуватися. Якщо ваша громада не проводить програми, то порадьтеся з керівництвом вашої громади та організуйте їх. Якщо і там буде замало людей для вас, то спробуйте провести заходи на вашій місіонерській території. Це можуть бути виносна бібліотека, роздача газет, проведення опитування, програми «Країна здоров'я» та «Виставка здоров'я». Для молоді можете провести програму «Тиждень жахів» чи «Парк кіно». Для залучення молодих сімей можна у вихідні дні організувати для дітей перегляд мультфільмів (на біблійну тематику) у Домі молитви або на його подвір'ї. Крім того, можна організувати зустріч за чашкою чаю для їхніх батьків. Особливо потрібно звернути увагу на людей, з якими ми їдемо в громадському транспорті, працюємо на роботі, контактуємо в будні.

Як можна розпочати розмову з людиною? Насамперед слід звернути увагу на те, що вас оточує. Це можуть бути діти, домашні тварини, автомобілі чи спільне якесь заняття – будь-що може послужити стартом для розмови. Хоч важко розпочати розмову, але важливо вміти й підтримати її. Не переходьте на духовні теми, поки не побудуєте дружніх стосунків. Уникайте суперечок чи роздратувань під час розмови. Сприймайте з повагою думку людини. Якщо вам щось не зрозуміло чи ви не згодні з чимось, то краще розпитати людину, щоб вона відчула вашу зацікавленість. Головне – знайти друга.

Наведу приклад. Яюсь, зайшовши до вагону, пастор, втомлений за день, ліг і заснув. Йому приснився сон, що він іде й бачить, як на його ногах поступово розпадаються туфлі. Вражений сном, він прокинувся і почав розмірковувати над ним. Пастор згадав, що взуття духовного воїна (див. Ефес. 6:15) – це готовність до проповіді. Він подумав: «Що я можу зробити, аби бути готовим до проповіді? Може, встати, взутися і молитися,

щоб Бог дав мені можливість для проповіді?» Так він і зробив. Сів і молився. У купе було троє пасажирів: жінка читала друковану книгу, чоловік – книгу в телефоні, а погляд хлопця на верхній полиці був прикутий до комп'ютера. Пастор молився, щоб з'явилася можливість для проповіді.

Потім жінка і чоловік вийшли. Пастор ліг і знову молився: «Господи я ліг, але готовий піднятися для проповіді». Зайшли чоловік і жінка. Пастор підвівся і сказав, що потрібно скоротати час у дорозі розмовою, жінка всміхнулася. Пастор, зауваживши, що книга, яку вона читала, про півня, запитав, що сталося з тим півнем, що йому автор присвятив книгу. І зав'язалася із жінкою розмова, яка поступово перейшла в філософську сферу, а згодом і в духовну. Усім було цікаво. Довгих три години проминуло, як одна мить. Потім співрозмовники пастора щиро дякували йому, що так прекрасно провели час, а жінка навіть просльозилася. А можна було все це проспати.

Коли ви знайдете п'ять осіб, ваш пошук припиняється, тому що слід розпочати духовне «зростання» цих людей. Потім усе відбуватиметься за таким принципом: за п'ятьох ми молимося, з трьома будуємо стосунки, а з одним вивчаємо уроки Школи Біблії. Якщо в інших виникає бажання вивчати Біблію, то і їх залучаємо до Школи Біблії, а потім у пасторський клас. Якщо хтось із п'яти хрестився, то необхідно стати для нього наставником і почати працювати з ним за програмою наставництва «Вершини», запрошуючи його у ваш клас США. І так слід діяти до «зростання» класу до 15 осіб, після чого урочисто поділити клас на два й утворити дочірній клас США.

Нехай Бог допоможе кожному класові США досягти цієї мети. Організуйте в класі постійну молитву про це. Просіть у Бога допомоги, і завдяки Йому матимете успіх не тільки в ділі Божому, а й в особистому житті. Запам'ятайте: Бог діє з тими, хто покладається на Нього.

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК

Посібник з вивчення Біблії в Суботній школі з коментаріями для вчителів
на II квартал 2024 р.

ВЕЛИКА БОРОТЬБА

Марк Фінлі

Директор видавництва **В. Кулага**, головний редактор **І. Джердж**,
перекладач **М. Суддя**, редактор **Л. Качмар**, теологічна експертиза **І. Корещук**,
коректор **О. Мехоношина**, верстка та обкладинка **В. Кузьменко**, відповідальна за друк **Т. Грицюк**

Формат 84x108/32. Папір газетний. Офсетний друк.

Підписано до друку 20.12.2023 р. Гарнітура Октава. Наклад 1750 прим.

Видавництво «Джерело життя» 04052, м. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А
тел. (044) 425-69-06, e-mail: dzherelo@ukr.net, www.adventist.ua, bookson.com.ua, lifesource.ua